Poštnina plačana v gotovini

Leto IX, št. 157

Ljubljana, sobota 7. julija 1928

Cena 2 Din

Izhaja ob 4. zjutraj.

Stane mesečno Din 25·—; za inozemstvo Din 40·— neobvezno.

Oglasi po tarifu.

Uredništvo: Ljubljana, Knaflova ulica štev. 5/I. Telefon št. 2072 in 2804, ponoči tudi št. 2034.

Rokopisi se ne vračajo.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravništvo: Ljubljana, Prešernova ulica št. 54. — Telefon št. 2056.

Inseratni oddelek: Ljubljana, Prešernova ulica št. 4. — Telefon št. 2455

Podružnici: Maribor, Aleksandrova št. 13 — Celje, Aleksandrova cesta

Račun pri poštnem ček. zavodu: Ljubljana št. 11.842 - Praha číslo 78.180 Wien, Nr. 105.241.

Kralj zasliši politične voditelje

Pred novo odločitvijo hoče vladar še enkrat slišati mnenje predstavnikov vseh parlamentarnih skupin. – Hegemonisti pritiskajo na obnovo starega režima z novimi ljudmi

Beograd, 6. julija.

Velika je pogreška politikov, kakor tudi beograjskega tiska, da sedanjo krizo predstavlja kot običajno vladno krizo, kvečjemu z dodatkom karakteristike o izredni plemenitosti vladne večine, ki velikodušno kliče opozicijo v vlado. Predvsem je treba ugotoviti, da so resolucije vladnih strank varale javnost. Sedanja večina ne zadošča v današnjem času, da upravlja vso državo, in ona tudi ni prostovoljno s prav nepojmljivo širokogrudnostjo otvorila krizo. Res pa je, da je večina Velje Vukičevića dovedla državo v fatalno zagato, finančno in politično. Nahajamo se v pravi državni in ne v običajni vladni krizi.

Kako je prišlo do tega?

V Beogradu se pozablja, da tekom teh desetih let še ni bil dovršen proces našega duhovnega ujedinjevanja. Naša država še nima enotne duše. Ta proces je bil na najlepši poti zlasti po zadnjih volitvah. Obe stranki sedanje KDK sta ponudili skupno z zemljoradniško stranko z znanim pismom z dne 22. oktobra 1927. Srbijancem koncentracijo vseh demokratičnih elementov, pri čemer so bili mišljeni demokrati in svobodno izvoljeni radikali. To pismo je naglašalo, da mora biti tej koncentraciji **«naša ustava svetinja»** in ona bo «obenem najmočnejša garancija za učvrščevanje našega državnega in narodnega edinstva». Vodstvo je bilo ponudeno, kakor znano, Šumadiji, to je g. Ljubi Davidoviću.

Znana je usoda te idealne ponudbe. Bili smo odbiti. Vukičevićeva vlada je bila nato še ojačena z vstopom prijateljev g. Davidovića, ki so bili prej več ali manj v opoziciji. Razvila se je borba, KDK pa je bila še vedno pripravljena na kompromis. To je pokazala tudi tedaj, ko je še pred potekom zakonitega roka dopustila sprejem proračuna. Tedaj so napovedovali: po proračunu bo padel Vukičević. Proračun je bil sprejet, od nas pa so zahtevali, da na enak način dopustimo še londonsko posojilo...

Znano je, kako so bile tedaj skromne zahteve KDK za vstop v koncentracijsko vlado. Zahtevali smo, da se nam da eno od treh najvažnejših ministrstev kot eni od treh po številu skoraj enakih parlamentarnih skupin. Delovni program, ki smo ga predložili, je bil pač sprejemljiv za vsakega resnega človeka in ni mogel tvoriti ovire. Takrat je g. Radić odkrito odbijal misel na revizijo ustave, sporočujoč z opozicijske govornice, da je vidovdanec...

Nenadoma, brez dogovora in običajnega sporazuma predložene nettunske konvencije, spontane demonstracije, v Beogradu prelita kri — vse to je poostrilo parlamentarno borbo. V vsej tej dobi ni vladna večina niti s prstom ganila, da omogoči kakršenkoli aranžma z opozicijo. Z odbijanjem ankete za preiskavo dogodkov pri Ruskem carju, z nasilnim odstranjevanjem poslancev iz Narodne skupščine in z vsemi drugimi ostrimi spopadi je napela lok do skrajnosti. Pri tem pa je bila vladna večina mrtva, pasivna masa brez življenja in inicijative.

Nato so vzeli stvar v roke oni člani večine, katerim sta revolver in bomba prvi in zadnji politični argument.

Ali ni sedaj vsakomur jasno, da je bil na ta način brutalno in krvavo porušen temelj normalnega parlamentarnega dela. Ne gre samo za globoko žalitev občutkov, ki igrajo često v politiki narodov odločilno vlogo. Ne odločuje samo bol nad umorjenimi in ranjenimi tovariši, ne samo to, marveč v srcu zadnjega našega člana je bila **omajana vera v možnost nadaljnjega sodelovanja v dosedanjem pravcu.** Formacija KDK je bila garancija za to, da bi bilo mogoče legalnim potom in na podlagi vidovdanske ustave izvesti faktično ravnopravnost vseh državljanov, tako da bi se vsi počutili v naši državi kakor v svoji hiši in da bi bile na ta način mogoče reforme na administrativnem in ekonomskem področju. V tej grupaciji so združeni — to se ne sme pozabiti — vsi Hrvati, vsa inteligenca prečanskih Srbov in vsi napredni Slovenci. Vse nje je celih štirinajst mesecev Vukičevićeva vlada odbijala; odbite so bile vse njihove stvarne zahteve, ki so šle za izboljšanjem neznosnih razmer, dokler niso dobili odgovora v Račićevih strelih.

Vse to je treba upoštevati in razmisliti. Potem beograjska javnost ne bo iznenadena enkrat zaradi držanja Stepana Radića, drugič zaradi Pribićevića in tretjič zaradi Predavca. Potem ne bo šepetanja in intrig med enimi in drugimi, potem se ne bo barantalo z obrabljenimi floskulami Laze Markovića v «Samoupravi» o krivdi Radića in Pribićevića, kakor da Laza Marković bolje razume in bolje tolmači razpoloženje zapadnih krajev. Treba je upoštevati, da je na Hrvatskem in v Dalmaciji zelo močan pokret, ki je sploh proti vsakršnemu sodelovanju s kakršnokoli beograjsko vlado, potem se tudi lahko razume, da so Radićevi predlogi v resnici državniški ter izenačeni v iskreni želji, da iz sedanje državne krize izidemo čim prej in čim lažje.

Dvanajsta ura bije. Ali bodo v Beogradu to še pravočasno uvideli?

BEOGRAD, 6. julija r. Ker je za Aco Stanojevićem tudi Stepan Radić odklonil mandat za sestavo koncentracijske vlade, ki naj bi nadaljevala delo s sedanjo Narodno skupščino, je danes nastal v razvoju krize kratek zastoj. Po nasvetu Ace Stanojevića se je kralj odločil, da bo, predno zopet komu poveri mandat za sestavo vlade, najprej zaslišal predstavnike vseh parlamentarnih skupin.

Tako se je danes vršilo več avdijenc. Prvi je bil na dvoru predsednik Narodne skupščine dr. Ninko Perić, za njim kot predstavnik radikalov zopet Aca Stanojević, popoldne pa za demokrate Ljuba Davidović, zvečer pa dr. Korošec.

Hegemonistični krogi so začeli danes zopet s vso močjo delati na to, da bi se obnovila stara vladna koalicija, vendar pa ne več pod Vukičevićevim predsedstvom. KDK se drži slej ko prej rezervirano, ker je svoje stališče že jasno in definitivno označila.

Beograd, 6. julija, p. Ker je sinoči Svetozar Pribićević v Radićevem imenu odklonil mandat, ki je bil ponuden Stepanu Radiću za sestavo koncentracijske vlade, je danes vladar začel z reševanjem krize potom konzultiranja šefov vladnih skupin. Po kratkih avdijencah ministrov Milana Grola, dr. Spaha in dr. Voje Marinkoviča je bil konzultiran predsednik Narodne skupščine dr. Ninko Perić, ki je bil v avdijenci pri kralju od 11. do 12.30. Doznava se, da je dr. Perić svetoval kroni, naj se **sestavi delovna parlamentarna vlada, za katero so na razpolago štiri parlamentarne skupine, ki so že sedaj tvorile vlado in s katerimi se more delati v parlamentu tudi v bodoče.** Dr. Perić je mnenja, naj se pozovejo šefi parlamentarnih skupin na posvetovanje in nato določi mandator.

Aca Stanojević zopet pri vladarju

Pri povratku z avdijence je predsednik dr. Perić izjavil novinarjem: «Nj. Veličanstvo kralj bo pozval šefe parlamentarnih skupin na posvetovanje Pozval je že Aco Stanojevića, ki je sedaj na dvoru.»

Res je bil opoldne v avdijenci poslevodeči podpredsednik glavnega odbora radikalne stranke Aca Stanojević, ki se je na dvoru mudil od 12. do 1. popoldne. Aca Stanojević je po avdijenci izjavil, da je kroni označil svoje naziranje in da je navedel kot **najugodnejša kandidata na predsedstvo vlade Marka Trifkovića in Mišo Trifunovića.**

V razgovoru z novinarji je Aca Stanojević dalje izjavil, da se položaj še vedno proučuje, da se zaslišujejo posamezni vodilni politiki in **da se še vedno dela za ustvaritev koncentracijske vlade.** Izjavil je, da nima mandata in da bodo najprej zaslišani vsi šefi parlamentarnih skupin. Pri tem je povdarjal ponovno, da se še vedno dela za ustvaritev koncentracije in da je vsekakor treba doseči v tem oziru sporazum. **«Moja misija je prenehala včeraj po odgovoru Stepana Radića»** je zaključil Aca Stanojević svoja izvajanja. **«Sporočil sem kroni, da se ne morem več pogajati, ker nisem za Stepana Radića primerna oseba, da vodim pogajanja z njim. Svetoval sem kroni, naj prouči razpoloženje vseh skupin kakor tudi posameznih vodilnih oseb.»**

Avdijenca Ljube Davidovića

Danes popoldne so se na dvoru nadaljevale konzultacije. Prvi je bil popoldne sprejet v avdijenci Ljuba Davidović, ki je bil pri kralju od 5. do 6.30 popoldne. Novinarji, ki so čakali nanj, so ga vprašali, ali je dobil mandat. Ljuba Davidović je vprašanje zanikal, češ da je bilo v avdijenci govora samo o političnem položaju in nič več. Izrazil pa je svoje prepričanje, da se dogodki razvijajo sicer polagoma, vendar pa v dobrem pravcu. Več ni hotel povedati.

Po zaslišanju Ljube Davidoviča se je kralj odpeljal na sprehod, Davidović pa je odšel v demokratski klub, kjer so ga pričakovali njegovi prijatelji, katerim je poročal o svoji avdijenci. V demokratskih vrstah se zatrjuje, da smatrajo po odklonilnem stališču Stepana Radića in Svetozarja Pribićevića koncentracijo za izključeno in da **delajo vladne stranke sedaj na obnovo stare delovne koalicije. Ker je to edina parlamentarna rešitev iz sedanje krize, bodo njihovi predstavniki v dvoru predlagali tako rešitev. Skušali bodo doseči, da se sestavi delovna vlada, ki bi bila slična dosedanji.** V novo vlado bi prišle samo nekatere druge osebe tako da bi se zadovoljile vse frakcije.

Po konferenci v demokratskem klubu je odšel na dvor minister Milan Grol. Člani dosedanje vladne večine pričakujejo, da bosta pozvana v avdijenco sedaj tudi dr. Spaho in dr. Korošec.

Večerna avdijenca dr. Korošca

Beograd, 6. julija, i. Kmalu po 8. zvečer se je kralj vrnil v Beograd z Dedinja, kamor se je peljal na sprehod. V tem času sta imela konferenco Velja Vukičević in dr. Korošec. Ob 9. zvečer so se nadaljevala konzultiranja ter je bil sprejet v avdijenci dr. Korošec, ki je ostal na dvoru do 10. zvečer. Odhajajoč z dvora je dr. Korošec izjavil novinarjem, da ni ničesar novega. Doktor Korošec je odšel domov, kralj pa se je vrnil na Dedinje. Kakor se doznava, je tudi dr. Korošec svetoval kralju, naj se sestavi delovna koalicijska vlada iz dosedanjih vladnih strank, ki bi delala z dosedanjim parlamentom.

Napovedi hegemonističnega časopisja

Beograd, 6. julija, p. Vladni listi zatrjujejo danes, da se **dela z vsemi silami za obnovitev stare kombinacije z novimi osebami.** Marinkovićeva «Pravda» dokazuje, da je, čim je Stepan Radić odklonil mandat, postala nemogoča kombinacija s koncentracijsko vlado. To vprašanje da je zato odstavljeno z dnevnega reda, pa se sedaj prehaja **na ustvaritev delovne vlade, ki bo delala s sedanjim parlamentom in ki jo bodo sestavljale dosedanje štiri skupine vladne koalicije.**

*

Beograd, 6. julija, r. Dopisniku turinske «Stampe» je dal dr. Laza Marković izjavo, v kateri izjavlja, da so radikali za koncentracijsko vlado, da so pa odločno proti novim volitvam, ker bi to pomenilo pričetek nove borbe v narodu. Nadalje se izjavlja proti reviziji ustave, češ da je ureditev države dobra ter da povsem odgovarja razmeram in potrebam. «Če Hrvatje stavijo preveč ekstremne zahteve, potem seveda o koncentraciji ne more biti več govora. Zato bo po vsej verjetnosti obnovljena dosedanja vladna koalicija z radikali, demokrati, muslimani in klerikalci. Na vsak način pa bomo spravili nettunske konvencije skozi Narodno skupščino, ker želimo dobre in prijateljske odnošaje z Italijo...»

KDK je šla do skrajne meje popustljivosti

Edino sprejem predlogov KDK more ublažiti naraščajoči odpor med Srbi in Hrvati

Beograd, 6. julija. r. Po današnji dopoldanski konferenci voditeljev KDK je Svetozar Pribičević v Narodni skupščini sprejel novinarje ter jim podal obširno izjavo o situaciji. Izjavil jim je med drugim:

»Obvestil sem Stepana Radića o svoji avdijenci. G. Radić je bil z mojim poročilom zadovoljen. Sedaj bomo videli, kako se bo situacija razvijala. Iz vrst vladne večine se trdi, **da se povrne stara kombinacija z novimi osebami. Če je to res, potem je to dokaz, da je bila kriza vnaprej dogovorjena in je tudi njena rešitev trdno pripravljena.«**

»Vidimo, da je izzvalo veliko nerazpoloženje dejstvo, da je g. Radić odklonil sestanek z g. Aco Stanojevićem. Baš iz tega se vidi, kako globoka je sedanja kriza. G. Radić gotovo nima nič osebnega proti Aci Stanojeviću, nego se je postavil na stališče, da razgovori nimajo nikakega smisla, če prihajajo k njemu s predlogom, naj bi se KDK vrnila v Narodno skupščino, v kateri je tekla hrvatska kri. **Če še vedno forsirajo nadaljevanje dela z Narodno skupščino, potem je to le en dokaz več, da hočejo popoln razcep med Srbi in Hrvati.«**

»Neugodno pa je tudi dejstvo, da se pojavljajo kot nekaki posredovalci ljudje, ki izzivajo že vnaprej nezaupanje pri Radiču in njegovih prijateljev. Te osebnosti so se celo navajale kot nositelji bodoče situacije. V taki situaciji je edino pravilno in mogoče stališče, ki ga zastopa g. Stepan Radič in z njim celokupna KDK: kralj in narod!«

»Aca Stanojević je danes dopoldne izjavil, da se popolnoma strinja s predlogom KDK, naj bi se sestavila nevtralna vlada«, je pripomnil eden izmed novinarjev.

»Če g. Aca Stanojević sprejme to stališče, je situacija znatno olajšana, to pa seveda samo za slučaj, da vlada ne bi nadaljevala dela v sedanji Narodni skupščini. Za nadaljevanje dela navajajo režimovci dva glavna razloga: prvič nettunske konvencije, in drugič bojazen, da bi se pri volitvah razvijala agitacija, da so Srbi ubijalci Hrvatov. Prvi razlog je povsem strankarskega značaja, ker dobro vedo, da bi nadaljevanje dela s sedanjo Narodno skupščino in sprejem nettunskih konvencij pomenilo definitiven razcep Hrvatov in Srbov. Oni računajo s tem, da bi se v tem slučaju lahko postavili kot neobhodno potrebni državni krmilarji. Celo Italija izjavlja, da ne forsira nettunskih konvencij in italijanski listi naglašajo, da bi bila ratifikacija brez sodelovanja Hrvatov za nje nesprejemljiva. Beograjski politiki, ki forsirajo konvencije, so torej večji Italijani nego so Italijani sami«.

»Glede agitacije, katere se tako boje, lahko izjavimo samo to: Če se sprejme predlog Stepana Radića, tedaj bo položaj na Hrvatskem tako olajšan, da bo sploh vsaka agitacija nepotrebna. Če pa bo Narodna skupščina delala brez Hrvatov in bo brez njih sprejela nettunske konvencije, tudi še potem, ko je bila prelita hrvatska kri, se bo sama od sebe razvila taka agitacija, da njenih dimenzij danes ni mogoče niti predvidevati. Če pa gospoda misli, da bi bile volitve v sedanjem trenutku neugodne, jim je g. Radić tudi tozadevno šel na roko. On ne zahteva, da se volitve takoj razpišejo, marveč pristane tudi na to, da se Narodna skupščina sedaj odgodi in šele kasneje razpusti. Za to je ustvarila precedens baš vlada gg. Vukičevića in Marinkovića. Kdor objektivno misli in sodi, mora priznati, da je g. Radić zahteval najmanj, kar se da v tej situaciji zamisliti in kar odgovarja njegovim prvim besedam po operaciji: »Bojim se za narod in državo.«

Ako se obnovi stari režim...

Konferenca poslancev KDK pri Stepanu Radiću. — Radić in Aca Stanojević. — Usodne hegemonistične nakane. — Radić se preseli morda že v nedeljo v Zagreb

Beograd, 6. julija. p. Svetozar Pribičević je bil nocoj z nekaterimi poslanci KDK pri Stepanu Radiću, pri katerem so se zadržali do 8. zvečer. Radića je tudi tekom dneva posetilo večje število poslancev. **Radić bo v najkrajšem času odpotoval v Zagreb, morda že pojutrišnjem.**

Odhajajoč iz bolnice se je Svetozar Pribičević razgovarjal z novinarji, ki jim je med drugim izjavil:

»G. Radić nima ničesar osebno proti Aci Stanojeviću. Toda že samo misel o koncentracijski vladi je bila nezaželjena. Ako bi bila koncentracija mogoča, tedaj bi bi vsekakor gosp. Stanojević najprimernejša oseba za sestavo take vlade.«

Na pripombo nekega novinarja, da kroži v političnih krogih vest o povrnitvi na staro kombinacijo z nekaterimi osebnimi izpremembam, je Svetozar Pribičević odvrnil:

»Ako želijo ločitev vseh Hrvatov od sedanje Narodne skupščine, potem se bo to zgodilo. Ako hočejo gnati stvar nalašč do konca, potem se bo to zgodilo.«

Nato je Svetozar Pribičević odšel v mesto.

Točna sodba o dr. Korošcu in klerikalcih

Beograjska »Reč« o verzijah, da bi mogel dr. Korošec obnoviti staro hegemonistično vlado

Beograd, 6. julija p. Nocojšnja »Reč« objavlja daljši članek glede na kombinacije z dr. Korošcem, ki se od časa do časa lansirajo iz vladnih krogov. »Reč« beleži izjavo vplivnega člana KDK, ki pravi da je kombinacija z dr. Korošcem povsem logična s stališča sedanjega policijskega režima. Klerikalna stranka je največja nositeljica terorizma v naši državi in dobro je znano, kako pritiska na narod v Sloveniji z verskim terorjem in zlorabo cerkve. Kadarkoli je klerikalna stranka imela v svojih rokah policijsko oblast in ji ni uspelo, da bi samo z verskimi sredstvi pripravila narod k poslušnosti, je vedno uporabljala kundak in bajonete.

Za tem navaja »Reč«, kaj so klerikalci delali v Sloveniji, ko so prelivali kri, ko je bil vrhovni šef policije v Ljubljani dr. Brejc, ki je na krvav način udušil delavske demonstracije na ljubljanskih ulicah. Letos je bil šef celokupne policije v državi dr. Korošec, ki je v Beogradu preprečeval manifestacije nacijonalne omladine s puškami in bajoneti, v Zagrebu pa pustil streljati na množice, vznemirjene zaradi krvavih dogodkov v Narodni skupščini. Dr. Korošec prepoveduje javna zborovanja in pleni liste v taki meri, kakor se je to prakticiralo v Avstriji le med vojno. Celo pri brzojavu in telefonu sede njegovi ljudje kakor v času krvavih avstrijskih cesarskih vlad.

Sprememba štatuta Narodne banke

Beograd, 6. julija. p. Ob 10. dopoldne se je vršila kratka seja ministrskega sveta, ki je odobril predlagane spremembe statuta Narodne banke. Seja upravnega odbora Narodne banke se bo vršila jutri dopoldne pod predsedstvom viceguvernerja Bajlonija in bo uredila zadnje priprave za glavno skupščino delničarjev Narodne banke, ki bo v nedeljo in na kateri se imajo odobriti izpremembe zakona in statuta Narodne banke. Ministrski svet je danes v podrobnosti odobril poročilo generalnega direktorja Narodne banke Novakovića o izpremembi zakona in statuta Narodne banke.

V ponedeljek bo seja ministrskega sveta, na kateri bo določen kandidat za guvernerja Narodne banke.

»V taki državi ni mogoče živeti«

Vukovar, 6. julija n. V selu Komletincih se je obesil seljak Andrija Božin. Strašni umor v Narodni skupščini je nanj tako učinkoval, da je govoril ljudem: »Jaz v taki državi ne morem več živeti.«

Oba voditelja KDK na oddihu v Sloveniji

Zagreb, 6. julija. č. »Jutarnji list« poroča, da bo Stepan Radić že čez par dni prišel v Zagreb, od koder bo odpotoval na Bled, dočim bo odšel Svetozar Pribičević na oddih v Rogaško Slatino.

Beg iz hegemonističnih strank

Zagreb, 6. julija. č. V zvezi s krvavimi dogodki 20 junija v Narodni skupščini so v Zagrebu izstopili iz Davidovićeve demokratske stranke dr. Jančiković, dr. Vranić, dr. Hajdić, dr. Bojić, dr. Crljenak in Brovec, sami ugledni stari gospodje, ki jim je doslej prijala taka konservativna stranka, kakor je Davidovićeva.

Ureditev srbskih predvojnih dolgov

Beograd, 6. julija p. Dr. Arangjelović in d. Mile Novaković, ki sta določena kot naša delegata za ureditev predvojnih dolgov, odpotujeta jutri v Pariz in od tam v Haag, kjer se ima pred tamošnjim mednarodnim razsodiščem rešiti sporno vprašanje predvojnih dolgov med našo državo in Francijo.

Radić je hegemoniste hudo razočaral

Radikali mu zamerijo, da noče sodelovati ž njimi, demokrati pa, da ni hotel sestaviti vlade. – Sedaj ni nič več evropski državnik

Beograd, 6. julija r. Dejstvo, da je Stepan Radić ne le odklonil stike z radikali preko Ace Stanojevića, marveč nato odbil celo mandat za sestavo vlade pod svojim predsedstvom, je hegemonistične kroge ne samo silno iznenadilo, marveč tudi skrajno razburilo. Radikali in demokrati so bili trdno uverjeni, da se bo Stepan Radić s tem, da mu je bil prvemu poverjen mandat za sestavo vlade, takoj potolažil in pozabil na dogodke, ki so doveli do padca Vukičevićevega režima, ter da bo z veseljem zagrabil za oblast in se za ministrske stolčke spoprijaznil z onimi ljudmi iz katerih srede so 14 dni poprej padli morilni streli nanj in na njegove tovariše.

Čim se je izvedelo, da je dobil Radić mandat, so se takoj zbrali v svojih klubih radikali in demokrati ter se posvetovali, kako stališče naj zavzamejo v eventualnih pogajanjih. V radikalskem klubu sta se pojavili dve ločeni skupini. Vukičevičevci so se bali, da bi se Radiću vendarle posrečilo sestaviti delazmožno vlado, so na vse načine pledirali za to, da bi radikalski klub a limine odklonil vsak razgovor z Radićem in se mu tako maščeval za odklonitev Ace Stanojevića. Druga, močnejša skupina pa ni bila tega mnenja, temveč je zahtevala, da radikalski klub za vsako ceno omogoči Radiću sestavo vlade, češ boljše je iti z njim kakor ostati ob strani. Ko pa so izvedeli, da je Radić mandat odklonil, so takoj začeli kovati železo zase, češ treba je sedaj najti novega Vukičevića...

Ob enem pa so zopet začeli z največjimi topovi streljati na KDK in njena voditelja Radića in Pribičevića, češ terorizirali so nas prej v Narodni skupščini, sedaj pa nas izven skupščine. Radikalska »Samouprava« ki je še prejšnjega dne poveličevala Radića kot evropskega državnika in politika velikega kova, je zopet razpela svoja srbijanska jadra ter ga danes ljuto napada kot sovražnika države, ki vodi borbo proti državi in njenim najosnovnejšim temeljem, proti državnemu redu, proti državni administraciji. Kratkomalo, Radić je preko noči postal zopet najslabši človek pod milim solncem. Za radikale je sedaj Radićeva zahteva, da se najde najlegalnejši izhod iz situacije potom novih volitev, protidržavna zahteva samo za to, ker bi radikali v tem slučaju izgubili oblast in bi ostali brez južnosrbskih in drugih policijskih mandatov.

»Samouprava« tudi naglaša, da bo, če bosta Radić in Pribičević še nadalje vodila tako »novo politiko«, začela najostrejšo borbo proti tej politiki, seveda ne proti Hrvatom in hrvatskemu narodu...

Tudi demokrati so bili takoj pripravljeni stopiti v razgovore s Stepanom Radićem odnosno s KDK in so le čakali povabila. Mesto tega je prišla vest, da je Stepan Radić mandat odklonil. Tega tudi demokrati niso pričakovali ter so bili silno presenečeni. Napram novinarjem so bili sprva rezervirani, pozneje pa so priznavali svoje presenečenje ter zavračali vso odgovornost za posledice na KDK, češ: mi smo jim prožili roko v spravo, pa je niso hoteli.

Kdo ima nadzorstvo nad Udruženjem rez. oficirjev

Presenetljiv odgovor vojnega ministra na interpelacijo posl. Kosanovića o zanašanju politike v Udruženje rez. oficirjev

Beograd, 6. julija, i. Pododbor rezervnih oficirjev v Šabcu je pozval na odgovor tamošnjega uglednega pristaša SDS podpolkovnika v rezervi Spiro Popovića, češ da je on odobraval izjave Svetozarja Pribićevića o Kajmakčalanu, ki so jih velesrbski hegemonisti, kakor znano, vzeli za povod za ljute napade na Svetozarja Pribićevića, pri čemer se je zlasti eksponiral predsednik Udruženja rezervnih oficirjev, znani Radosavljević. Narodni poslanec Kosanović je povodom tega postopanja stavil na vojnega ministra interpelacijo, v kateri ga je opozarjal na zanašanje politike v organizacijo rezervnih oficirjev; zahteval je od ministra, da tako škodljivo delovanje prepreči.

Sedaj je poslanec Kosanović dobil odgovor od vojnega ministra, ki pravi, da ministru ni znano, da Udruženje rezervnih oficirjev vlači svoje člane v dnevno politiko ter da on smatra, da bi moralo biti Udruženje visoko nad političnimi strankami. Direktno intervencijo pa minister odklanja, češ da stoji organizacija rezervnih oficirjev pod disciplino — ministra notranjih zadev dr. Korošca! Vojni minister bi mogel intervenirati samo v slučaju, da bi posamezni rezervni oficirji v uniformi zagrešili kak prestopek proti vojaškim predpisom.

Odgovor ministra vojne je izzval v političnih krogih največje začudenje. V parlamentarnih krogih izjavljajo, da je sedaj, ko je vojni minister potrdil, da je Udruženje rezervnih oficirjev v direktnih zvezah z ministrom policije, lahko razumeti delovanje gotovih oseb v Udruženju...

Hrvatski prosvetni delavci o beograjskem zločinu

Zagreb, 6. julija.

Hrvatski prosvetni delavci in zastopniki vseh hrvatskih prosvetnih društev so na dan sv. Cirila in Metoda imeli častno sejo, ki jo je povodom tragedije v Narodni skupščini sezval Prosvetni Savez in so enodušno sklenili sledečo izjavo:

»Hrvatski narod je že v prvem narodnem preporodu v dobi Marulića, Gundulića, Kačića, Križanića in Vitezovića, tembolj pa v drugem z Gajem, Preradovićem, Mažuranićem, Strossmayerjem in Račkim ustvarjal in ustvaril ideologijo in etično bazo za narodno edinstvo Južnih Slovanov, o katerem smo mislil, da je dovršeno z ujedinjenjem koncem l. 1918.

Bizantinska mentalnost in orijentalske metode nepoštenega podtikanja ter hegemonističnega izrabljanja so pa onemogočile harmonični razvoj naših idealov. Ta mentalnost in te metode so dosegle svoj vrhunec in našle izraza dne 20. junija leta 1928. v umoru — sredi skupščine — Pavla Radića in dr. Gjure Basarička, ki sta bila ne samo politika, marveč tudi kot kulturna delavca tipična učenca hrvatskih preporoditeljev.

Beograjski umor je v tem jubilejnem letu etično onemogočil vsako kulturno sodelovanje pristašev zapadne kulture z onimi, iz katerih srede se je pojavil ta grozoviti zločin.

Radi vsega tega so se hrvatski prosvetni delavci povodom tragične smrti svojih sodelavcev Pavla Radića in dr. Basarička odločili prekiniti vsako zvezo s častilci umora, ropa in korupcije in se vrniti k svojemu narodu, da čuvajo v soglasju z evropskimi pojmi o kulturi in civilizaciji svojo staro slovansko etično kulturo in jo samostojno razvijajo zlasti v svoji Prosvetni zvezi v Zagrebu.

Zagreb, 5. julija 1928.«

Razburjenje na Tirolskem

Innsbruck, 6. julija. g. Razburjenje na Tirolskem zaradi izjav državnega kanclerja dr. Seipla je nekoliko popustilo ter se čaka nadaljnjega razvoja dogodkov na Dunaju. Organ krščansko - socialne stranke piše zelo zmerno. Za nocoj je sklicano skupno posvetovanje nemško - nacijonalne delovne zveze s tirolskimi poslanci, pri katerem bodo razpravljali o nadaljnjem skupnem postopanju vseh strank Tirolske. Mnogo se govori o članku v «Corriere della Sera», ki se komentira na tak način, da zahteva Italija za to, da bi podpirala priključitev Avstrije k Nemčiji, da se formalno odreče južni Tirolski. «Innsbrucker Nachrichten» nastopajo proti temu članku ter ga imenujejo leoninsko pogodbo, ki je ni mogoče sprejeti.

Ne ustavno, ne parlamentarno!

Zagreb, 6. julija r. Današnja »Riječ« objavlja pod naslovom »Neustavno mutno i prljavo« članek, napisan izven redakcije, ki naglaša med drugim:

»V vsaki ustavni monarhiji obstojata dva činitelja, ki odločata o nastanku in prestanku vlade. Ta činitelja sta kralj in Narodna skupščina. Pri nas pa je sedaj, kršeč pravice vladarja in Narodne skupščine, vse prenešeno v klube dveh srbijanskih strank. Nikakor nismo pristaši absolutistične monarhije, kjer lahko vladar počne, kar se mu zljubi, zahtevamo pa, da se spoštujejo pravice ki jih priznava kralju ustava. S svojim postopanjem sta skušala kluba obeh srbijanskih vladajočih strank določiti kako naj se sestavi bodoča vlada, kar je popolnoma neustavno in nedopustno. Radikalski in demokratski klub sta sklenila (!) da se mora sestaviti koncentracijska vlada, to se pravi, samo takšna kombinacija, v kateri sta predvsem zastopani ti dve stranki. To pa pomeni omejevanje ustavnih prerogativov.

Če bi bila ta dva kluba **takoj** po zločinu sklenila, da mora podati vlada ostavko, bi bilo to normalno in moralno. A šele po 14. dnevih, ko so že izčrpali vse intrige, laži in podtikavanja, predpisovati, da mora biti prihodnja vlada koncentracijska, je več kot nemoralno. Niti celokupna Narodna skupščina, ki je ustavni faktor, ne bi smela sprejeti takega sklepa, ki znači dejansko omejevanje svobode pri odločitvah drugega ustavnega faktorja. Tem manj lahko in smejo to storiti strankareski klubi, iz kojih vrst poteka Puniša Račić in ki še danes štejejo med svoje člane Luno Jovanovića, Tomo Popovića in druge slične osumljence.

Postopanje vladnih klubov pomeni izzivanje in žalitev čustvovanja prečanskega naroda, ki z zgražanjem obsoja krvavi zločin. Postopanje teh beograjskih politikov je prava politična perverznost z etičnega in moralnega stališča, a popolnoma nedopustno z ustavnega stališča. To postopanje dokazuje, da hočejo srbijanske stranke, ki so s svojo nesposobnostjo upropastile naš kredit s svojo nedostojno igro s posojilom, še nadalje ostati gospodarji v tej državi.

Med sedanjo krizo so se že često imenovala imena politikov, ki bi imeli prevzeti predsedništvo bodoče vlade. Če se človek poglobi v ta imena, potem šele vidi, kako neresno mislijo beograjski politični krogi pri reševanju sedanje težke državne krize. Ne bi nas niti več presenetilo, če sedaj oba vladna kluba skleneta še to, da mora stati na čelu bodoče vlade dosedanji skoz in skoz nesposobni ministrski predsednik.

Poljski dijaki v Dalmaciji

Zagreb, 6. julija. č. V nedeljo dospe v Zagreb 26 dijakov iz Poljske pod vodstvom rektorja lvovske univerze. V Zagrebu se jim bodo pridružili naši dijaki, ki dospejo v ponedeljek iz Beograda in ki bodo s Poljaki odpotovali v ferijalno kolonijo na Hvaru. Z njimi bo odpotovala tudi skupina dijakov iz Zagreba. Letovanje poljskih dijakov na našem Primorju je pripravila poljsko - jugoslovenska liga v Lvovu skupno z našim dijaškim Ferijalnim savezom.

Slovenski člani zagrebške Akademije

Zagreb, 6. julija. č. Na slavnostni seji Jugoslovenske akademije znanosti in umetnosti, ki se je je udeležilo zelo mnogo njenih članov in drugih odličnjakov, so bili izvoljeni med drugimi za častne in dopisujoče člane v filozofsko - pravnem razredu univerzitetni profesorji v Ljubljani dr. Metod Dolenc, dr. Leonid Pitamic in dr. Aleš Ušeničnik, v umetniškem razredu pa glavni tajnik Narodnega gledališča v Ljubljani pesnik Oton Župančič.

Tudi Nemci se pridružujejo KDK

— Odjacl, 6. julija. r. Med Nemci v Vojvodini se pojavlja močan pokret za izstop iz sedanje nemške stranke pod vodstvom dr. Krafta in dr. Moserja, ki sta bila zvesta podpornika krvavega radikalskega režima. Samo v zadnjih par dneh je prestopilo že 500 volilcev v vrste KDK. Ker je ta pokret tudi socijalnega značaja, ga ne bo mogoče zadušiti sedanjim voditeljem Nemcev.

Zadoščenje posl. dr. Grisogonu

Split, 6. julija č. Pred okrožnim sodiščem v Splitu je bil v tiskovni pravdi zaradi žalitve obsojen znani federalist Kerubin Šegvić na tožbo poslanca dr. Prvislava Grisogona in bivšega splitskega ter sedaj hvarskega sreskega poglavarja Aničina na 3 mesece zapora, 3000 Din globe in na plačilo 8000 Din sodnih stroškov.

Tino Patiera v Dalmaciji

Dubrovnik, 6. julija č. Semkaj je dospel iz Nemčije znani operni pevec Tino Patiera, ki je dalmatinski rojak in hoče preživeti svoje počitnice na našem Primorju.

Slovanski gasilci v Pragi

Praga, 6. julija. h. Danes dopoldne se je vršil svečani sprevod slovanskih gasilcev, ki se je zaključil s poklonitvijo gasilcev mestu Pragi in mistru Janu Husu. Sprevod je trajal od 10. do 12. Na čelu sprevoda je bilo več alegoričnih vozov. V sprevodu so bile tudi delegacije Belgije, Bolgarije, Jugoslavije, Francije in Poljske. Mnogoštevilni gledalci so navdušeno pozdravljali gasilce ter jim prirejali odkritosrčne ovacije. Na Glavnem trgu so gledali sprevod na tribuni predsednik zbornice Malypeter, več članov vlade in kancler dr. Šamal.

Preprečena komunistična demonstracija v Pragi

Praga, 6. julija. g. Danes so bile varnostne odredbe proti komunistom še ostrejše kot včeraj. Značilno za strogost, s katero hoče policija udušiti tudi najmanjše nemire, je, da je bilo danes aretiranih 200 oseb, na da bi bil kak praški prebivalec zapazil izgrede. Aretacije so bile izvršene na periferiji mesta, odkoder je dopoldne skušalo nekaj sto komunistov priti v mesto, vendar pa jih je orožništvo ustavilo ter razpršilo. Skoraj vsi aretiranci so bili zvečer izpuščeni na svobodo. Okoli poldne je nameravalo več sto komunistov prirediti demonstracijski sprevod skozi mesto. Zvečer se je vršil neznaten sprevod fašistov, ki so obkoljeni od policijskih organov odkorakali skozi glavne ulice mesta. Red in mir se ni nikjer kalil.

Briandove izjave

Pariz, 6. julija. (pa.) Na seji zunanjepolitične komisije senata je poročal zunanji minister Briand, ki je izjavil, da funkcijonira Dawesov načrt zadovoljivo. Glede vprašanja izpraznitve Porenja je minister povdarjal, da ni to vprašanje izključno francoska zadeva, ampak medzavezniška. Glede tangerskega vprašanja je Briand izjavil, da tozadevna pogajanja ugodno potekajo in da bo v kratkem sklenjen sporazum med Francijo, Anglijo, Italijo in Španijo glede tangerskega statuta.

Novi Reichstag na delu

Berlin, 6. julija. (be.) Državnemu zboru je bil predložen zakonski načrt, katerega je že odobril državni svet, ki proglaša 11. avgust za narodni praznik. O tem zakonskem načrtu bo razpravljal državni zbor v torek. Zunanjepolitični odbor je izvolil za predsednika socijalista Scheidemana, za podpredsednika pa nemškega nacijonalca Wallrafa. V torek bo razpravljal zunanjepolitični odbor o Kelloggovem protivojnem paktu, o zasedanju varnostnega odbora in svetā Društva narodov.

Venizelos namerava izpustiti Pangalosa

Atene, 6. julija. g. List «Ethnos» poroča, da namerava Venizelos izpustiti na svobodo bivšega diktatorja Pangalosa. Venizelos je izjavil, da je njegov preventivni zapor neupravičen. Obstojajo sicer še nekatere formalne zapreke, ki se pa bodo odstranile, tako da se more z izpustitvijo Pangalosa računati v najkrajšem času.

Neprestane komunistične zarote v Romuniji

Bukarešta, 6. julija (be.) V Galacu je bila odkrita široko razpredena komunistična zarota. Aretiranih je okrog 200 oseb.

Angleški gospodarski bojkot Rusije

London, 6. julija (be.) Vlada je izjavila, da ne bo dala nikake državne garancije angleškim izvoznikom v sovjetsko Rusijo.

11 smrtnih obsodb v moskovskem procesu

Sodišče je izreklo obsodbo na ugotovitvi obstoja protirevolucijonarne organizacije. — Številne obsodbe. — Dva Nemca oproščena, tretji pa je bil pogojno obsojen

Moskva, 6. julija. s. Danes je bila po 52-urnem posvetovanju vrhovnega sodišča razglašena razsodba v procesu v Šahtih. Od 53 obtožencev je bilo 11 obsojenih na smrt. Sodišče pa je sklenilo, da se 6 na smrt obsojenim z ozirom na njihovo kesanje in njihove visoke tehnične zmožnosti predlaga osrednjemu izvrševalnemu odboru sovjetske unije omiljenje kazni. 34 obtožencev je bilo obsojenih na ječo od enega do 10 let. Štirje obtoženci so bili obsojeni pogojno, štirje pa so bili oproščeni.

V utemeljitvi razsodbe se izvaja, da je vrhovno sodišče smatralo kot dokazano, da je na ozemlju Doneca obstojala široko zasnovana protirevolucijonarna organizacija, ki je imela svoja središča v Harkovu in v Moskvi in ki je bila v zvezi z bivšimi lastniki rudokopov v inozemstvu in tudi z nekaterimi oficijelnimi institucijami. Med oproščenimi sta tudi nemška inženjerja Mayer in Otto. Tretji Nemec Badstieber je bil pogojno obsojen na eno leto. Mayer in Otto sta bila takoj izpuščena na svobodo. Vsi obsojenci so vložili prošnje za pomilostitev, o kateri se bo razpravljalo v soboto na seji predsedstva osrednjega izvrševalnega odbora.

Berlin, 6. julija. (be.) Povodom razsodbe v doneškem procesu povdarja časopisje, da bo treba pri prihodnjih gospodarskih pogajanjih z Rusijo zahtevati končnoveljavne garancije, da ne bodo nemški industrijalni zastopniki v Rusiji preganjani in da bo njihova osebna varnost zajamčena.

Berlin, 6. julija. p. Iz Moskve poročajo, da so bili na smrt obsojeni nastopni obtoženci: Korleski, Bojarinov, Križanovski, Jušević, Udin, Metov, Berečovski, Bratanovski, Vojašinov, Kazarinov in Schadlung. Oproščeni nemški inženjerji so v zaporu tako oslabeli, da skoro niso mogli več hoditi peš. Zanje sta se zavzela nemška kolonija in nemško poslaništvo. Na smrt obsojeni so predložili predsedniku centralnega eksekutivnega komiteja Kalininu prošnjo za pomiloščenje, ki mora biti rešena v 72 urah. Osrednji izvrševalni odbor se je takoj po izrečeni razsodbi sestal k seji.

Italijanski propagandni poleti

ki naj bi odvrnili pozornost sveta od tragedije na severu. — Ponesrečen polet v Berlin. — Letalske nesreče

Berlin, 6. julija. (be.) Od 12 italijanskih letal, ki so imela prispeti danes opoldne v Berlin, se jih je moralo šest spustiti na Nizozemskem, med njimi letalo italijanskega podtajnika za letalstvo Balba. Ostala letala pogrešajo.

Rim, 6. julija. s. Polet italijanskih letalcev se je moral po srečnem poletu preko Atlantskega oceana prekiniti 70 km severozapadno od Matala. Letalo, ki je po programu dospelo v Natal, je hotelo brez prekinjenja včeraj dospeti v Rio de Janeiro. Močni viharji in nevihte pa so prisilili letalo, da se je moralo vrniti proti severu ter pristati v bližini Natala.

Rio de Janeiro, 6. julija. (be.) Iz Pernambuca poročajo, da sta pristala v bližini mesta z letalom «Savoia 64» italijanska letalca, ki sta preletela črto 6600 km in s tem potolkla Chamberlainov letalski rekord na daljavo, ki je znašal 6294 kilometrov.

Rim, 6. julija. (be.) Uspeh italijanskih letalcev, ki so preleteli nepretrgano črto Rim-Pernambuco v Braziliji, je pobudil v Italiji veliko veselje. Letalcem je bilo poklonjenih 500.000 lir.

Dunaj, 6. julija. s. Na letališču v Aspernu je danes treščilo na tla letalo Tipaudet. Letalca, 2 častnika, sta bila na mestu mrtva.

Tokio, 6. julija. (lo.) V bližini pomorske baze Jukosuka je padel v morje na nočnem poletu hidroplan. Poročnik in dva podčastnika manjkajo. Drugi so bili rešeni.

Švedi rešili ponesrečenega Lundborga

Junaštvo švedske reševalne ekspedicije, ki je rešila letalca Lundborga, Nobilovim ljudem pa pustila živeža. — »Krasin« ne more naprej, izgubil je vijak

Stockholm, 6. julija. s. Vojno ministrstvo je davi dobilo naslednjo brzojavko: Odposlano v petek zjutraj ob 8. Lundborg rešen. Podpis Kronberg.

Stockholm, 6. julija. s. Tudi Lundborgova žena je dobila brzojavko, datirano s parnika «Quest», po kateri Lundborg sam potrjuje svojo rešitev. Rešil ga je njegov tovariš Schyberg.

Oslo, 6. julija. (be.) Kljub slabemu vremenu in megli se je posrečilo dvema švedskima letalcema preskrbeti skupino Viglieri z živili in rešiti švedskega letalca Lundborga. Letali sta s sijajnim manevriranjem pristali na mali vodni površini in s tem olajšali težko stanje ponesrečencev «Italie».

Rim, 6. julija. s. Hidroplan «Marina I.» je izvršil več novih poizvedovalnih poletov po Amundsenu, in sicer od Tromsöa do Vadsöa. Vendar pa ni našel nobene sledi letala «Latham». Alpinska patrola s sankami s pasjo vprego je od 20. junija do 1. julija preiskala vse ozemlje od Severnega rta do rta Ligth Smitha, toda brez vsakega uspeha. Sedaj se bo poizvedovalo v nasprotni smeri. Ledolomilec «Krasin» je sredi ledu obtičal. Pritisk ledu v smeri proti obali severovzhodnega ozemlja zelo ovira rešilno akcijo.

Oslo, 6. julija. (be.) Zaradi slabega vremena so zastala vsa rešilna dela za Amundsena in ostanek Nobilove posadke. Ruski ledolomilec «Krasin» je izgubil ladjin vijak.

Velike avtomobilske nesreče

London, 6. julija. (be.) Pri Oxfordu je zavozil avto v žico, s katero je hotel neki traktor vleči les. Žica je šoferju in dvema damama, ki sta sedeli v avtu, skoraj popolnoma prerezala vratove. Vsi so ostali na licu mesta mrtvi.

Madrid, 6. julija. (be.) V bližini mesta je padel neki osebni avto, ki je vozil 18 oseb, v prepad. Ubita je bila ena oseba in 10 težko ranjenih.

Vendarle zločin...

Le Bourget, 6. julija s. Pri poizkusu na krovu letala, iz katerega je padel bankir Löwenstein, se je pri polnem delovanju motorja ugotovilo, da sta mogla 2 mehanika s vsemi svojimi silami odpreti vrata samo na pol, vendar pa toliko, da bi se moglo skozi odprtino vreči človeka. S tem postala domneva, da bi bil Löwenstein v normalnih okoliščinah sam mogel odpreti vrata, vedno bolj neverjetna.

Berlin, 6. julija (be.) Löwensteinovo letalo se je vrnilo v Croydon, kjer je bilo na odredbo vdove prodano. Londonsko poročilo pravi, da Löwenstien ni imel nobenega povoda za samomor, akoravno s silo udrta vrata potrjujejo to mnenje.

Newyork, 6. julija (lo.) Smrt finančnika Löwensteina je imela na ameriški denarni trg zelo malo vpliva. Udeležba Löwensteina pri ameriških podjetjih je bila tako malenkostna, da je ostal tečaj akcij teh podjetij nespremenjen. Več velikih ameriških podjetij je izjavilo, da niso bila v poslovnih zvezah z Löwensteinom. Tudi južnoameriška denarna tržišča so ostala nespremenjena.

Amsterdam, 6. julija g. Po vesteh listov so francoski ribiči baje našli v bližini Denkanque truplo bankirja Löwensteina. Potrditev te vesti dosedaj še ni bilo mogoče dobiti.

Mednarodna demokratska konferenca

London, 6. julija (be.) Tu je bila otvorjena mednarodna liberalna demokratska konferenca, katere se udeležuje pod vodstvom Maksa Bonna in Petra Reinholda 40 nemških delegatov. Konference se udeležuje okrog 500 delegatov iz vseh evropskih držav. Danes je poročal izdajatelj angleškega lista »Manchester Guardian« Scott o razorožitvenem vprašanju.

Atentat na Italijana v Brooklynu

Rim, 6. julija s. »Agenzia Stefani« poroča iz Newyorka, da je v bližini stanovanja bogatega italijanskega impresarija v Brooklynu eksplodirala bomba, ki je napravila veliko luknjo v steni hiše in ki je pobila vsa okna. Eksplozija je vrgla člane rodbine iz postelje. Ena oseba je bila težko ranjena. Eksplozija je povzročila med italijanskim prebivalstvom Brooklyna veliko razburjenje.

Kongres nevrologov

Pariz, 6. julija (be.) Tu se je pričel mednarodni kongres nevrologov.

Papež popušča

— Rim, 6. julija. Vatikan je izdal na vse italijanske šole posebno okrožnico, s katero se ukinja dosedanja prepoved direktnega občevanja med cerkvenimi in državnimi oblastmi. Šolom je sedaj dovoljeno, da se v zadevi cerkvenih društev in drugih cerkvenih vprašanjih obračajo na pristojne državne oblasti. Okrožnica pa izrecno naglaša, naj se šoli v vseh spornih zadevah obračajo direktno na predsednika vlade Mussolinija.

Novi angleški poveljnik v Palestini

London, 6. julija (be.) Za naslednika visokega komisarja za Palestino je bil imenovan na mesto Plumerja Robert Chancellor.

Bolgarski demanti

Sofija, 6. julija d. Bolgarska brzojavna agentura je pooblaščena izjaviti, da vest, da je bolgarski ministrski predsednik Ljapčev predlagal jugoslovenski vladi sklep razsodiščne pogodbe, ne odgovarja resnici.

Na Kitajskem še ne bo miru

Peking, 6. julija (lo.) Med vojaškimi poveljniki južnokitajske armade je izbruhnil resen spor. Kakor poročajo, čaka Feng na priliko, da pretrže s svojimi tovariši vsako zvezo.

Nogomet pred 2000 leti

O nogometu so bili Angleži do danes sveto prepričani, da so ga sami izumili, in nikomur ni padlo na um, da bi jim oporekal. Moral je priti prav pristen Anglež, da jim jo je dal pod nos. Ta nesentimentalni angleški patrijot je profesor Gills, znan specijalist za kitajsko zgodovino. Samo ob sebi je umevno, da so namreč Kitajci prvi izumitelji brcarskega sporta. Če so že iznašli kompas, smodnik, papir in tisk, zakaj naj bi bili baš nogomet prezrli? In tako je učeni profesor Gills dognal, da je bil že cesar Čeg-Ti, ki je živel kratko pred Kristusovim rojstvom, velik prijatelj goalov in autov in se je sam lastnonožno udeležil marsikatere tekme. Mnogi so mu to zamerili in starokopitni bonci so intrigirali celo pri cesarici, da bi svojega moža spravila do bogoljubnejših početij. Toda ta se ni dal ugnati v kozji rog in če drugače ne, je prisostvoval nogometnim tekmam vsaj kot navdušen «drukar». Na koncu iger je delil med zmagovalce lastnoročno sadje in cvetlice. Premagance je dajal istočasno pošteno nakorobačiti. Pametna glava ta cesar Čeg-Ti! Dandanes se dogaja prečestokrat, da padajo batine po zmagovalcih...

Naši kraji in ljudje

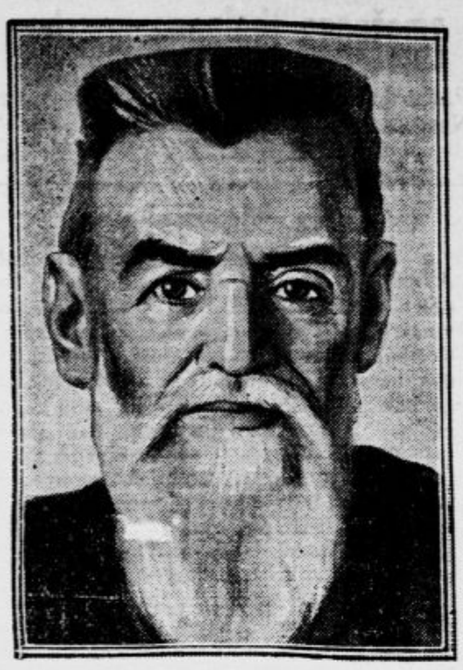

Aca Stanojević,

najožji prijatelj pokojnega Pašića, soustanovitelj in podpredsednik glavnega odbora NRS, je pri sedanjem razpletu vladne krize stopil vidno v ospredje.

Ob dvajsetletnici trgovske šole v Ljubljani

Slika razvoja in napredka slovenskega trgovskega šolstva.

S koncem šolskega leta 1927./28 obhaja trgovska šola v Ljubljani svoj dvajsetletni jubilej. Na predlog dr Kreka je bilo v seji bivšega kranjskega deželnega zbora dne 28. marca 1908. soglasno sklenjeno, da se ustanovi v Ljubljani dvorazredna slovenska trgovska šola s pripravljalnim razredom, odnosno s specjalnimi tečaji. V novembru 1908. je bil otvorjen pripravljalni razred in zadružni tečaj, s čimer je bil položen temeljni kamen slovenskemu trgovskemu šolstvu. Leta 1909. se je spopolnila šola s I. letnikom in leta 1911. so zapustili šolo, ki je bila ustanovljena samo za dečke, prvi absolventi.

S šolskim letom 1913./14. se je šola razširila s tem, da se je dotedanjemu deškemu oddelku priključil dekliški oddelek, ki ni imel pripravljalnega razreda. V I. letnik so se sprejemale učenke, ki so dovršile osmi razred osnovne šole, ali meščansko šolo, ali IV. razred srednje šole.

Ves učiteljski zbor Slovenske trgovske šole se je z največjo požrtvovalnostjo lotil dela in z velikim trudom oral ledino slovenskega trgovskega šolstva. Ker ni bilo knjig in ker so manjkali tudi drugi učni pripomočki, so učitelji pridno prijeli za peresa in sestavili skripta, ki so nadomeščala knjige in ki se za nekatere predmete še danes uporabljajo na vseh trgovskošolskih zavodih v Sloveniji. Veliko truda je zahtevalo spisovanje novih učnih pripomočkov, zlasti ker je bilo treba šele ustvarjati slovensko trgovsko terminologijo. Trudapolno delo ni ostalo brez uspeha. »Absolventi so zrcalo strokovne šole,« se je glasil ali se še vedno glasi deviza trgovske šole. Zato se polaga ves čas obstoja zavoda največja pažnja na to, da prihajajo v prakso res dobro usposobljeni absolventi. Ta namera je vedno dobro uspela. Kjerkoli so vstopili absolventi trgovske šole v službo, povsod so izvrševali svoja dela v popolno zadovoljnost delodajalcev, ki se zelo pohvalno izražajo o njihovi uporabnosti. Šola je hitro pridobivala na renomeju in danes uživa Državna dvorazredna trgovska šola v Ljubljani najboljši sloves. Po prevratu je namreč Slovenska trgovska šola prešla s 1. junijem 1920. v državno upravo pod naslovom Državna dvorazredna trgovska šola.

Od začetka šole pa do konca šolskega leta 1927./28. je absolviralo trgovsko šolo in prejelo odhodna izpričevala 445 učencev in 566 učenk, ki so sedaj na različnih položajih: samostojni trgovci in industrijci, vodilni(e) in podrejeni(e) uradniki(ce) pri trgovskih, bančnih, industrijskih, zavarovalnih in zadružnih podjetjih, administrativni častniki, geometri, poštni, železniški in carinski uradniki(ce), uradnice v državnih, občinskih in privatnih pisarnah. A mnogo absolventinj je poročenih in imajo opravka samo s knjigovodstvom hišnega gospodinjstva.

Zadružni tečaj je dovršilo v 14. letih (radi vojne se niso otvorili tečaji v letih 1914./15. do inkluzive 1919./20.) 373 udeležnikov, od katerih se mnogi odlikujejo kot organizatorji in delavci na zadružnem polju, kot člani načelstev in nadzorstev ter kot vodilni uradniki kreditnih in pridobitnih zadrug.

Tekom vojne je priskočila trgovska šola na pomoč invalidom in je priredila zanje dva tečaja, v katerih je bila invalidom dana možnost, da se trgovsko izobrazijo in da si s pridobljenim znanjem služijo kruh. Oba tečaja je dovršilo 47 invalidov.

Ko so bile končane vojne grozote, je med tolikimi drugimi zadevami stopilo z veliko silo v ospredje tudi vprašanje trgovskih strokovnih šol. Od svoje ustanovitve pa do leta 1919. je ostala namreč Slovenska trgovska šola v Ljubljani prvi in edini slovenski trgovskošolski zavod, ki novo nastalim razmeram in potrebam ni mogel več zadoščati sam. Tedanji poverjenik za prosveto pokojni dr. Karel Verstovšek je imenoval ravnatelja gosp. Jos Gogalo za referenta in nadzornika za trgovsko šolstvo v Sloveniji in mu naročil, naj preštudira razmere in stavi predloge glede ustanovitve novih trgovskih šol. Hitro se je delalo takrat in kmalu je dozorel predlog, naj se ustanovita novi dvorazredni trgovski šoli v Mariboru in Novem mestu, nemška dvorazredna trgovska šola v Celju pa naj se preosnuje v slovensko. Z veliko naglico je izvršil gosp. Gogala prevzeto nalogo in že s šolskim letom 1919./20. so delovale vse tri nove slovenske trgovske šole.

S tem pa načrt g. Gogale še ni bil izčrpan. Kakor hitro so dvorazredne trgovske šole lepo funkcijonirale, je predlagal dr. Verstovšku, naj se ustanovi v Ljubljani akademija. Tudi ta predlog je poverjenik takoj akceptiral, nakar so se vršile ankete in priprave in s šolskim letom 1920./21. se je že otvorila trgovska akademija v Ljubljani. Trgovska šola v Ljubljani je torej tudi pri ustanovitvi trgovske akademije v Ljubljani močno aktivno sodelovala, zato se mora smatrati kot matica vsega slovenskega trgovskega šolstva.

Slovenska trgovska šola je posvetila po svojem ravnatelju g. Gogali pozornost tudi trgovskim nadaljevalnim šolam. Ker se je pri inšpekciji pokazalo, da na mnogih trgovskih nadaljevalnih šolah poučujejo učitelji, ki nimajo potrebe strokovne izobrazbe, je Slovenska trgovska šola priredila ob početnicah 1919. leta tečaj za učitelje na trgovskih nadaljevalnih šolah, katerega je vodil g. Gogala in so sodelovali učitelji Slovenske trgovske šole v Ljubljani. Učiteljstvo je rado žrtvovalo početnice. Danes deluje mnogo voditeljev in učiteljev na trgovskih nadaljevalnih šolah, ki so dobili svojo trgovsko strokovno izobrazbo na Slovenski trgovski šoli v Ljubljani.

Kongres učitelistva meščanskih šol v Mariboru

Maribor, 6. julija.

II.

Včeraj popoldne so kongresisti porabili za ogled mariborskih znamenitosti. Ogledali so si milarno Zlatorog, čipkarno Zerkovič, tkalnico Doktor in drug, največ pa jih je odšlo v delavnice državne železnice, kjer so se seznanili s srcem Maribora, ki daje puls in tok večini mariborskega življenja. Niso mogli verjeti svojim očem, da so te obsežne delavnice resnično naša last, kakor tudi niso razumeli vrhovne uprave, ki vseh dobrin, katere so se nakopičile tekom let v delavnicah samih, kakor tudi v delavcih, ne samo popolno ne izrablja, temveč še njih razvoj ovira in delavnost krči, izvežbane in z delom stopljene delavce pa odpušča, in dalje dopušča, da nam tujina za drag denar in slabše popravlja naše lokomotive, kakor bi to storile mariborske delavnice. Mariborčani so poskrbeli za vzorno vodstvo vsake skupine po posameznih industrijah in vse tovarne so izkazovale ogledovalcem vso pozornost.

Zvečer ob pol 7. je bil napovedan mladinski koncert v veliki unionski dvorani. Kolikor je tudi velika, vendar je bila za vso množico občinstva premajhna. Spored je obsegal pevske, rajalne in orkestralne nastope učencev mariborskih meščanskih šol in skupni nastop vseh s pesmijo »Slovenec, Srb, Hrvat« s spremljevanjem orkestra. Naj danes omenimo le toliko, da je bilo podavanje posameznih točk na zelo visoki stopnji in da je bil aplavz temeljito zaslužen. Posebno je užgala nova skladba E. Adamiča »V rešenje« na besedilo pesnice Ljudmile Poljančeve, katero so morali na splošno zahtevo ponoviti. O drugem pa drugič.

Po koncertu se je okoli 245 kongresistov udeležilo skupnega banketa, ki ga je priredila mestna občina mariborska. Niz napitnic je otvoril mariborski podžupan g. dr. Lipold z zdravico na čast kralju. Opozoril je na veliki pomen nad vsako pričakovanje uspele razstave in se v imenu mesta zahvalil vsem sodelovalcem, posebno pa še očetu slovenskih meščanskih šol g. dr. Poljancu in izvrševalcu njegovih idej, neumornemu ravnatelju Humeku. V imenu ministrstva prosvete je spregovoril dr. Franc Kotnik. Za lepe pozdravne besede se je zahvalil predsednik Mita Djordjević. V imenu delovnega ljudstva je izpregovoril svoj pozdrav oblastni poslanec in bivši župan Viktor Grčar.

Nato je v naravnost poetičnih besedah proslavil g. Viktor Rudolf, ravnatelj trgovske šole v Osjeku, 50-letnico življenja in 30-letnico plodonosnega delovanja ravnatelja g. Dragotina Humeka, ki je gibalna sila vseh meščanskih šol v naši državi. Tega moža pozna skoro že vsako selo naše obširne domovine. Zakaj? Ker se izživlja v polni meri za dobrobit onih, ki so meščanskih šol najbolj potrebni. Navzoči so z bučnim potleskom sprejeli in izrazili svoje čestitke. Prisrčno je nato govoril general Spasić. Osebno se je v svetovni vojni prepričal, da ni noben stan toliko za domovino krvavel in doprinesel večjih žrtev, kakor ravno učiteljski. S posebno pozornostjo zasleduje delovanje učiteljstva meščanskih šol, ki daje iz vrst meščanstva neprecenljiv podoficirski in oficirski materijal, ki je hrbtenica naše narodne vojske. Govorilo je še več govornikov, ki so vsi povdarjali, da se mora institucija meščanskega šolstva raztegniti na vso našo državo, ker je to edina vrsta šol, ki bo narod gospodarsko in delavno dvignila in mu pripravila boljšo bodočnost. Veselo razpoloženje je trajalo pozno v noč. Za izborno postrežbo pri banketu je skrbel restavrater grajske kleti g. Majdič, svečano razpoloženje pa so dvigali ubrani akordi muzike »Drave«.

Danes dopoldne se je vršilo glavno zborovanje, ki je sprejelo po živahni debati vse predloge, katere je že včeraj delegacija obdelala in jih danes predložila glavnemu zboru.

K kraju zborovanja se je izvršila prisrčna slavnost čestitanja k 70-letenici življenja in 45-letnici aktivnega delovanja predsednika Saveza g. Mite Djordjevića. G. Dragotin Humek je v oduševljenih besedah slavil neumorno delovanje moža, ki je s 70 leti boli mladeniško čil in veder, kakor toliko mladih ljudi, ki nimajo ne veselja in ne volje do dela. Prikazal je jubilanta kot vzornega narodnega delavca, ki se ne straši nobenih zaprek, kadar ga narod zove in ki je 45 let svojega življenja posvetil razvoju meščanske šole, za katero je spisal prve knjige v srbskem jeziku in za katero je doprinesel velikanske žrtve. V imenu slovenskega učiteljstva mu je izročil krasno lastnoročno delano diplomo, ki naj ga spominja na njegove zasluge in v Mariboru preživete dni. Nato so izpregovorili še predsedniki posameznih društev, slaveč jubilantove zasluge in stavljajoč ga za vzgled vsem tistim, ki ne poznajo idealov narodnega delavca. Poklonili so mu srebrno čašo, kip, palico, dozo za cigarete, kavin servis, zlato uro in velik šop rdečega cvetja. Globoko ganjen se je zahvaljeval jubilant za divno pozornost.

Čestitkam se je pridružil v imenu UJU predsednik mariborskega učiteli. društva, ki je njega pooblastilo, da pozdravi kongres in mu želi obilo uspeha. Če doseza meščanska šola, je dejal g. Skala, tako lepe in častne uspehe, potem je to tudi uspeh osnovne šole, ki je z meščansko šolo tesno združena. V organizatoričnem pogledu pa izraža iskreno željo, da se čim preje ustvari federativna organizacija vseh prosvetnih delavcev vseh vrst šol od osnovne do univerze. Ob pol 1. je bilo glavno, silno lepo uspelo zborovanje zaključeno. Popoldne so pohiteli kongresisti na Falo in v Št. Ilj. Za jutri pa je predviden celodnevni izlet na Pohorje.

Za popolno modernizacijo naše meteorologije

Kakor smo že poročali, je oddelek za zrakoplovstvo v vojnem ministrstvu sklical v Petrovaradin konferenco strokovnjakov meteorologije iz vse države, da se reši problem meteorološke službe, ki naj se unificira, da bo čim popolnejša in točnejša. Posvetovanja so trajala tri dni. Po otvoritvi konference je kapetan Ljubomir Djurić obširno poročal o stanju, v kakršnem se sedaj nahaja meteorološka služba v naši državi. Razcepljena je na pokrajine in posamezne postaje; meteorološki zavodi nimajo med seboj potrebnih zvez in sporazumnega delovanja. Posebno se občuti pomanjkanje celokupnega centralnega zavoda, ki bi vodil vso meteorološko službo. Razen tega niso posamezne postaje pravilno razdeljene po državi, a največji del nima strokovno izobraženih ljudi niti potrebnih aparatov. Glede na ogromni pomen vremenskega poročanja ne samo za vojsko, nego tudi za poljedelstvo, trgovino, industrijo in promet, je neobhodno potrebno, da se meteorološka služba unificira.

Kapetan Djurić je v svojem govoru zlasti povdarjal pomen meteorološke službe za poljedelstvo in trgovino, špecijalno pa še za avijatiko. Največ avijatičnih nesreč se zgodi baš zaradi pomanjkljive meteorološke službe. Dosedaj smo imeli samo vojaški zračni promet, sedaj je uveden tudi civilni in smo obvezani, skrbeti tudi za sigurnost mednarodnega zračnega prometa, ker smo to dolžnost sprejeli z mednarodno konvencijo.

Po govoru referenta se je razvila vsestranska diskusija in so bili sprejeti sklepi: da se vsa meteorološka služba unificira v vojnem ministrstvu; da se osnuje centralni meteorološki institut v Beogradu; da se s posebno uredbo organizira nova meteorološka služba in da se dosedanje vremenske opazovalnice preurede v meteorološke zavode. Razen tega je v načrtu sprejeta tudi definitivna redakcija projekta uredbe o meteorološki službi in njeni organizaciji. Po proračunu za 1928./29. je za vzdrževanje meteorološke službe v vsej državi potrebnih 8 milijonov Din, a za vzdrževanje sedanjih meteoroloških zavodov in postaj za unifikacijo in ustanovitev centralnega meteorološkega inštituta je potrebnih 1,658.000 Din. Razen centralnega meteorološkega inštituta v Beogradu naj se osnuje 7 meteoroloških zavodov, 50 meteoroloških postaj I. razreda, 50 II. razreda, 150 III. razreda in 1500 IV. razreda. S popolno reorganizacijo in izpopolnitvijo po teh načrtih bo končno tudi naša država uredila meteorološko službo, ki je dandanes velikanskega pomena

Pismo z Viča

(Nekaj potrebnih pripomb k sokolski prireditvi.)

Vič, začetkom julija.

V »Jutru« in »Narodu« je bila nedeljska prireditev sicer že odpravljena z običajnimi številkami in ugotovitvijo o dobrem moralnem in gmotnem uspehu. Skoraj pa se nam zdi zelo vredno iznesti glede prireditve nekaj pripomb. Predvsem je treba ugotoviti, da viški Sokol goji izmed vseh predmestnih društev najbolj sistematično in najuspešneje svoje sokolsko delo. Tako ni niti v tehničnem, niti prosvetnem in niti v gospodarskem delu nikdar nikakega obćutnejšega zastanka. V tekočem letu pa je celo zaznamovati precejšen napredek zbog reorganizacije odnosno spojitve obeh upravnih odborov.

Baš nedeljski javni nastop je pokazal, da je v tehničnem pogledu bilo storjeno vse, kar se storiti da. Zlasti je prisrčno zadovoljiv kolosalen napredek pri moški deci in obeh naraščajih. Voditelji sestra Grošljeva in bratje Belič, Šturm, Boršnik in Antosijevič so za viškega Sokola neprecenljive vrednosti. Tehnični odbor Sokola, ki ima tak vaditeljski zbor, si sme čestitati. Žal, da imamo v občini, in to celo med člani, mnogo staršev, ki ne poznajo vrednosti sistematične vzgoje telesa, in pustijo otroke doma hirati ali se potepati, mesto da bi jih poslali v telovadnico. Za to nepremišljeno ravnanje jim otroci nekoč najbrže ne bodo hvaležni, ko bodo njihovi vrstniki, ki so posečali telovadnico, zdravi in čili, odporni napram bolezni, sami pa bodo slabiči in posvečeni prezgodnji smrti.

Kakor vaditeljski zbor, tako tudi gospodarski odsek deluje letos s podvojeno silo. Gostilna prosperira, dolg se znižuje, najnujnejše stvari se nabavljajo itd. Toda kakor je na eni strani razveseljiva ta agilnost viškega Sokola, tako je po drugi strani zelo trpek občutek, da se od mnogih strani temu delu ne posveča nikake pažnje in da imamo občutek nekakšne izolacije. V prvi vrsti velja naš očitek tudi Ljubljančanom. Vse naše časopisne reklame in pozivi so bob ob steno. Ne glede na to, da viški Sokol vsaki ljubljanski prireditvi pošlje do sto svojega članstva, ki so samo srednji in mali ljudje, — bi bila dolžnost Ljubljančanov, da s posečanjem predmestnih prireditev dajejo pobudo in tudi gmotno podporo. Na žalost moramo pa ugotoviti, da izvzemši starosto Sokola II. br. Šubica in nekaterih rednih sokolskih prijateljev, na naši prireditvi nismo imeli prilike pozdraviti nikogar od ogromnega sokolskega in Sokolstvu naklonjenega ljubljanskega meščanstva. Tako spoznanje je trpko in boli. Zlasti boli, če vidiš iti brate mimo prireditve v gostilno in če veš, da je polovica Ljubljane v gostilnah na Ježici, Črnučah, Dolnicah, Podutiku, Škofeljci itd. — za viškega Sokola pa niso imeli odveč niti ene ure in niti ene pare... —c.

Morilec Puniša Račić v nemški luči

Znani berlinski novinar Renée Kraus podaja po osebnih opazovanjih in vtisih naslednjo sliko morilca Puniše Račića:

Neznosen trušč vlada v Narodni skupščini. Poslanci razbijajo po pultih, po zraku letijo črnilniki, oglušujoče brenčijo otročje trobente. Sredi teh rekvizitov jugoslovenskih parlamentar. borb gestikulira še bolj razburjeno kakor drugi člani tega visokega doma črnolas kmet v škornjih in pisani srajci. Uničujoče grmijo njegove kletve v dvorani, da jih kar ni mogoče smatrati za medklice. Stresa preteče svojo pest in je v tej eksplodirajoči okolici še tako posebno pripravljen za eksplozijo, da tuj gost na novinarski tribuni vpraša spremljevalca, ki mu ga je dodelilo zunanje ministrstvo:

— Kdo neki je ta razburjeni mož?

— Ej, to je Puniša Račić, naš najslavnejši medklicateli!...

In neki beograjski kolega, ki se vmeša v pogovor, meni smehljaje:

— Prava sreča, da ga imamo. Edini, ki prinaša nekaj življenja v to bajto...

Par dni nato je Puniša Račić v »to bajto« prinesel smrt. Tik pred strašnim krvavim grozodejstvom sem sedel morilcu nasproti. Ne sicer z namenom, da bi ga intervjuval. Intervjuvi so za kmete iz Sandžaka, kakršen je tudi ta Račić, doslej nepoznana oblika politično - publicističnega udejstvovanja. Razgovarjala sva se. Pravilneje: jaz sem molčal. Puniša Račić pa je grmel, pretil, klel — kar se pač imenuje politiziranje. Sveta jeza se je prelivala skozi njegovo srce. Proti tem hrvatskim razdiralcem države, proti stari Avstriji, proti Mussoliniju. Celo Abdula Hamida je Račić še naknadno fanatično sovražil, čeprav je kalif že nad dve leti izločen iz svetovne zgodovine in čeprav je turški jarem iz davnih let le še zadeva junaških zgodb.

Ko je Puniša Račić razvijal svoj program, se je to glasilo približno tako-le:

Najprej je treba vse skupaj pretepsti, nato zapreti, nato ustvariti veliko slovansko državo, v katero spadajo Makedonci in Bolgari in vobče vse, kar tu leze in gre. In nato šele bi se dalo misliti na to, da bi bodalo zateknili za pas in vrgli puško na ramo ter se postavili po robu Mussolinijevim tankom in ročnim granatam. Medtem pa je seveda treba ratificirati nettunske konvencije, ker tako hoče kralj in ker kralj že mora vedeti, kaj hoče. Puniša Račić sam tega ni vedel natančno. On sam morda niti ne ve, zakaj in kako je tako naglo postal morilec.

Danes premijera ob 4., ½8. in ½10.
Popolnoma novo! Prvič v Ljubljani!
Žalostna usoda deklice, ki jo je ljudska zloba vrgla na ulico.

Državni pravdnik Jordan

Drama po znamenitem romanu Hans Landa.
V glavnih vlogah najznamenitejši igralci H. Mierendorff, Mary Johnson itd.
Mati po krivem obdolžena zvodništva z lastno hčerko. — Državni pravdnik zahteva njeno obsodbo in se zaljubi v hčerko nedolžne žrtve. - Posledice justičnega umora.
Znižane letne cene!
KINO IDEAL.

Strahovit zločin zaradi dedščine

Zgledi vlečejo. Podoba je, da je tako tudi z grozodejstvom Puniše Račića. Tekom zadnjih dni se je v naši državi dogodilo že več primerov množestvenega uboja. Predvsem smo imeli krvavo tragedijo v Prebačevem. Zdaj poročajo iz Valjeva, da je neki Dragomir Vuković zaradi dedščine streljal tako rekoč na debelo.

V vasi Kosjeričih onkraj Valjeva je Dragomir Vuković že pred par leti podedoval neko posestvo. Ko ga je že začel upravljati, so pri sodišču v Užicu prijavili drugi dediči svoje pravice in vložili tožbo proti Dragomiru. Najljutejši nasprotnik Dragomirov je bil Ratko Obradović, kateremu je nedavno res uspelo, da je sodnim potom razveljavil Dragomirovo dedščino ter posestvo z nekaterimi drugimi dediči pridobil zase.

Dragomira Vukoviča je ta odločitev vrgla v brezumje. Nabavil si je lovsko puško in sklenil, da obračuna z Ratkom in vsemi ostalimi. Pretekło sredo popoldne se je Dragomir s puško pojavil sredi vasi in začel na ves glas pozivati Ratka Obradovića. Ne da bi slutil nesrečo, se je Ratko pojavil na pragu. Dragomir je hitro pomeril nanj in izprožil. Krogla je Ratka ranila v roko. Ko je Dragomir videl, da se mu Ratko umika nazaj v lopo, je pohitel za njim in ga od blizu ustrelil v prsi.

Na oba strela je prihitel iz hiše Ratkov sin. Ko je ugledal svojega očeta v mlaki krvi, se je v grozi hotel umakniti, toda Dragomir ki je še dalje prežal pred hišo, je izprožil tudi nanj. Krogla je k sreči zgrešila cilj, toda fant se je od strahu zgrudil na zemljo. Ko je morilec že izginil iz vasi, se je Miljutin prebudil iz nezavesti in pohitel na občino. Težko ranjenemu Ratku so hitro nudili prvo pomoč in ga končno prepeljali v Valjevo. Medtem je morilec Dragomir zunaj vasi na travniku srečal vdovo Kristino Obrenovićevo, ki je istotako imela pravico do dedščine in je pravkar bila namenjena k njemu v poset, da se pogovorita in pobotata. Brezumni Dragomir je pomeril vanjo in jo ubil z dvema streloma, nakar je pobegnil v gozd.

Velika tatvina v Slivnici pri Celju

Celje, 6. julija.

V torek se je posrečilo prijeti celjski policiji že dolgo zasledovanega Florjana Fluksa iz Šmarja pri Jelšah. Orožništvo ga je zasledovalo že dolgo časa zaradi suma, da je izvršil več tatvin. Policija ga je zalotila v restavraciji hotela »Pri pošti«. Fluks je tekom časa izvršil več tatvin. Nakradene predmete je prodajal po Zagrebu in Zaprešiču ter živel prav udobno iz skupičkov. Pri telesni preiskavi so našli pri njem 2891 Din. Fluks je mirno priznal, da izvira ta denar iz raznih tatvin.

Še med zaslišavanjem je prišla orožniška patrulja iz Slivnice, ki je zahtevala Fluksovo izročitev zaradi preiskave v zadnjem času izvršene velike tatvine. Dne 2. t. m. je namreč Fluks vlomil v hišo nekega posestnika v Slivnici, kateremu je odnesel 7000 Din gotovine in hranilno knjižico, glasečo se na 120.000 Din. Fluks je tudi to tatvino v polnem obsegu priznal. Zaradi tatvine je bil že parkrat kaznovan in je imel tudi ves čas dobre zveze z raznimi sumljivimi elementi. Dne 3. t. m. je prišel v spremstvu nekega Trupeja iz Kalobja v Celje, kjer sta popivala po raznih gostilnah. Fluks je menjaval tisočake in plačeval za pijačo vsakomur, kdor je le hotel piti. V Zumrovi gostilni na Glavnem trgu se je seznanil tudi z nekim 25letnim moškim, s katerim je svoj čas sedel v mariborski kaznilnici. Ta je izjavil napram nekemu Maksu Dobovičniku, da ima Fluks mnogo denarja, ki izvira iz več tatvin. Bila je torej res lepa družba zbrana in bo preiskava odkrila bržkone še marsikaj zanimivega.

Kulturni pregled

Narodno gledališče v Zagrebu pripravlja repertoar za prihodnjo sezono in navaja v odramskem programu dvanajst domačih del. Med avtorji so: Muradbegović, Nehajev, Dimitrijević, Krleža, Begović, Miletić, Velmar Janković, Marjanović, Jurić-Zagorka, M. Horvat, Zlatko Gorjan in R. Dumičić. Pažnja se bo nadalje posvečala klasičnim pisateljem. Vprizorita se dve deli Shakespeara — Romeo in Julija ter Macbeth; I. del Goethejevega »Fausta«, drame Molièra, Tolstega, Dostojevskega, Turgenjeva, Haška, Rostanda, Romainsa, Sarmanta, Wolfa, Acharda, Fardoua, G. Hauptmanna, G. Kaiserja, Sternheima, Pirandella, Bontempellija, Chiarellija, Shawa, Galsworthyja, Lansdaleja, O'Neilla, Molnarja. Opera obljublja: Verdijevo »Moč usode«, Stravinskega »Oedipa«, Moniuszkovo »Halko«, Čajkovskega »Mazepo«, Wagnerjeve »Mojstre pevce« itd. Predvidoma se bodo izvajali tudi baleti: Div-konjic (Dobronić), Pred carskimi vrati (Sibelius), Vaška idila (Waldteufel), Hota (Vasiljenko). Poleg tega obljublja uprava zagrebške opere več domačih in tujih operet.

»Vrli vojak Švejk« v Moskvi. Moskovsko dramsko (bivše Korševo) gledališče pripravlja vprizoritev Haškovega »Vrlega vojaka Švejka« v Piscatorjevi inscenaciji. Igra pride na oder prihodnjo zimo.

Osiješko gledališče se nahaja v težki krizi. V začetku julija bi se bil moral začeti sestavljati ansambel, ki bi nastopal v operi in operetı. Osiješki mestni svet je že bil pripravljen, da priskoči gledališču na pomoč s 300 tisoč Din podpore, nakar bi dala Subotica 600 tisoč Din. Subotica pa je svojo subvencijo naenkrat odpovedata in vsi načrti osiješke opere in operete so padli v vodo.

Mickiewiczev »Pan Tadeusz« na platnu. Poljska pisatelja Strug in Goetel sta v sporazumu s filmskim režiserjem Ordynjskim priredila Mickiewiczevega »Pana Tadeusza« za film. Ep se odigrava v okolici Vilna, kjer je že pripravljen scenarij za snemanje veličastnega dela. Vloge bodo igrali najboljši poljski oderski umetniki.

Zbrana dela Iva Čipika bodo začela izhajati v Beogradu v Biblioteki srbskih pisateljev, katere izdaja »Narodna Prosveta«. Čipiko je eden izmed najboljših hrvatskih marinistov. Njegova zbrana dela bo redigiral prof. H. Barić, ki je sklenil v izdanju ohraniti vse jezikovne posebnosti originala.

Kaj zabranjuje sovjetska cenzura? V Moskvi imajo vrhovni repertoarni odbor, ki pregleduje gledališke sporede, odloča, kaj naj se vprizori in kaj naj izostane. V zadnjem času so bila zabranjena tri domača dela pisatelja Mihajla Bulgakova (Tek, Zojkin stan, Dnevi turbin). Zavrnjen je bil tudi Tretjakova »Krik po otroku«, Rostandov »Orlič«, Gorelova »Opozicija« ter dramatizacija Dostojevskega »Bratov Karamazovih«. Opere: Manon, Traviata, Romeo in Julija, Lohengrin ter Legenda o Kitežu so bile sicer aprobirane, ne pa priporočene

Napredovanje zdravstvenega doma v Lukovici

Kakor znano, je bil leta 1926 ustanovljen v Lukovici Zdravstveni dom, prvi zavod te vrste v nekdaj avstroogrskih pokrajinah. Iz početka ni užival zaupanja ljudstva, pač zato ne, ker se ljudje na vsako novost navadijo le polagoma. Danes priča statistika šolske in dečje poliklinike o odličnih rezultatih. V šolskem letu 1926/27 je bilo 713, v letu 1927/28 pa že 1314 obiskov. Podobno se je tudi poset doma v dečji poliklinki zvišal na dvojno. Ustanovitev Zdravstvenega doma je dala pobudo za ustanovitev Društva za narodovo zdravje, čigar namen je izražen v imenu društva. Gmotne razmere društva so pa jako skromne. Podpore državne ni, a oblastni odbor nima kreditov. Zato je društvo za narodovo zdravje v Lukovici navezano na dohodke, ki jih edino dobiva s prireditvijo veselice. V nedeljo ob 3. popoldne se zberejo vsi člani, prijatelji in podporniki društva na veliko vrtno prireditev pri »Slaparju«, kamor so vabljeni tudi vsi izletniki in prijatelji lepe narave na zabavo, ki jo priredi z vsakovrstnim sporedom in v najokusneje opremljenih prostorih dobrodošlo Društvo za narodovo zdravje. Izletnikom bodo na razpolago na vačarni sveži mlečni izdelki in domača vina.

KAM?

Če ste moder, pojdite danes, kakor bo šlo sto drugih v Oglasni oddelek „Jutra“ ali pa v Zadružno hranilnico na Sv. Petra cesto. Kupite si srečko, ki Vas more osrečiti. V ponedeljek je zadnji dan prodaje sreček, ker se vrši ta dan že prvo žrebanje.

Domače vesti

* **Inserate in objave** sprejema naša uprava (inseratni oddelek v Prešernovi ulici) ob sobotah samo do 14. Po tej uri ne more **uredništvo** sprejeti nobene pristojbinam podvržene objave.

* **Sprava dr. Tomljenovića s Svetozarjem Pribičevićem.** Povodom umora v Narodni skupščini je bivši hrvatski ban dr. Tomislav Tomljenović poslal toplo pismo Svetozarju Pribičeviću, v katerem naglaša, da se sicer ne bavi več s politiko, vendar čuti, da je prišel čas ko morajo vsi Hrvati in Srbi — prečani preiti preko onega, kar jih je ločilo v prošlosti, ter strniti svoje vrste pod vodstvom Stepana Radića in Svetozarja Pribičevića.

* **Obtoženi visokošolci.** Državno pravdništvo v Zagrebu je vložilo obtožbo zaradi širjenja sovraštva proti državi zoper podpisnike proglasa hrvatske akademske omladine, ki je bil objavljen povodom atentata v Narodni skupščini in demonstracij v Zagrebu. Obtoženi visokošolci so: Cvetko Hadži, Branislav Jelić, Božo Blagojević, Angjel Rittig, Bratoljub Klaić in Josip Guštak. Obrambo obtoženih dijakov je prevzelo več znanih odvetnikov.

* **Novi izstopi iz Davidovićeve stranke.** Kakor poročjo »Novosti«, sta stopila iz Davidovićeve stranke v Zagrebu takoj po krvavih dogodkih v Narodni skupščini predsednik gremija lekarnarjev Slavko Zimmermann in tajnik zagrebške borze dr. Ivo Belin.

* **Delavski sindikati v Zagrebu zopet odprti.** Kakor smo poročali, so 3. t. m. prišli na policijsko ravnateljstvo v Zagrebu gg. Krndelj, Tomanić, Kranjec in Kordić ter zahtevali, da policija zopet odpre zapečatene prostore sindikalnih organizacij in izpusti na svobodo aretirane funkcijonarje sindikalnih organizacij. V odsotnosti policijskega direktorja je referent političnega oddelka vtaknil deputacijo v zapor. V sredo pa so bili člani omenjene deputacije zopet izpuščeni na svobodo in v četrtek tudi otvorjeni prostori sindikalnih organizacij, ker se je izkazalo, da aretiranci niso sodelovali pri znanih demonstracijah. Funkcijonarji so pri tej priliki protestirali proti temu, da se je v prostorih sindikalnih organizacij izvršila hišna preiskava, četudi ni bil navzoč noben funkcijonar.

* **Učiteljski dom v Beogradu.** Uprava Učiteljskega doma v Beogradu je sklenila, da se vsi učitelji in učiteljice, ki prihajajo v prestolnico za nekoliko dni, sprejmejo na prenočišče v Učiteljskem domu. Deluje se na to, da se v Domu omogoči tudi prehrana, vse po nizki ceni — približno 30 dinarjev dnevno. Učitelji pa morajo pravočasno naznaniti svoj prihod.

* **Sreski poglavar dr. Leon Brunčko †.** V noči od četrtka na petek je umrl v Ljutomeru zadet od srčne kapi sreski poglavar vladni svetnik dr. Leon Brunčko. Pokopan bo danes ob 5. popoldne v Ljutomeru. Pokojnik se je rodil 27. oktobra 1884. na Janževem vrhu v prevaljskem srezu, gimnazijo je posečal v Mariboru, pravne študije pa dovršil v Pragi, kjer je bil l. 1911. promoviran. Kot visokošolec je mnogo deloval za naš obmejni narodni življ in se je udejstvoval tudi kot publicist. Pred vojno je služboval v raznih krajih kot odvetniški koncipijent, posebno v Celju se je živahneje udejstvoval v narodnostnem in prosvetnem gibanju, po vojni pa se je posvetil upravni službi. V Ljutomeru je služboval šele nad pol leta. Bil je silno simpatičen mož, ki si je povsod znal pridobiti popoln ugled. Pokojnik zapušča vdovo in troje otrok v starosti od 8 do 12 let. Bodi prerano, mnogo prerano umrlemu dr. Leonu Brunčku ohranjen častен spomin!

* **Smrtna kosa.** V Ptuju je po daljšem bolehanju umrl akademični slikar prof. Rudolf Jakhel. Pogreb se bo vršil danes ob 18. iz mestne mrtvašnice na mestno pokopališče. — V Rožni dolini je v četrtek popoldne umrla gospa Božena Gromes, roj. Hejsak. Pogreb se bo vršil jutri na višjo pokopališče. V Ljubljani je včeraj umrla gospa Frančiška Sašek, soproga pekovskega mojstra. Pogreb bo v nedeljo ob 16. iz mrtvašnice Stara pot 2 k Sv. Križu. — Pokojnim blag spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

* **Himen.** V podružnici sv. Cirila in Metoda na Brankovem pri Velikih Laščah sta se v četrtek poročila ga. Ivanka Virant-Riglerjeva in g. Franjo Indihar, p. d. Štangar, oba ugledna lesna trgovca. Vzornemu narodnemu paru iskrene čestitke.

* **Desetletnica proboja solunske fronte.** Letos poteče deset let od proboja solunske fronte. Po inicijativi Udruženja vojnih invalidov se je v Beogradu osnoval poseben odbor, obstoječ iz zastopnikov nacijonalnih in humanitarnih udruženj, ki naj izvrši priprave za proslavo, ki se bo pričela 1. sept. Udeležniki proslave bodo posetili Bitolj, Kajmakčalan, Solun in Krf.

* **Naša emigracija začela nazadovati.** Kakor nam javlja Izseljeniški komisarijat v Zagrebu, se je meseca aprila letos iz naše kraljevine izselilo v prekomorske dežele 2098 oseb, za 395 manj kakor v istem mesecu lanskega leta. Izselilo se je največ oseb iz Hrvatske in Slavonije (813), Vojvodine (499), Slovenije (290), Dalmacije (260) Bosne in Hercegovine (132), Srbije (92) in Črne gore (12). Največ naših izseljencev je šlo v Kanado (945), Zedinjene države Severne Amerike (366) Uruguay (344), Argentino (201) in v Avstralijo (97). Vrnilo se je meseca aprila v staro domovino 514 izseljencev. Skupno število vrnjencev v dobi od 1. januarja do konca aprila 1928. znaša 1352 oseb, dočim se je v isti dobi lanskega leta vrnilo le 874 oseb.

* **Regulacija Pesnice.** Mariborski oblastni odbor je za regulacijo reke Pesnice votiral znesek 500.000 dinarjev. Z regulacijskimi deli se je že pričelo. Kakor znano, je Pesnica z vsakoletnimi poplavami povzročila veliko škodo.

* **Zahvala.** Odbor za vzdrževanje V. in VII. razreda na državni realni gimnaziji v Murski Soboti izreka v svojem imenu in v imenu dijakov in njihovih staršev vsem, ki so kakorkoli pomogli, da je bilo mogoče v preteklem letu vzdrževati z lastnimi sredstvi omenjena dva razreda, iskreno zahvalo. Za svojo dolžnost smatra odbor, da se imenoma zahvali oblastnemu odboru v Mariboru in veliki občini Murske Sobote, ki sta omogočila otvoritev omenjenih dveh razredov. Globoka zahvala pa tudi vsem onim številnim podpirateljem, denarnim zavodom in drugim institucijam, kakor tudi posameznikom, ki so iz ljubezni do našega zavoda in njegove mladine prispevali k vzdrževanju. Vsem in vsakomur iskrena zahvala! Odbor.

* **Izlet na Triglav.** Sarajevsko planinsko društvo »Prijatelj prirode« bo priredilo v dneh 11. do 19. avgusta izlet svojih članov v Slovenijo. Na programu je tudi izlet v Julijske Alpe, predvsem na Triglav. Prijave sprejema društvena pisarna »Prijatelja prirode« do 15. t. m.

Zasedimo severno mejo — dne 8. julija na »Domovinski dan« pri Sv. Marjeti ob Pesnici!

* **Bolgarska deca v Sloveniji.** »Znamje« glasilo bolgarske demokratske stranke, poroča, da bo odposlanec Jugoslovenskega Rdečega križa Kosta Manojlović, ki se mudi sedaj v Sofiji, ko se vrne v Beograd privedel s seboj 11 dečkov in 11 deklic z bolgarskega potresnega ozemlja. Vsi ti so skavti in skavtinje. Od te dece bo nastanjenih 18 v Ljubljani, po 2 pa v Užicah in Mostaru. Bolgarske skavte sprejme v oskrbo slovenska skavtska organizacija.

* **Ipremememba v mednarodni telefonski službi.** Poštno ravnateljstvo razglaša, da veljajo v mednarodni telefonski službi naslednje izpremembe: 1.) od 1. julija 1928 dalje je kot čas slabega prometa v telefonski službi z Avstrijo, Češkoslovaško, Nemško in Madžarsko določen čas med 19. in 8. uro (dosedaj med 21. in 8. uro); 2.) od 1. aprila 1928 je v prometu z Nemčijo in Madžarsko od 1. julija 1928 pa v prometu s ČSR dovoljena nova vrsta telefonske službe, imenovana »zahteva pojasnila«. Strankam je s tem omogočeno, da zahtevajo od telefonskih central pojasnila, ki se nanašajo na podatke v telefonskih imenikih krajev v inozemstvu. Dovoljena so pojasnila: a) ali je kaka oseba, katero je treba z imenom in polnim naslovom označiti, na telefon naročena; b) kateri osebi pripada (ime) številka telefona, ki je izkazana v takem telefonskem omrežju. Pristojbina za »zahtevo pojasnila« znaša eno tretjino pristojbine za enoto navadnega pogovora, najmanj po 0.50 zl. franka ali 5 Din 50 par.

Kaj je SUN-ČAJ?

* **Dostavnina za inozemske pakete.** Ministrstvo je z odlokom od 19. junija 1928. odločilo, da se za dostavo inozemskih paketov na dom ne pobira od naslovnikov **nobena dostavnina.** Za inozemske pakete se pobira le pristojbina v znesku 5 Din, t. j. carinska pristojbina, s katero je plačano carinsko poštno poslovanje in dostava. Zaradi tega se za inozemske pakete pobira le carinjalnina, ne pa tudi dostavnina.

* **Pisemski nabiralniki v selskih dostavnih okrajih.** Poštno ravnateljstvo naroča poštam, da morajo, kadar se zaradi obolelosti ali dopustov poštnih uslužbencev selska dostava za teden ali več dni ukine, odstrani vse pisemske nabiralnike v selskem dostavnem okolišu in jih spraviti na pošti, dokler se selska dostava zopet ne uvede.

* **Nov odvetnik v Beogradu.** Z dekretom ministrstva pravde je imenovan za javnega pravnega zastopnika pri sodišču prve stopnje v Beogradu dr. Zdravko Vigele, bivši finančno-ekonomski referent v oddelku mednarodne pogodbe ministrstva za vnanje zadeve.

* **Samomor sodnika — Slovenca v Dubrovniku.** Po vesteh iz Dubrovnika je tamkaj prošli četrtek poskušal izvršiti samomor Slovenec dr. Vilko Šribar, sodnik iz Travnika ki je z ženo in otrokom pred nekaj dnevi prispel v Dubrovnik. Čin je izvršil v duševni zmedenosti. Ker mu je krogla obtičala v glavi, ni upanja, da bi ostal pri življenju.

Zaupniška zborovanja KDK

V nedeljo, dne 8. julija se bodo vršila zaupniška zborovanja KDK:

Gorenji Logatec ob 10. uri dopoldne v Sokolskem domu.

Stari trg ob 15. uri popoldne v Sokolskem domu.

Žirovnica ob 19. uri zvečer v gostilni g. Remžgarja.

Vabimo vse zaupnike in odbornike organizacij KDK k polnoštevilni udeležbi. Na sestankih bosta govorila narodna poslanca gg. dr. Kramer in Pucelj, ki bosta podala izčrpno poročilo o sedanjem političnem položaju.

* **Smrt pod avtomobilom.** Loserjev težki avtomobil je vozil te dni veselo svatovsko družbo iz Banjaloke proti Brodu na Kolpi. Na cesti se mu je hotela kočarica Vavra iz Novega sela umakniti, a bilo je prepozno: prišla je pod avto, ki ji je zlomil prsni koš in obe nogi. Uboga 75letna starka je ostala na mestu mrtva.

* **Ubil brata zaradi butare drv.** Pred okrožnim sodiščem v Sarajevu je predvčerajšnjim sedel na zatožni klopi šest in dvajset let stari seljak, ki je ubil svojega brata zaradi butare drv, ki jih je ta nabral v bratovem gozdu. Sodišče ga je obsodilo na osem let težke ječe.

* **Obesil se zaradi atentata v Narodni skupščini.** V slavonskih Komletincih se je obesil seljak Andrija Božin. Strašen umor v Narodni skupščini je nanj tako uplival, da je svojim znancem izjavil: »Jaz v taki državi nočem živeti«.

* **Nesreča ali samomor neznanega Slovenca.** V četrtek opoldne je brzovlak, ki je vozil proti Sušaku na progi Lič-Plase povozil neznanega moškega, ki je ostal na mestu mrtev. Njegova identiteta se ni mogla ugotoviti. Po odlomku pisma, ki so ga našli v neznančevem žepu, pa se da sklepati, da je neznanec Slovenec in da je najbrže izvršil samomor.

Tombola Sokolskega društva v Boh. Bistrici se vrši v nedeljo dne 8. t. m. ob 15.30 v sokolskem domu. Izletniki ne zamudite te prilike. Dobitki so zelo bogati. 8556-a

* **Obleke kemično čisti, barva, plisira in lika tovarna Jos. Reich.**

* **Pri srčnih bolečinah,** zapnenenju žil, nagnenja h krvavitvi možgan in kapi povzroča naravna grenčica »Franz-Josef« brev vsakega napenjanja lahek stol. Preiskave na klinikah za krvne bolezni so dognale, da grenčica »Franz- Josef« izborno služi posebno starejšim ljudem. Dobi se v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Iz Ljubljane

u— Tridesetletnica Društva industrijskih uradnikov. Društvo delovodij in industrijskih uradnikov v Ljubljani bo proslavilo v nedeljo 5. avgusta t. l. tridesetletnico svojega obstoja. Proslava se bo vršila s slavnostnim občnim zborom in s popoldansko vrtno veselico v hotelu Štrukelj.

u— Jubilej dela. G. Fran Sluga, mestni plinar, ki je vstopil meseca julija 1903 kot monter v mestno službo, obhaja ravnokar svojo 25letnieco. Slavljenec je prejel tem povodom čestitke od ravnatelja plinarne, zastopnika upravnega odbora plinarne, od zastopnika mestne občine, ki mu je naklonila tudi denarno darilo ter od delavstva imenovanega podjetja.

u— Ljudski kino (Matica) bo predvajal danes velefilm »Ponočno solnce« v Lauro la Plante v glavni vlogi. To velikо tragedijo ruskega oficirja si mora ogledati vsakdo. Predstavi ob 16.30 in 21. uri.

u— Československá obec v Lublani. Dnes o 8.45 večer v Zvezde Husova oslava Připojmež se i my dustojnou a hojnou učasti ku spontanim oslavám konanym po celém Československu.

u— Iz Krajevnega središča TM. Danes 6. t. m. se bo vršil ob 8. v Akademskem kolegiju sestanek vseh onih, ki se nameravajo udeležiti izleta na Kum. Po sestanku se bo vršila tajna seja ožjega odbora. Prosim točno. — Tajnik.

u— Gospod ki je našel v kopališču »Kolezije« listnico z novinarsko legitimacijo se naproša naj jo vrne za dobro nagrado lastniku.

u— »Narodi poginejo le, ako se iztrebijo s silo, drugače pa nikoli, ako se le količkaj zavedajo«. (Fran Trdina) Rodoljubi! zavedajte se, da treba dostojno proslaviti 170 letnico rojstva prvega slovenskega pesnika Valentina Vodnika! Zato vsi na proslavo, ki bo v nedeljo 15. t. m. popoldne na njegovem rojstnem domu pri »Kameniti mizi« v Gornji Šiški.

u— Rožnodolska proslava 30 letnice postanka naselbine s staroslavnim sejmom se bo vršila v največjem obsegu v nedeljo 8. julija po vsej vasi. Ob pol 11. bo koncert rožnodolskega moškega pevskega zbora z bogatim sporedom na velikem senčnem vrtu restavracije Gustava Ravniharja.

u— Izvidniški odred Streljačke družine, Ljubljana, naznanja vsem izvidnikom, da se bo vršilo v nedeljo 8. t. m. na vojaškem strelišču redno streljanje. Strogo obvezno za vse tiste, ki se nahajajo v Ljubljani! Zbor točno ob 8. uri dopoldne. — Zdravo! — Vodja odreda.

u— Najlepši izlet za Ljubljančane bo v nedeljo na Gameljne, kjer tabore že ves teden skavti iz cele Slovenije. Impozanten je pogled na morje šotorov, v katerih prebivajo skavti ne samo iz Slovenije, ampak tudi iz Dalmacije in Srbije, da, še celo skavti iz Gradca in Dunaja so posetili tabor. Zanimivo je življenje teh mladih ljudi, ki se vzgajajo daleč izven mestnih zidov po najmodernejši metodi. Vrhunec bo doseglo življenje v taboru, ko se bo v nedeljo zvečer vršila pri tabornem ognju akademija. Pridite, oglejte si in priznali boste, da je skavtizem najboljše sredstvo za povzdigo naroda. — Avtomobilne zveze so izredno ugodne. V soboto vozi avtobus prav do tabora in sicer ob 13. in 19. izpred Figovca, v nedeljo pa ob 9., 11., 13., 16. in 18. uri. Vračajo se po potrebi. Še enkrat vabljeni prav vsi!

u— Sokol Štepanja vas se bo udeležil v nedeljo 8. t. m. javne telovadbe bratskih sokolskih društev v Šiški in Polju. Zbirališče ob pol 2. uri pri bratu starosti v civilu z znakom. — Odbor. 1245

u— Mestna zastavljalnica naznanja, da se bo vršila tomesečna dražba v novembru zastavljenih predmetov v četrtek 12. t. m. ob 15. v uradnih prostorih v Prečni ulici.

Za solnčenje najboljša **„Solan creme“** v tubah. Dobi se v drogeriji **A. Kanc sinova, Zidovska ul.**

Delni župni zlet Ljubl. sokolske župe v Šiški v nedeljo, dne 8 julija t. l.

u— Najbogatejše in najnovejše knjige iz svetovne literature izposoja Šentjakobska knjižnica v Ljubljani, Stari trg 11. Zaradi tega ima rekorden obisk med vsemi slovenskimi knjižnicami in je pretekli mesec junij izposodila na 2853 strank 10.356 knjig, prvega letošnjega pol leta pa 21.585 strankam 79.239 knjig. Knjižnica posluje vsak delavnik od 4. pop. do 8. zvečer in izposoja slovenske, srbohrvatske, češke ruske, poljske, nemške, francoske, italijanske, angleške in esperantske knjige ter modne liste vsakomur, kdor se zadostno legitimira. Na razpolago novi popolni tiskani imeniki knjig. Dobi se slovensko-srbohrvatski, slovenski, nemški, nemško-romanski del ali celoten imenik, vsak posebej. Imenik kupi, da si napišeš številke knjig doma in da si prihraniš čakanje v knjižnici. — Šentjakobska knjižnica ima tudi podružnico na Bledu pri knjigarnarju Josipu Hočevarju za časa poletne sezije.

u— Drobna policijska kronika. V Ljubljano sta se včeraj zatekli dve že znani potepinki, ki jima mesto ugaja, posebno, odkar sta izgnani. Sta to Milka B. z Dolenjskega ter Nežika M., ki ju je aretiral stražnik v nekem parku v živahnem razgovoru s kopico moških. Obe izgubljeni dekleti bosta sedeli nekaj dni v zaporu nakar bosta odposlani v domovinsko občino. V ostalem je policijska konika zadnje dni precej dolgočasna. Prijavljeni sta bili 2 tatvini, 1 prestop. posesti orožja brez dovoljenja, 4 prestopki kaljenja nočnega miru, 4 prestopki kršitve predpisov o sladoledarjih, 12 prestopkov cestnega policijskega reda in 8 prestopkov avtomobilskih predpisov.

u— Okraden kopalec. Poštni tajnik Robert O. je bil predvčerajšnjim popoldne med kopanjem v Koleziji nekoliko nepreviden in je pustil kabino nezaklenjeno. Pogreška pa se je takoj maščevala, kajti, ko se je Robert okrog 16-30 vrnil v kabino je na svoje zaprepaščenje ugotovil, da je okraden. Uzmovič, ki je imel svojo žrtev že prej na piki, je periskal žepe suknjiča ter izmaknil listnico, v kateri je imel O. poleg 150 Din gotovine razne legitimacije in druge dokumente. O. je tatvino sicer takoj prijavil, vendar tatu doslej ni bilo mogoče eruirati.

u— Velika tatvina gotovine. Ko je hotel kurjač na državni železnici France Slabe, stanujoč v Janševi ulici št. 3 prešteti predsnočnjim svoje prihranke, je popolnoma presenečen uvidel, da je okraden. Morda dan poprej je posetil njegovo stanovanje drzen tat, ki je vlomil omaro ter ukradel iz predala hranilno knjižico zadruge »Bajtar«, v kateri je Slabe imel delež 300 Din ter 4000 Din gotovine, ki se je nahajala v knjici. Drzni uzmovič je svoj posel opravil popolnoma neopaženo zato ga bo kaj težko izslediti in ga poklicati na odgovornost.

u— Pobegla umobolna ženska. Predvčerajšnjim je pobegnila z dela na travniku 31letna umobolna Ljudmila Flaškerjeva, ki je bila v negi v zavodu sv. Jožefa. Flaškerjeva je pobegnila kar čez polje v smeri proti Savi in je ni bilo mogoče prijeti. Ubežnica je bila oblečena v rjavkasto obleko, na glavi z ostriženimi lasmi, je nosila rjavo ruto z belimi pikami in je bila bosa. Doma je Flaškerjeva iz Ščavnice ter govori slovensko in nemško.

u— Sestradani psi z dežele se priklatijo vsak tržni dan v mesto ter stikajo — sestradani in žejni kakor so, — zlasti ob periferiji po odpadkih. Umestno bi bilo, ako bi mestni konjač ob imenovanih dneh obhodil svoj rajon tudi ob periferiji mesta in take sumljive pse polovil!

Tkalnica v Mariboru išče zmožnega tkalnega mojstra.
Plača dobra. Lepo naturalno stanovanje. Nastop takoj. Ponudbe na upravo „Jutra“ Maribor pod „Tkalnica“. 8567

Iz Maribora

a— Spremememba tiskovne sodbe. Trgovec Alojz Kovač je po mariborskih listih obdolžil Ivana Krajnca, čuvaja tovarne »Kovina«, Marka Pegana, kantinerja, in trgovskega potnika Avgusta Turka vloma v svojo trgovino. Zaradi tega je bil pred mariborskim sodiščem obsojen na 7 dni zapora, na 500 Din denarne kazni, na objavo razsodbe in na odškodnino vsakemu tožitelju po 500 Din. Tožitelji so po svojem zastopniku dr. Reismanu vložili na višje deželno sodišče pritožbo zaradi prenizko odmerjene kazni. Višje deželno sodišče je pritožbi ugodilo ter spremenilo sodbo v toliko, da mora plačati trgovec Kovač prvemu in drugemu tožitelju po 1000, tretjemu pa 3000 Din odškodnine, češ da odškodnina ne pripada baš zaradi materijalne škode, temveč predvsem zaradi duševnih bolečin, povzročenih zaradi klevete.

a— Letalec Sondermayer, ki se je proslavil v družbi s kapetanom Bajdakom s svojim poletom v Indijo, bo prišel danes v Maribor. Jutri dopoldne se bo vršila anketa glede zgradbe aerodroma in zračnih zvez v Mariboru, ob 8.30 zvečer bo pa inženjer Sondermayer predaval v kinu Apolo o prometni avijatiki in o svojem indijskem poletu. Ob tej priliki se bosta tudi predvajala filma o vrnitvi naših slavnih letalcev iz Indije in o mariborskem letalskem mitingu.

Nekaj sreček
je še na razpolago v upravi »Večernika« v Mariboru, Aleksandrova cesta 13. — Prvo žrebanje se vrši že v ponedeljek 9. t. m. Zadnji dan prodaje sreček je torej ponedeljek 9. julija

a— Počitniška kolonija. 50 dečkov bo odpotovalo v ponedeljek z jutranjim vlakom v Kaštel Lukšić pri Splitu, kjer so že lani uživali naši mali prav prijetne počitnice. Kolonijo bo vodil tudi letos vadniški učitelj in tajnik društva Rdečega križa g. Mirko Ravter. Železniška uprava je dala izletnikom na razpolago udoben direkten voz. Počitnice ob morju bodo trajale štiri tedne. Za stroške je prispevala mestna občina 10.000 Din in je Pomladek Rdečega križa polovico te vsote odstopil koloniji Ženskega društva za članice Pomladka iz mestnih in okoliških šol. Po 3000 Din so pa prispevali oblastni odbor, okrajni zastop in glavni odbor Pomladka. 30 dečkov gre na počitnice brezplačno, za ostale bodo pa nekaj prispevali starši. Za vsakega udeleženca so preračunani dnevni stroški na 26 Din, kar bo mogoče le ob hrani v lastni režiji.

a— Zastrupljenje po nesreči. V Lajterspergu je 2letna Ida Birsova po nesreči in neprevidnosti pila lizol. Rešilni oddelek je nesrečnega otroka odpeljal v bolnico.

ORIGINALNI ANGLEŠKI
TRENCHCOAT
za dame in gospode
GRIČAR & MEJAČ
Šelenburgova ulica 3
7385-a

Iz Celja

c— Seja mestnega občinskega sveta ki bi se morala vršiti v petek, je bila preložena na sredo 11. t. m.

c— Javna mestna knjižnica v Celju je izposodila tekom junija 1355 knjig.

c— Smrtna kosa. V celjski javni bolnici sta umrla 5. t. m. Marija Robar, posestnica v Dobriši vasi, stara 65 let, in Franc Hanžič, posestnikov sin iz Ojstriške vasi, star 34 let. V Tuzli je umrla v sredo 4. t. m. Celjanka ga. Terezija Volavšek, vdova Fuchs, ki je bila na obisku pri svoji hčerki in jo je tam zadela nagla smrt. N. v m. p.!

c— Podružnica javne borze dela v Celju razglaša, da rabi za takojšnji nastop več dobrih železostrugarjev in kotlarjev. Reflektanti naj se takoj javijo v pisarni v Celju.

c— Ciril Metodovi kresovi v Celju in okolici. Moška in ženska podružnica CMD v Celju sta zakurili dne 4. t. m. na predvečer Cirila in Metoda v čast slovanskima blagosvetnikoma na starem gradu velik kres. Planinci so kurili kres na Grmadi, kolonija na Jožefovem hribu pa pod Jožefovo cerkvijo in podružnica CMD v Gaberju pri cerkvi sv. Maksimilijana. Nadalje so goreli kresovi tudi še po raznih drugih krajih celjske okolice. Moška in ženska podružnica sta nabrali za družbo nad 1000 dinarjev.

c— Tat iz navade. Celjska policija je vlovila dokoprsteža, ki ima na vesti celo vrsto tatvin. Je to neki Vinko Lampret, zidar v Košnici. Dosedaj je priznal, da je izmaknil invalidu Antonu Božniku v hlevu gostilne pri »Jelenu« moško žepno uro, vredno 300 Din. Pri preiskovanju stanovanja je našla policija novo prepleskano dvokolo. Po dolgih izgovorih je Lampret priznal, da je ukradel kolo plačilnemu natakarju Rudolfu Juriču v kavarni Evropa, kupil v Celju barve in ga prepleskal doma na travniku. Svojemu očimu Ivanu Kovaču v Trnovljah je ukradel delavsko knjižico, domovnico in zavarovalno polico. Pregovoril je nekega znanca, katerega noče izdati, da je šel z njim v Celjsko posojilnico, kjer je potrdil, da je Lampret Ivan Kovač. Ker je pokazal ukradene dokumente in rekel, da rabi denar za izplačilo dote

svojemu sinu, je dobil posojilo v znesku 1500 Din. Šele, ko je posojilnica tirjala Kovača za obresti, je dognala posrečeno goljufijo. Očimu je Lampret ukradel tudi vozno dvigalo, vredno 250 Din in ga prodal. Polagoma prihajajo o Lampretu tudi druge tatvine na dan. Vsekakor je Lampret nepoboljšljiv tat, potepuh in delomržnež.

e— **Opozoritev.** V zdravilišču v Rimskih toplicah je bil dne 3. t. m. neki P. Kostić, baje trgovec v Beogradu. Plačilnemu natakarju Adamu Črešnovarju je izvabil 4000 Din pod pretvezo, da bo denar brzojavno nakazal iz Beograda. Zvečer je Kostić odšel, ne da bi poravnal račun. Črešnovarju je s tem napravil vse škode 4400 Din. Še 3. t. m. zvečer in naslednje jutro so ga videli v kavarni »Evropa« v Celju, pozneje pa je izginil. Policija vrši poizvedovanja.

Telefonska zveza s Parizom

Doslej je imela naša država telefonsko zvezo z Dunajem, Berlinom, Prago, Lipskim, Budimpešto in Bukarešto. Od 5. t. m. imamo tudi telefonsko zvezo s Parizom. Zveza je postavljena preko Avstrije (do Gradca zračna proga, a od Gradca dalje podzemski kabli). Ko bo naša država postavila kable, bo ta zveza enostavnejša in ugodnejša.

Naša država, ki tvori najpripravnejšo zvezo z vzhodom, je dobila že preko 30 ponudb od raznih držav, ki rezervirajo za sebe kabelske proge. V svesti si važnosti kablov je naša država razpisala zadevno licitacijo in se je javilo s ponudbami 5 tvrdk: iz Amerike, Anglije, Češkoslovaške, Nemčije in Madžarske. Vse te firme so pristale na pogoj, da se jim kabli izplačajo v roku 12 let z dohodki od teh kablov. Prvo polaganje bi se imelo izvršiti tekom 2 let od avstrijske in madžarske meje do Niša. Od Maribora do Beograda bi bilo 55 prog, od Hodoša do Beograda 52, a od Beograda do Niša 84. Drugo polaganje bi se vršilo od Niša do grške in od Niša do bolgarske meje. Tako bi se dobila zveza z vzhodom preko Bolgarije.

Ponudbe teh tujih firm je pregledala komisija, ki so jo tvorili trije vseučiliški profesorji (po 1 iz Beograda, Zagreba in Ljubljane). Njihovo poročilo se nahaja sedaj pred ministrom za pošto in brzojav.

Z upostavo telefonske zveze s Parizom je mnogo pridobilo naše gospodarstvo. Ena edinica razgovora (3 min.) Beograd-Pariz stane 11.7 zl. franka (128.7 Din). Od te vsote pripade naši državi 2.10, Madžarski 1.10, Avstriji 3.60, Švici 1.20 in Franciji 3 zlati franki. Porazdelitev je izvršena po kilometraži. Za razgovor Zagreb—Pariz in Ljubljana—Pariz se plača 9.90 zlatega franka (108.90 Din); od te vsote pripade naši državi 2.10, Avstriji 3.60, Švici 1.20 in Franciji 3 zlati franki. Za pogovore od 21. ponoči do 8. zjutraj se računajo tri petine navadne dnevne pristojbine, za pozivnice pa ena tretjina navadne pristojbine.

Telefonski promet s Parizom bodo torej imela mesta Beograd, Zagreb in Ljubljana, razen teh pa tudi Subotica in Novi Sad.

Tekom prihodnjega meseca se bo upostavila zveza z Londonom.

Ker se na 100 km plača 60 zlatih santimov za razgovor, nam bo pripadlo na eno edinico okrog 6 zlat. frnakov kadar se bodo postavili kabli. Po proračunu bi se kabli sami izplačali tekom 8 let.

Pred sodniki

Star račun

Zagorski rudar Francelj se je moral šele te dni zagovarjati zaradi pretepa na Sveti večer. Ko so odhajali tedaj fantje od polnočnice, se je France jel prepirati s svojim tovarišem delavcem Janezom. Z Janezom je potegnil tudi prijatelj Jože, zato sta oba vlekla »ta kratko«, vsaj tako si je mislil France, ki je kar oba osuval z nožem, Jožeta v levo ramo, Janeza pa v desno nadlehť.

Predsednik: »Francelj, vi ste v Zagorju znan kot pretepač in nasilnež!«

— Vsak se brani, če mu gre za kožo.

— Vam se vendar ni šlo za kožo. Malo preprali ste se, pa je moral takoj vaš nož igrati vmes svojo vlogo.

— Bil je Sveti večer, pozno sem šel domov in tako nekako praznično razpoložen sem bil. Vse je bilo mirno in tudi jaz sem bil vesel tega miru, komaj sem čakal, da bi prišel lepo domov, pa sta me morala ta dva sitneža nagovoriti.

— Tisto vaše praznično razpoloženje je bilo menda precej čudno, sicer bi ne klali svojih tovarišev. Zato razpoloženje boste sedeli 6 mesecev v ječi.

— Priznal sem svoje dejanje, pa sem vseeno tako visoko kazen dobil. Jože je bil največ sam kriv, saj me je zmerjal s smrkovcem.

— Če je bila vaša občutljiva čast žaljena, bi ga bili tožili za razžaljenje časti. Za danes ste že opravili.

Francelj je nekaj zagodrnjal, potuhnjeno pogledal okoli sebe in počasi odkorakal iz dvorane.

Pozni vasovalec

Dekavec Miček Peteršilček iz Žir si je kar pri svojem vasovanju zaslužil 6 mesecev ječe. Majnika letos je namreč hodi po vasi in pel:

»Prva pištol'ca poč',
dekle pokonci skoč'...«

Pri tem je veselo zavriskal, da je kar brnelo še njemu samemu v ušesih.

Ko je bilo že zelo pozno, je utihnil in se jel prav potuhnjeno plaziti okoli gostilne »Pri deteljici«. Natakarica Fančka je še čula in je nekaj pospravljala v gostilni. Kmalu je pa ugasnila luč in pozni vasovalec je splezal tiho kakor star maček skozi priprto okno v gostilniško sobo. Fant pa ni mislil na Fančko, še bal se je je, saj je vedel, da zna biti tudi huda; hotel je le priti do njene omare, ki je stala v predsobi. Medtem, ko je Fančka že sladko sanjala, je Miček blodil po veži in kmalu prišel do omare. Tiho jo je odpri in jel brskati po nji. Hudobni jeziki pravijo, da ima fant nekje svoje dekle, revno kakor cerkvena miš in je hotel primesti obleko njej; saj je nagrabil samo žensko obleko, čevlje in perilo, kar je bilo vredno 500 Din. Ker pa je Milčka nekdo videl, ko je s svojim tovorom korakal skozi vas, je bil kmalu osumljen in je zdaj že na varnem.

Sokol

Ljubljanski Sokol vabi svoje članstvo, da se v čim večjem številu udeleži društvenega javnega nastopa Sokolskega društva v Šiški. Zbirališče članstva v kroju jutri, v nedeljo, ob 3. uri popoldne pred Narodnim domom. Zdravo! Odbor.

Sokol D. M. v Polju priredi svoj letošnji javni nastop v nedeljo, 8. t. m. na svojem novem letnem telovadišču v D. M. v Polju. Po javni telovadbi, ki se prične ob pol 16., se bo vršila velika narodna veselica z bogatim sporedom. Sodeluje godba Sokola I. Vlak vozi iz Ljubljane ob 2.10 na postajališče v Polju. Povratek ob 18., pol 20. ali ob 3. zjutraj. Vse Sokolstvu naklonjeno občinstvo vabi Sokolsko društvo v Polju, da se prireditve v čim večjem številu udeleži.

Izbirna telovadna tekma za Olimpijado v Amsterdamu. V soboto, 7. julija in v nedeljo, 8. julija se bo na letnem telovadišču Ljubljanskega Sokola v Tivoliju vršila izbirna tekma za vrsto jugoslovenskega Sokolstva pri telovadnih tekmah v Amsterdamu. V soboto se prične tekma ob 17. popoldne in bo obsegala kroge, konja in predpisani skok; v nedeljo pa ob 9. dopoldne in bo obsegala drog, bradlo, poljubni skok in prvi del prostih vaj. Tekma v prostih vajah bo v telovadnici v Narodnem domu. Tekmuje 14 telovadcev. Vstopnina vsakokrat po Din 5.—.

Sport

Občni zbor LNP

Nekaj misli pred občnim zborom.

Prejeli smo:

Danes se vrši občni zbor ljubljanskega nogometnega podsaveza in s tem se zaključuje enoletna funkcijska doba odstopajočega podsaveznega odbora. Na občnem zboru bodo posamezni funkcijonarji podali poročila o svojem bolj ali manj intenzivnem delu, ki jih bodo presojali delegati klubov in ki jih bodo gotovo primerno in pravično ocenili. Toda to nas ne zanima, to je stvar posameznih klubov in njih delegatov.

Bolj nas zanimajo smernice za bodoče delo, za bodoči razvoj našega nogometa, in zato bomo povedali par misli, ki bodo, če se iskreno akceptirajo, gotovo splošnosti v korist — splošnosti in ne samo posameznim klubom.

Naloga podsaveza je, da organizira klube in vodi njih medsebojna tekmovanja, da daje inicijativo za kvantitativen in kvalitativen razmah nogometnega sporta in da posveča svojo pozornost materielnemu in ideelnemu prospehu svojih članov — posameznih klubov. Torej zelo širok krog udejstvovanja, ki — teoretično vzeto — ne bi moglo in ne bi smelo dati povoda za strastne in mnogo zdravih energij izčrpajoče kontroverze. Delo podsaveza bi moralo obstojati samo v tem, da registrira dogodke na zelenem polju, da pazi glede njihove skladnosti s pravili in pravilniki. Tako bi moralo biti delo podsaveza, in če bi to naziranje v praksi prodrlo, potem bi se poslali v podsavez delovni ljudje s širokim obzorjem, ki bi jim bila edina briga: napredek našega sporta, njegovo uveljavljenje napram zunanjim konkurentom in zdrav napredek naše s sportom se ukvarjajoče mladine.

V resnici pa to načelo ne drži. V naši praksi prevladuje borba za interese enega samega kluba ali kvečjemu za eno grupo, ki se zbira okoli tega kluba. Razvoj je pri nas šel v dualistično smer, dva vodilna kluba se ves čas bojujeta za prevlast, vsi drugi klubi so se po svojih simpatijah ali tudi drugih manj »simpatičnih« kriterijih zbrali okoli te dvojice, ki vodita svojo »samostojno politiko«. Odtod vsa naša mizerija z njenimi neljubimi posledicami. Namesto da bi prišli v podsavez pravi delavci, povsem irelevantno iz katerega kluba bi se rekrutirali, je treba na vseh koncih in krajih deliti koncesije, ki spravijo v podsavez ljudi, ki so jim interesi njihovega kluba ali njihove grupe prva, vse drugo pa deveta briga. Potem ni čudno, da sloni vse delo v podsavezu na ramenih enega samega ali dveh ljudi, ki koncem koncev tudi vsega ne zmoreta. Potem tudi ni čudno, da absorbirajo medsebojne borbe večino skromnih razpoložljivih energij, ki bi se sicer dale mnogo plodonosneje plasirati v delu za sportno vzgojo in izobrazbo naše mladine, za njen splošni sportni napredek.

Remedura bi se dala doseči, če bi se mogel eleminirati kvarni dualizem, ki vlada v našem sportu, če bi se pojavil tretji interesent, ki bi delal »svojo politiko« in ki bi bil nekak korektiv in regulativ v borbi med obstoječimi grupami, odnosno ki bi sam posegel v to borbo z eno ali drugo od sedanjih grup in tako nudil tretji priliko, da se ona uveljavi kot arbiter v novi borbi. Tukaj bi imeli zlasti mariborski klubi hvaležno polje za inicijativo, od ljubljanskih vsaj za sedaj ni pričakovati, da bi se osamosvojili ali emancipirali.

Druga solucija bi bila možna na ta način, da bi se po vzoru drugih podsavezov sklenil nekak tih sporazum, nekak modus vivendi, ki bi gotovo rodil dobre plodove. Lep primer imamo v lahkoatletskem podsavezu, ki je letos brezhibno izvedel prvenstvena tekmovanja, kar je po lanskih dogodkih v lahki atletiki tembolj pozdraviti.

Sigurno je, da dosedanja praksa ni bila najsrečnejša. To priznavajo v vseh taborih. Torej bomo morali enkrat z njo prenehati — čimprej tem bolje. Prvi korak k zboljšanju razmer bi bil podan, če bi se klubi zedinili v tem, da ne bodo gledali na klubsko provenienco človeka, ki naj gre v podsavez, ampak na njegovo sposobnost, objektivnost in delavoljnost. Če bo to načelo prodrlo na današnjem občnem zboru, bomo mogli z veseljem ugotoviti, da smo zavrli pot navzdol v našem nogometu.

Važno je tudi drugo vprašanje — bolj tehnične kot »politične« narave in ki se bo gotovo tudi tretiralo na današnjem občnem zboru. To je vprašanje reorganizacije prvenstvenega tekmovanja. Gotovo drži, da je bil dosedanji način tekmovanja v splošnem malo zanimiv, kar napredku nogometa nikakor ni bilo v prid, z druge strani pa je bil dosedanji sistem do gotove meje precej krivičen. Mariborski klubi so s svojo zahtevo po ustanovitvi enotnega prvega razreda za ves podsavezni teritorij sprožili to vprašanje, in že se je zdelo, da se bo to vprašanje ugodno rešilo. Kaže pa, da je prevladala sebičnost nekaterih ljubljanskih klubov, ki bi bili baje z reorganizacijo materielno oškodovani, pa se hoče skrpati nekak kompromis. Kompromisi niso vedno srečna, odnosno zadovoljiva solucija gotovih vprašanj. Tako tudi v tem primeru. To stoji, da bi bila reorganizacija prvenstvenega tekmovanja v smisu želj mariborskih klubov velik sportni plus v primeri s sedanjim sistemom, zato mislimo, da bi moral sportni moment prevladati nad drugimi interesi — tudi materielnimi. Zlasti ker bi se zanimanje za domača prvenstvena tekmovanja znatno dvignilo in bi imeli vsaj indirektno od tega korist tudi drugi neudeleženi klubi. Od današnjega občnega zbora pričakujemo, da bo v tej stvari sklepal z mnogo razumevanja in da ne bo zavzel v vprašanju reorganizacije prvenstvenega tekmovanja ozkosrčnega stališča.

Če bi bili vsaj malo bolj naprej, kot smo v resnici, bi se dalo govoriti še o marsičem, kar bi utegnilo koristiti našemu pokretu. Za sedaj pa bi bilo marsikomu ustreženo, če bi se na kak način uredilo to dvoje vprašanj: ustvaritev znosnih prilik v vodstvu podsaveza in pravična organizacija prvenstvenih tekmovanj.

Dobro bi bilo, da bi delegati posameznih klubov to stvar nekoliko premislili in v tem smislu na občnem zboru nastopili. — A. B.

Službene objave LNP. Dodatno k objavi z dne 23. m. m. se obveščajo klubi, da se vrši današnja redna glavna skupščina LNP-a ob 20. v vrtnem salonu restavracije »Pri Levu«, Gosposvetska cesta 16. Opozarja se, da imajo pristop na skupščino poleg podsaveznih odbornikov edinole delegati rednih članov LNP-a (za vsak klub 1 delegat) proti predložitvi pismenega pooblastila svojega kluba. — Tajnik I.

Iz LLAP. Lahkoatletski meeting za državno prvenstvo za dame, ki bi se imel vršiti dne 7. t. m. v Zagrebu, je preložen na 21. t. m. — Prihodnja seja u. o. se vrši v torek dne 10. t. m. ob 20.30 v kavarni »Emona«. Seje naj se udeležijo sigurno tudi gg. prof. Čop in Podgornik. Važno radi državnega prvenstva. — Tajnik I.

Ž. S. K. Rezervno moštvo igra jutri ob 9.30 na igrišču S. K. Ilirije prvenstveno tekmo proti S. K. Slaviji. Zato pozivamo celokupno rezervo na sestanek, ki se vrši danes ob 20. na klubskem igrišču zaradi jutrišnje tekme in pogovora glede pomanjkljive opreme. Obenem pozivam tudi I. moštvo, da pride na sestanek zaradi dogovora o določitvi terminov nadaljnjega treninga. Načelnik.

S. K. Grafika. Danes v soboto ob pol 6. popoldne se ima javiti sledeče moštvo na S. K. Iliriji: Globelnik, Trpin, Metlar, Pust, Pukl, Cesar, Cvetežar, Kunc, Mavec, Skalar Hren, Brumen, Okrupa. — V nedeljo ob pol 9 dopoldne se ima javiti na igrišču S. K. Jadrana v Koleziji sledeče moštvo: Globelnik, Škrabar, Götzl, Plevelj, Turčič, Wohlmuth, Hren, Accetto, Pallek, Lombar, Brumen, Tršan, Mavec, Trpin. — Načelnik.

A. S. K. Primorje — nogometna sekcija. Naslednji igralci naj bodo jutri, to je nedelja 8. t. m., ob 5. zjutraj na glavnem kolodvoru radi potovanja v Maribor: Jančigaj, Svetic, Pečnik, Windisch, Zemljak, Slamič, Pišek, Jug I., Erman II., Čebohin, Vrhovnik, Uršič. — Trener.

Motoklub »Ljubljana« poziva svoje člane, posebno vozače, da se udeleže motociklistične dirke, katero priredi I. hrvatski motociklistični klub v nedeljo, dne 8. t. m. na dirkališču Cernomerec pri Zagrebu. Dirkači, ki se mislijo udeležiti te dirke, naj se prej prijavijo pri motoklubu »Ljubljana« v klubovi pisarni Resljeva cesta 1, lekarna Leustek.

Mercedes-Benz je imel pri avtomobilskem tednu v Baden-Badenu posebno velikanski uspeh. Pri ravninskih dirkah je zmagal baron Wentzel, pri gorskih pa Carraciola, oba na Mercedesu, ob najhujši mednarodni konkurenci. Lepotna konkurenca je prinesla Mercedesu 27 nagrad, med njimi 17 prvih. Tudi pri cvetličnem korzu sta prejeli vozačici na Mercedesu vojvodinja Anhaltska in ga. pl. Haniel prvo nagrado. 1248

Lacoste — wimbledonski prvak

Wimbledon, 6. julija (lo.) Danes je v finalu za wimbledonsko prvenstvo v tenisu zmagal Francoz **Lacoste** nad lanskim prvakom Cochetom (Francija) v štirih setih 6:1, 4:6, 6:4, 6:2.

Dopisi

RUŠE-SELNICA. Sokolsko društvo Ruše Selnica priredi svoj letni društveni nastop v nedeljo **2. septembra** t. l. v Rušah. Prosimo bližnja bratska društva, naj se s svojimi prireditvami ozirajo na ta dan, ki naj bo naš. — Zdravo! 1247

ČRNOMELJ. Sokolsko društvo v Črnomlju bo priredilo 15. t. m. svojo običajno letno javno telovadbo. Začetek ob 15. uri na letnem telovadišču za Sokolskim domom. Vabimo vsa sosednja bratska društva, da se naše javne telovadbe v čim večjem številu udeležijo, posebno ker so železniške zveze zelo ugodne. Zdravo! 1246

SEMIČ. Nedavno nas je obiskal poslanec dr. Kulovec. Takoj po prvi maši se je začel lov na može, ki naj bi se udeležili shoda v Katoliškem domu. Kljub velikemu pritisku se je udeležilo shoda komaj 70 poslušalcev, med temi mnogo žensk. Gosp. poslanec je trdil, da je kleroradikalska vlada znižala davke ter da skrbi za ubogo ljudstvo. Povspel se je celo do trditve, da ni uvedla kleroradikalska vlada davka na plače uslužbencev. Hvalil je na vse pretege vlado, češ, kako lep red imamo sedaj (?!) Zelo sta mu bila v želodcu Pribičević in Radić, ki da sta brez vsakega vpliva. Ni čuda, da so spričo takih duhovitosti celo najbolj vneti pristaši zapustili shod, še preden se je končal. Po vsem, kar smo slišali, smo dobili vtis, da se je prišel g. Kulovec priporočat za bodoče volitve. Te pa bodo zanesljivo potekle čisto drugače, kakor si to predstavlja SLS!

Gospodarstvo

Davčna obremenitev Slovenije se lani ni zmanjšala

Navidezne davčne olajšave.

Navzlic dejstvu, da je donos neposrednih davkov v naši državi lani napram l. 1926. občutno nazadoval, se donos neposrednih davkov v Sloveniji napram l. 1926. ni zmanjšal, temveč se je še za nekaj milijonov Din povečal. Slovenija je v koledarskem letu 1927. vplačala na neposrednih davkih (tekočih in zaostalih) 227,825.911 Din napram 221,857.234 Din v l. 1926. Te številke nam najbolj jasno dokazujejo, **da so bile davčne olajšave, ki so nam bile priznane po finančnih zakonih za l. 1926./27. in za l. 1927./28. le navidezne.** Ob priliki sprejetja teh davčnih olajšav je kleroradikalno časopisje izračunalo ogromne vsote, za katere naj bi jim uspelo zmanjšati davčno obremenitev Slovenije. Davčna praksa pa nam je pokazala, da finančno ministrstvo ne misli resno z davčno razbremenitvijo Slovenije, ki naj še nadalje, navzlic davčnim olajšavam ostane molzna krava. Primanjkljaj, ki bi nastal zaradi davčnih olajšav, si je finančni minister zagotovil s poostreno davčno prakso.

Krivica, ki se godi Sloveniji pri pobiranju davka na poslovni promet, se tudi lani ni zmanjšala. Na račun tega davka je plačala Slovenija v l. 1927. nič manj kakor **42.4 milijona Din napram 39 milijonom Din v l. 1926.**, dočim je plačala Srbija (s Črno goro) le 33.9 milijona Din, Hrvatska in Slavonija 48.6 milijona Din, Vojvodina 33.5 milijona Din, Bosna in Hercegovina 21.7 milijona Din in Dalmacija 5.2 milijona Din.

= **Tihotapstvo žganja iz Hrvatske v Slovenijo.** Glede na veliko razliko v trošarini na žganje, ki je nastala po uvedbi oblastne doklade na žganje v ljubljanski in mariborski oblasti se je v zadnjem času v veliki meri pričelo tihotapiti žganje iz Hrvatske v Slovenijo. O tem pojavu, ki povzroča veliko škodo solidni trgovini, smo že svoječasno poročali. Situacija, ki je nastala po uvedbi različnih trošarin v posameznih oblastih je že postala nevzdržna. Kakor poročajo iz Zagreba se bo 11. t. m. vršila v Zagrebu konferenca predstavnikov ljubljanske, mariborske, zagrebške in primorsko-krajiške oblasti, na kateri se bo razpravljalo o ukrepih, ki jih je treba poduzeti, da se onemogoči tihotapstvo žganja iz Hrvatske v Slovenijo. Mnenja smo, da se tako tihotapstvo ne da odpraviti, izvzemši, če se ob meji med Hrvatsko in Slovenijo postavijo financarji, kar pa bi več stalo kakor znaša donos oblastne doklade na trošarino na žganje. Zato ni drugega izhoda, da se višina oblastnih doklad na žganje v vseh oblasteh enotno uredi ali pa da se ta doklada sploh odpravi. Vsekakor pa je dolžnost merodajnih krogov, da to vprašanje v interesu težko obdavčene trgovine, ki trpi zaradi tega veliko škodo, čim prej reši.

= **Hmeljski provenjenčni zakon v Nemčiji.** Te dni je bil nemškemu državnemu svetu predložen hmeljski provenjenčni zakon, ki ima v prvi vrsti namen obvarovati pivovarne pred oškodovanjem zaradi dobave manjvrednega blaga. Uvedbo tega zakona forsirajo v prvi vrsti pivovarnarji. Nemški hmeljski trgovci zavzemajo stališče, da bi bili pripravljeni pristati na uvedbo takega zakona, v kolikor ne bi bil naperjen proti hmeljski trgovini. Predvsem pa zahtevajo, da bi jim zakon ne delal nobenih težkoč v prekomorski trgovini. Uvedba takega zakona v Nemčiji bi bila velikega pomena tudi za naše hmeljarje, ki prodajo kakor znano večino svojega hmelja v Nemčijo in so tudi že ponovno naglašali, da morejo le tedaj pristati na uvedbo obveznega signiranja našega hmelja, če se bo obvezno signiranje uvedlo tudi v Nemčiji.

= **Načrt novega zakona o državnih monopolih.** Ob priliki proračunske debate v Narodni skupščini je poslanec dr. Smoljan v imenu Kmečko-demokratske koalicije stavil nujen predlog, da se v najkrajšem roku izvede revizija obstoječega monopolskega zakonodajstva in da se izdela nov zakon o državnem monopolu. Finančni minister Marković je osvojil ta predlog in dal upravi državnih monopolov nalog, da izdela načrt takega zakona. Uprava monopolov je sestavila posebno komisijo načelnikov in strokovnih referentov uprave, ki je izdelala posamezne določbe zakonskega načrta, ki je bil nato predložen v definitivno redakcijo ožji komisiji, v kateri so sodelovali člani uprave, vseučiliščni profesor dr. Jovan Radonjič in narodni poslanec Andrija Radović. Ta ožja komisija je sedaj končala svoje delo in dala načrtu definitivno obliko. Namen zakona je, da se unificirajo dosedanji različni predpisi in da se monopolska uprava reformira. Odredbe, ki se nanašajo na svobodno pridelovanje tobaka so ostale rezervirane.

= **Hrvatski kmetijski strokovnjaki in kmetijska anketa v Beogradu.** Ministrstvo za kmetijstvo in vode je sklicalo za 11. in 12. t. m. anketo kmetijskih strokovnjakov, na kateri bi se imelo razpravljati o potrebnih ukrepih za pospeševanje kmetijstva. Na anketo so bili povabljeni strokovnjaki iz Srbije in enako število iz pračanskih krajev (2 referenta iz Vojvodine, po eden iz Slavonije, Dalmacije in Slovenije ter 8 iz Zagreba). Kakor poročajo iz Zagreba so vsi referenti iz Zagreba obvestili kmetijskega ministra, da se glede na situacijo, ki je nastala po umoru v Narodni skupščini, in glede na razpoloženje v narodu ne morejo odzvati vabilu. V splošnem se pričakuje, da bodo tudi ostali prečanski strokovnjaki odpovedali sodelovanje in da bo anketa preložena na poznejši čas.

= **Podaljšanje dovoljenj za inozemske delavce.** Ministrstvo za socialno politiko je na podlagi čl. 103 zakona o zaščiti delavcev pooblastilo oblastne inspekcije dela, da morejo v smislu pravilnika o zaposlenju inozemskih delavcev podaljšati dovoljenja za zaposlenja do 31. decembra t. l. ne glede na to, da rok za dovoljenje presega 1 leto.

= **Dobave.** Vršile se bodo ofert. licitacije: 20. t. m. pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave žebljev in jeklenih lopat, do 21. t. m. pa glede dobave krovne lepenke. — Predmetni oglasi so na vpogled v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.

= **Dobave.** Prometno-komercijelni oddelek direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 19. t. m. ponudbe glede oddaje perila v pranje. Direkcija državnega rudnika v Kaknju sprejema do 18. t. m. ponudbe glede dobave 1500 m jeklenih vrvi. Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: 17., 19., 21., 24. in 26. t. m. pri glavnem sanitetskem skladišču v Zemunu glede dobave lekarniškega materijala; 18. t. m. pri prometno-komercijelnem oddelku direkcije državnih železnic v Sarajevu glede dobave železnih sodov in lesenih kadi za vodo; 19. t. m. pri splošnem oddelku direkcije državnih železnic v Sarajevu glede oddaje kavarne v Kreki v zakup. Predmetni oglasi so na vpogled v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.

= **Prodaja.** Direkcija šum v Ljubljani sprejema do 14. julija ponudbe glede prodaje lesa. Pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.

Borze

6 julija.

Na ljubljanski borzi je bil danes devizni promet prilično velik, zlasti v devizah na London, Prago in Curih. Potrebo v devizah na Newyork in Trst je krila priv. ponudba, ostalo potrebo pa Narodna banka. Deviza na London je ponovno popustila, deviza na Newyork pa se je nekoliko dvignila.

Na zagrebškem efektnem tržišču se je Vojna škoda za malenkost okrepila. Pri srednjem prometu je promptna notirala 435 do 437, trgovala pa se je kasa po 435 — 436, za julij po 438.5 — 439, za november po 445.5 in za december po 460. Investicijsko je bilo zaključeno po 90. V bančnih vrednotah je bil promet običajen. Trgovale so se Kreditna po 85, Hipotekarna po 59.5 — 60, Jugobanka po 88.5, Praštediona po 950 do 952.5 in Srpska po 145. Med industrijskimi vrednotami je bil zaključen samo Gutmann po 210. Trboveljska je popustila na 476 do 480 brez zaključka.

Devize in valute.

Ljubljana. Amsterdam 0—22.91, Berlin 13.565—13.595 (13.58), Bruselj 0—7.9369, Budimpešta 0—9.9164, Curih 1094.1—1097.1 (1095.6), Dunaj 7.996—8.026 (8.011), London 276.64—277.44 (277.04), Newyork 56.765—56.965 (56.865), Pariz 0—223.02, Praga 168.07—168.87 (168.47), Trst 297.5—299.5 (298.5).

Zagreb. Dunaj 7.996 — 8.026, Berlin 13.565 do 13.595, Budimpešta 9.9014 — 9.9314, Milan 297.52 — 299.52, London 276.64—277.44, Newyork 56.76 — 56.96, Pariz 222.02 do 224.02, Praga 168.07 — 168.87, Curih 1094.1 do 1097.1.

Dunaj. Beograd 12.45125 — 12.49125, Berlin 169.09 — 169.59, Budimpešta 123.46 do 123.76, Bukarešta 4.345 — 4.365, London 34.506 — 34.606, Milan 37.196—37.296, Newyork 708.05 — 710.55, Pariz 27.76 — 27.86, Praga 20.97125 — 21.05125, Curih 136.46 do 136.96; dinarji 12.46 — 12.52.

Trst. Beograd 33.335 — 33.675, Dunaj 265.25 — 271.25, Praga 56.25 — 56.55, Pariz 74.55 — 74.85, London 92.675—92.875, Newyork 18.97 — 19.03 Curih 365.75 — 367.75; dinarji 33.375 — 33.875.

Curih. Beograd 9.1375, Pariz 20.36, London 25.28125, Newyork 518.87, Milan 27.245, Praga 15 — 38, Dunaj 73.13, Budimpešta 90.485, Berlin 123.91, Amsterdam 209.075, Bukarešta 3.18, Sofija 3.745.

Efekti.

Ljubljana. Celjska 158—0, Ljubljanska kreditna 128-0, Kreditni zavod 170—175, Vevče 105—0, Ruše 265—285, Stavbna 56—0, Šešir 105—0.

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 435 — 437, kasa 435 — 436, za julij 438.5 do 439, za november 446 — 447, za december 460 — 461, investicijsko 89.75 — 90, agrarne 0 — 57.5; bančne vrednote: Poljo stara emisija 17.5 — 18, nova emisija 16 — 16.5, Kreditna 85 — 86, Hipo 59.5 — 60, Jugo 88 do 88.5, Ljubljanska kreditna 120 — 130, Narodna 0 — 6900, Praštediona 950 — 960, Srpska 145 — 146, Zemaljska Sarajevo 140 do 150; industrijske vrednote: Narodna šumska 16 — 30, Našička 16 — 30, Gutmann 210 do 212.5, Slaveks 0 — 108, Slavonija 11 do 12, Danica 142 — 148, Drava 0 — 385, Šećerana Osijek 465 — 0, Tvornica vagonov 92 do 98, Vevče 105 — 106, Isis 31 — 32.5, Dubrovačka 450 — 480, Trbovlje 476 — 480.

Beograd. Vojna škoda 434 — 435, investicijsko 88 — 89, agrarne 54 — 55.5.

Blagovna tržišča

Ljubljanska blagovna borza (6. t. m.). Les: Tendenca čvrsta. Zaključeni so bili 8 vagoni desk, smreka-jelka, 18 in 24 mm, od 16 cm naprej, 4 m, I-II-III, paralelnih, ostrorobih, fco vagon meja po 530. — Deželni pridelki: Tendenca slaba. Cene terminski pšenici so nekoliko popustile, cena turščici pa se je nekoliko dvignila. Nudi se pšenica (slov. post., mlevska tarifa, plač. 30 dni): baška promptna 78-79 kg po 392.5—395; baška nova, uzančno blago, brez doplačila, mlevska tarifa, za julij po 315—317.5, za avgust 312.5—315; turščica: baška, slov. post., navadna tarifa, plač. 30 dni po 332.5—335; oves: baški zdrav, rešetan po 305—310; moka: »00« fco Ljubljana, plač. po prejemu po 525—530.

Novosadska blagovna borza (6. t. m.) Tendenca nespremenjena. Promet: 8 vagon. pšenice, 1 vagon ovsa, 51 vagonov turščice, 5 vagonov moke in 4 vagone otrobov. Cena ovsu se je ponovno nekoliko okrepila. Pšenica: baška, 77/78 kg 345 — 350; baška, 78/79 kg 347.5 — 352.5; gornjebanaška 78/79 kg 342.5 — 347.5. Oves: baški in sremski 225 — 230. Turščica: baška in sremska 292.5 — 297.5; banaška 290 — 295. Moka: baška «0» in «0gg» 460 — 470; «2» 440 — 450; «5» 430 — 440; «6» 415 — 425; «7» 340 — 350. Otrobi: baški in sremski v jutastih vrečah 215 — 220.

Dunajska borza za kmetijske proizvode. Na svetovnih žitnih tržiščih ruski nakupi pšenice ne bodo mogli imeti trajen upliv na razvoj cen, kajti Rusija je kupovala te dni le povsem promptno blago. Na dunajski borzi je bila tendenca mirna. Glede na dobre žetvene izglede je bil konsum dalje rezerviran. Nova jugoslovenska pšenica Tisa (78 kg) je bila zaključena za avgust po 1.74 Kč ex šlep Dunaj. V rži je tendenca mlačna, ker se za prihodnje tedne pričakuje že novo blago. Za turščico trenotno vreme v južni Evropi ni baš ugodno. Iz došlih poročil je videti, da turščica trpi zaradi pomanjkanja dežja. V zvezi s tem je tendenca čvrstejša. Uradno notirajo: pšenica: domača 43.25—43.75, madžarska 47.25—47.75; rž: marchfeldska 42.5—42.75; turščica: 37—37.75; oves: domači in češkoslovaški 37.25—37.75.

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani 6. julija 1928. Višina barometra 308.8 m

Kraj opazovanja	Čas	Barom.	Temper.	Rel. vlaga v %	Smer vetra in brzina v metrih	Oblačno 0—10	Padavine: Vrsta	Padavine: v mm do 7 ure
Ljubljana		741	24	83	E 4	0	dež	0.3
Maribor		762 9	21	85	mirno	6		
Zagreb		764 0	21	76	ESE 2	0		
Beograd	8.	760 4	25	95	mirno	0		
Sarajevo								
Skoplje		7 67	26	49	mirno	0		
Dubrovnik								
Split	7.	762 9	28	56	NE 1	0		

Solnce vzhaja ob 4.19, zahaja ob 19.49. Luna vzhaja ob 22.23, zahaja ob 7.9.
Najvišja temperatura danes v Ljubljani 32.1 C, najnižja 15.4 C.

Dunajska vremenska napoved za soboto: Oblačenje, nevihte.
Tržaška vremenska napoved za soboto: Normalen vetrič, nebo jasno; temperatura od 23 do 31 stopinj. Morje mirno.

Vodnikova družba je ena naših največjih kulturnih institucij

Iz življenja in sveta

Smrtni skok ali nesrečen padec iz aeroplana

Zagoneten konec belgijskega bankirja, ki je izginil na zračni poti med Anglijo in evropsko celino

Včeraj smo poročali med brzojavkami o nenavadni smrti, katere je umrl belgijski bankir Löwenstein, ki je padel ali skočil iz aeroplana medtem ko je letalo bučalo nad prelivom La Manche. Löwenstein se je mudil poslovno v Londonu in se je vračal domov. Medpotoma se mu je pripetila po prvi verziji ko je iskal toaletni prostor, in sreča, po drugi verziji pa je izvršil samomor zaradi velikih polomov, ki jih je njegovo podjetje doživelo v zadnjem času.

Konec bankirja je tem zagonetnejši, ker se je v Londonu trdilo, da je sklenil ugodne zaključke za svoje papirje. Zato ni v prvem hipu nihče mislil na samomor in se je govorilo samo o nesreči. Šele pozneje, ko je letalo pristalo na obali in je pilot povedal oblastim, kaj se je zgodilo, so se pojavile govorice, da si je znabiti sam vzel življenje. Do nadaljnega pa ostane njegova smrt nepojasnjen dogodek

Löwenstein je imel poslovne zveze z vsemi velikimi evropskimi denarnimi tržišči. Njegova denarna slava je zrasla baš v zadnjih časih. Akcije njegovih družb so tako poskočile, da so se nasprotniki Löwensteinovega koncerna začeli bati zaradi prevelike moči Belgijca. V glavnem je bil Löwenstein udeležen na električni industriji ter na industriji umetne svile. Oba koncerna je vzorno zorganiziral, kar je vlivalo strah in trepet drugim bančnikom, ki so skušali njegovo pozicijo omajati, njegov kredit pa oslabiti.

Löwensteina je baje bolno dirnilo, ko je pred nekaj dnevi zvedel, da je nastala baisse v panogi industrije za umetno svilo. Skušal je to tendenco pobijati iz Belgije ne da bi pri tem odrezal kakor je želel. Slednjič je spoznal, da ne more biti sam kos veliki nalogi. Odpotoval je v inozemstvo, da bi dosegel nove kredite ter izposloval veliko posojilo. Ker je imel zaupnike in prijatelje povsod v velikem finančnem svetu, je upal, da bo posojilo tudi dobil. Nekatere vesti celo trdijo, da se mu je to posrečilo; druge pa govore baš nasprotno in prav iz tega vzroka je težko reči, če se je milijonarju pripetila nesreča ali če je izvršil samomor.

Löwensteinov koncern razpolaga z velikanskimi denarnimi zalogami in ima seveda tudi mnogo pasivnih postavk. Vendar pravijo, da prekašajo aktiva dolgove za 50 odst. in morda še več. Kljub temu je povzročila vest o Löwensteinovi smrti na londonski borzi nepričakovano depresijo in delnice milijonarjevega koncerna so padle za celih 75 točk. To gotovo ni dobro znamenje za Löwensteinovo pozicijo. Tečaji Löwensteinovih akcij pa so znatno padli tudi v Berlinu in Amsterdamu. Njegovo smrt so baje povzročile deplacirane vesti o stanju njegovih akcij na newyorški borzi.

Löwenstein je bil v mednarodnem finančnem svetu dobro poznana osebnost. Spoznal se je zlasti v tekstilni industriji. Spekuliral je zelo vešče s kanadskimi in braziljanskimi vrednostnimi papirji, ki so mu že pred vojno prinesli ogromno premoženje. Med vojno je bil vojni dobavitelj antantnih držav in je s temi dobavami imetje še bolj povečal. Bil je finančni genij, izredno aktiven in velikopotezen. V septembru l. 1926. se je pojavil s čisto svojevrstnim načrtom za stabilizacijo belgijskega franka. Ponujal je Belgiji in Franciji posojilo po nizkih obrestih, spekuliral pa je, da bo baš pri tej akciji zaslužil na stotine milijonov. Francija in Belgija sta spregledali njegov manever in sta Löwensteinovo ponudbo odklonili.

Bankir je seveda skrbel tudi za svoj počitek in zabavo. V Biarritzu je imel luksurijozno vilo z letališčem, kjer je čakalo na njegovo povelje vedno nekaj aeroplanov. V Pariz in London se je vozil samo po zraku. Löwenstein zapušča ženo in sina, njegove obveznosti pa bo prevzela najbrže Schröderjeva banka v Londonu, ki bo uredila vse pokojnikove finančne zadeve in skušala rešiti čim več imetja preostalemu sorodstvu.

Ali je mogoče, da je Löwenstein ponesrečil?

Doslej se je že večkrat slišalo, da so nastale katastrofe zaradi usodne pomote v zamenjavi vrat v vlakih. Prve čase so se take nesreče na železnici čestokrat primerile; pasažir je odprl napačna vrata in njegova usoda je bila zapečatena. Le polagoma so spoznali, da je treba ravnati z vrati previdno in odtlej je nesreč manj.

Da bi se mogla pripetiti nesreča zaradi odprtih vrat v letalu, ni do Löwensteinovega slučaja nihče mogel verjeti. In vendar je stvar verjetna in mogoča. Pomislimo le, da med Parizom in Londonom ne vozijo majhni aeroplančki, ki imajo samo dvoje ali troje vrat. Letala so dandanes komfortno opremljena ter imajo na tucate izhodov. Poleg kuhinje in buffeta se v letalu nahajajo tudi drugi prostori, ki spadajo povsod tja, kjer se ljudje delj časa mudijo na vožnji. Ti prostori so navadno v ozadju letala, blizu skladišč za prtljago. In tako se često zgodi, da stoje vrata za vhod v aeroplan in za izhod iz aeroplana prav blizu umivalnice. Zamenjava je torej lahko mogoča.

Vendar pa je neka razlika med vrati, ki vodijo v umivalnico in med onimi, ki drže iz letala. Vhod v toaletni prostor je vedno v smeri prostora. S te strani se tudi dnirajo vrata. Vrata v letalo pa so vedno na zunanji strani. Manipulacija tega odpiranja je znana samo pilotu, ki vodi aeroplan. Pasažirji teh vrat ne morejo odpreti.

V Löwensteinovem primeru se je najbrž zgodilo, da so pozabili vhod na zunanji strani zapreti, preden je letalo startalo. Izključeno seveda tudi ni, da je zapah popustil med vožnjo, kar je ustvarilo naravne pogoje za katastrofo, če se je kdo približal tem vratom.

V kabini bi bila taka zamenjava vrat nemogoča. Kabine so namreč razdeljene v več oddelkov. Ker je bankirjevo spremstvo — 2 tajnika, 2 strojepiski in sluga — ostalo v sprednjem delu kabine, je čisto verjetno, da ni nihče opazil nestanka bankirja in da so ga začeli iskati šele potem, ko ga ni bilo dolgo nazaj. Nesreča, kakršna se je pripetila Löwensteinu, je vsekakor prva svoje vrste v zgodovini letalskega prometa.

Londonski policijski ravnatelj odstopil

Angleški notranji minister je naznanil spodnji zbornici, da je sir William Horwood, policijski ravnatelj v Londonu, odložil svoje posle. Vzrokov ni navedel, a je ta demisija gotovo v zvezi z znanim škandalom v Hydeparku. Vsem je še v spominu, da je takrat policija pod pretvezo čuvanja javne morale aretirala uglednega učenjaka in bivšega državnega tajnika, sira Leva Monneya ter njegovo nameščenko, gdč. Ireno Savidgevo, ko sta sedela nekega večera v razgovoru v tem parku.

Policija si je dovolila ob tej priliki razne inkvizitorske izpraševalne metode, ki so vzbudile ogorčenje v vsej javnosti in dovedle do sestave posebne parlamentarne komisije, ki naj bi si ogledala pobližje praktike londonske policije. Poročilo komisije bo objavljeno v nekaj dneh in mora vsebovati precej krepke stvari, da je povzročilo odstop najvišjega angleškega policijskega uradnika.

„Krasin" je zamrznil in tiči v ledu

Sirene na ladji žvižgajo vsakih 10 minut, a jih nihče ne sliši.

S severa ni nobenih novih vesti. Nobile sedi zaprt v kabini oporiščne ladje «Città di Milano», kjer ga straži 250 mož. Poveljnik Romagna ne dovoli nikomur vstopa v generalovo kabino. Nobile ima po zatrdilu zdravnikov precejšnjo vročino. Domnevajo, da to izvira od živcev, katere si je pretresel pri padcu.

Amundsena niso našli in od angleške jahte in neke druge ladje, ki je baje to vest prevzela in sporočila dalje, ni glasu. Larsen in Lützow-Holm ustvarjata novo oporiščno bazo, ki jima bo služila kot izhodišče za novo akcijo. Za vsako ceno hočeta nadaljevati iskanje «Lathama». Na Norveškem si še sedaj niso docela na jasnem, kako naj gledajo na nestanek sivolasega raziskovalca. O njem ni mogoče reči ne da je živ, a tudi ne, da je izgubljen in mrtev.

Viglierijeva skupina prezeba dalje na ledu. «Krasin» ne more prodreti do nje. Zašel je v debel led, ki se ne da več lomiti. Obtičal je in bo nekaj dni počakal, da vidi, če se bodo vremenske razmere izboljšale. Da bi nadalal ponesrečence z upanjem, žvižga vsakih 10 minut, a ga nihče ne sliši. Če mu bo pošel premog preden napoči ura rešitve, se bo moral obrniti nazaj odkoder je prišel. V tem primeru ne preostane ponesrečencem nič drugega, kakor tolažba čudežne rešitve z letali. Kako si bo upal s smučmi ponje, je drugo vprašanje.

Nobile se dobro zaveda tega dejstva in molči ter ne da v svet nobenega poročila. Čas dela zanj. Če se ne bo rešil nihče od skupine na ledu, bo lahko pisal in povedal kar bo hotel. Kot edina preostala priča poloma pa bo že povedal samo to, kar bo omililo njegovo krivdo pred svetom.

Kapetan Lundborg je te dni brzojavil svoji ženi v Eskilstuno na Švedskem k njenemu godu: «Moja najsrčnejša voščila! Sedim na ledu in čakam, da pride pomoč. Rešen bom prav gotovo. Einar.»

Iz Milana javljajo, da je podelil italijanski Aero-klub Lundborgu zlato svetinjo za hrabrost. Potem seveda, ko je Maddalena pobasal 100 tisoč lir nagrade za rešitev Nobila...

Mož, ki se vedno smeje

Newyorški guverner Alfred Smith, kandidat ameriških demokratov za predsedniško mesto Zedinjenih držav, je znan po svojem večnem smehu. Slika nam ga kaže po štirih fotografskih posnetkih.

Velika sleparstva na Rumunskem

Rumunske sodne oblasti so izsledile velikanska sleparstva z državnim imetjem v petrolejskem revirju Targovistu. Na podlagi ponarejenih listin so prodajale politično eksponirane osebnosti državna petrolejska ozemlja zasebnikom, ki so se združili v konsorcij in jih prodali neki angleški družbi za 3 milijarde lejev. Konsorcij je prejel na ta način že kakšnih 90 milijonov. Oblasti so aretirale že več visokih političnih funkcijonarjev v Targovistu in Bukareštu, v zadevo pa je zapletenih še mnogo ministerijalnih uradnikov, poslancev in drugih politikov, ki jih bodo najbrže tudi zaprli. Preiskovalni sodnik je poslal ministrskemu predsedniku poročilo o dosedanjih uspehih preiskave in ga naprosil, naj bi omogočil, da pridejo vsi krivci na obtožno klop. Z zadevo se bo bavila bržkone tudi izredna parlamentarna seja.

Isti dan rojene, isti dan poročene

V mestecu Boomu pri Antwerpenu so se poročile na isti dan sestre Jožefina, Filomena in Marija Booymansova, ki so bile tudi istega dne rojene. Oče jim je delavec, ki ima poleg njih še devetero dece. Svatba se je izvršila tako sijajno, kakor bi šlo za kneze. Vse mesto je tvorilo špalir ob cesti, po kateri se je ženitovanjski sprevod pomikal proti mestni hiši, ki je bila okrašena z zastavami. Cesta je bila posuta z rožami in srebrnim peskom. Po končanem civilnem obredu, ki so mu sledili govori in darovi, se je sprevod v spremstvu vseh meščanov podal v cerkev k cerkveni poroki. Neveste so dobile rože v dar od nekega drugega para trojčkov. Nato so se gostili in plesali dva dni in dve noči. Trojica sester si je med sabo tako podobna, da so jih baje celo zaročenci težko ločili drugo od druge.

Schmoll Pasta
s patent. odpiračem
Schmoll-ova pasta
že 50 let najboljša krema za čevlje

Reformirana mohamedanska vera

Komisija carigrajskih vseučiliških profesorjev je izdelala skupaj s teološko fakulteto načrt za reformiranje mohamedanske vere, zlasti njenih obredov, da bo v skladu z znanstvenimi, tehničnimi in drugimi pridobitvami modernega časa. Te reforme, ki zadobijo na Turškem zakonsko moč, priporočajo profesorji v sprejem tudi drugim mohamedanskim narodom, v kolikor pridejo zanje v poštev. Naj navedemo nekatere točke:

Cerkvene obrede bo spremljala glasba; molitve bodo odslej turške, dočim so bile do danes arabske; duhovniki postanejo samo državno izprašani bogoslovci, kar naj služi kot jamstvo, da imajo nekaj splošne in višje izobrazbe; veronauk bo povdarjal etično in filozofsko vsebino korana in bo moral paziti, da ne pride nikjer v konflikt z znanstvom; verniki bodo vstopali v mošeje lahko obuti in vstop ne bo dovoljen samo moškim, temveč tudi ženskam. Iz teh kratkih podatkov je razvidna smer, ki vodi diktatorja Kemal-pašo pri obnovi vsega javnega in zasebnega življenja na Turškem.

Nov vitamin

Neki kanadski učenjak je odkril v lapuhu in nekaterih ribah nov vitamin, ki mu je dal ime «vitamin E». Njegova posebnost bi bila v tem, da pospešuje plodovitost pri živalih — glede ljudi pa še ni preizkušen. Zdi se, kakor izvaja učenjak, da nastajajo moška in ženska bitja pod vplivom različnih vitaminov.

Otroci so utopili svojega tovariša v igri.

Na bregu močno narasle Seme blizu Weimarja so se šli otroci «razbojnike in žandarje». Kmalu so se iz malenkostnega razloga stepli. Nekateri so pobegnili, šestorica med njimi pa je nadaljevala pretep z 11 letnim «poglavarjem razbojnikov» Egbertom Tröschlom. Po hudem boju so ga premagali in ga vrgli meni nič tebi nič v reko. Šele zvečer je poveda! eden izmed malih morilcev Egbertovim staršem, kaj se je zgodilo. Po dolgem iskanju so našli dečka utopljenega v bičevju.

Dolgi lasje v Parizu

V pariškem Apollu se je vršila te dni modna revija, ki je presenetila ves zbrani damski svet. Manekini so se predstavili namreč z dolgimi lasmi, a presenečenje je postalo še večje, ko so nastopili tudi v toaletah, ki so segale do členkov. Ta demonstrativni nastop proti sodobni modi vzbuja najživahnejše komentarje.

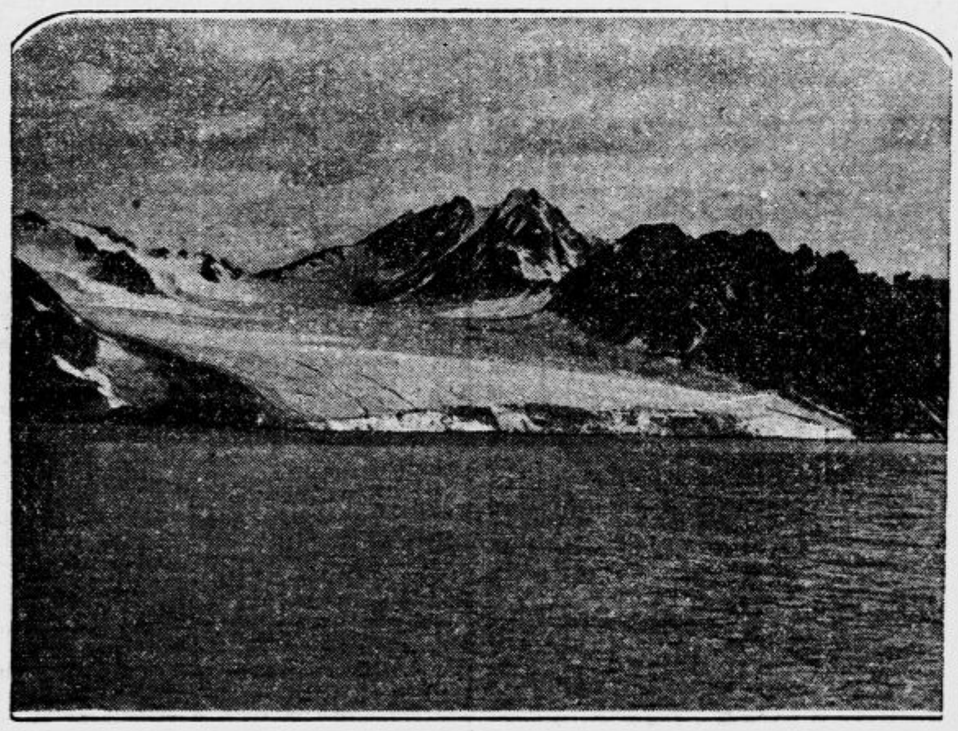

Ledenik na Spitzbergih

Albert Jean:

Novi zdravnik

Germaine je sprejela obiskovalca v hladni dvorani, ga objela in ga takoj peljala v mali salon, ki ga je ščitila mreža pred muhami.

— Tvojo brzojavko sem prejel v trenutku, ko sem zapuščal tovarno, je pričel Lucien in nadaljeval:

— Navil sem motor ter se odpeljal. Kaj se je zgodilo? ... Zakaj si me poklicala? ... Kje je tvoj mož?

— Davi je odpotoval za tri dni, je odgovorila Germaine ter pristavila:

— Tri dni! ... Taki trije dnevi so dolgi!

— V treh dneh bova že zelo daleč, je obljubil Lucien.

Napravil je par korakov po malem salonu ter se obrnil k Germaini:

— Torej nikakega obžalovanja?

— Kaj naj obžalujem? ... Ti veš, kakšno je bilo moje življenje, preden sva se seznanila ... Brutalen mož, brez otroka, žalosten dom ... Niti enega prijetnega spomina, ki bi ga mogla vzeti s seboj ...

— Ubogi moj otrok, je rekel Lucien in pritisnil njen žalosten obraz na svoja usta. Nato je lahno odrinil svojo ljubljenko ter pričel hitro

— Poslušaj!

— Kaj pa?

— Slišim korake v dvorani!

Z odprtimi usti in prestrašena sta oba napeto poslušala. Rdečica je pokrila njena lica. Bilo je brezdvomno, da je nekdo previdno stopal po parketu v dvorani.

— Skočil bom skozi okno, je predlagal Lucien.

— Ni časa za odstranitev mreže.

V tem trenutku je stopil njen mož v salon. Takoj so se vjeli pogledi obeh mož. Vzravnana, z zapičenimi pogledi, sta opazovala eden drugega.

— Ta človek jo je torej mučil sedem let, si je mislil Lucien ... Spoznal bi ga med tisočerimi... Te preveč svetle oči v strašnem obrazu ... Brez srca ... Pege kakor pri bolnikih na jetiki ... Uboga, koliko je morala prestati pri tem brutalnem človeku ...

In v isti minuti si je mislil, Germainin mož:

— Čeprav sem tako bolan, vendar sem močnejši! ... Moj samokres je nabit v žepu ... Samo potegnem ga ... Zadostuje, da povem sodnikom, da sem tega moža iznenadil v moji hiši in bom imel mir.

Germaine, naslonjena s hrbtom na okno, je pazila na vsak gib svojega moža. Slutila je v žepu skrito pretnjo in je razumela, da mora razjasniti položaj.

Nenadno je zazvenel njen glas v težki tišini. Pogumno se je nasmehnila:

— Kako da si se že vrnil, Jerome? Saj si vendar hotel odpotovati za tri dni?

Ne da bi čakala na odgovor svojega moža, je nadaljevala:

— Ta gospod je naš novi zdravnik.

— Kaj? Kaj praviš? je zaklical prevarani mož.

— Pravim, da je ta gospod naš novi zdravnik, je ponovila Germaine z največjo hladnokrvnostjo in dostavila:

— Doktor Bernaud mu je odstopil svojo klijentelo ... Gospod je napravil svoj nastopni obisk.

— Z avtom? je vprašal Jerome.

— Zakaj ne? je rekel Lucien in sedel v naslonjač, ki mu ga je določila Germaine. Zvijača mlade gospe ga je sprva presenetila, toda kmalu se je zavedel ter je igral svojo ulogo v Germaininem smislu.

Jerome se ni dal premotiti. Kazal se je, kakor da bi bil pripravljen spodtakniti se ob nogo, ki sta mu jo pripravila oba krivca, toda svojo desnico s kazalcem na petelinu je obdržal v žepu.

S skrajnim naporom svojih živcev se je trudila mlada gospa, da bi v nadaljevanju svojega pogovora z Lucienom ne izdala mučnega položaja. Lucien je porabil že vse strokovne izraze, govoril je o svojih študijah na univerzi v Montpellieru, navajal imena in datume. Čez par minut je vstal.

— Že? je vprašal mož.

— Želim napraviti pred nočjo še par obiskov, je odgovoril lažizdravnik.

Vsi trije so šli proti vratim, ki jih je odprla mlada gospa s tresočo roko.

— Grem naprej, da vam pokažem pot, je rekla Germaine.

V predsobi so bile skrite ozke stopnice, ki so vodile v klet. Slučajno so bila vratica, ki so sicer zakrivala stopnice, odprta. Germaine je v svoji zmedenosti spregledala zevajočo odprtino.

— Pozor! je zaklical Lucien.

Mlada gospa je stopila v odprtino in izginila v navpični kletki. Njen mož ni ganil niti z mezincem, da bi jo rešil.

Podzemni odmev je podaljšal ropot padca. Tresoč glas je klical:

— Pomoč! Pomoč!

— Pomagajte mi! je rekel Lucien Jeromu.

Oba sta se spustila v temo. Ko sta se zopet prikazala, je nosil Lucien Germaino na svojih rokah kakor otroka.

Ranjenka je tiho vzdihovala. V njenih svetlih očeh ni bila samo bolečina, ampak tudi prestrašenost.

Oba sta jo skušala pripraviti do hoje. Toda že pri prvem koraku je pod težo telesa odpovedala leva noga.

— Noga je zlomljena, je izjavil Lucien.

Odnesla sta jo v salon, kjer sta položila mlado gospo na divan.

— Naprej! je zapovedal s surovim glasom Germainin mož.

— Kaj hočete s tem reči?

— Vi ste vendar novi zdravnik, ali ne?

— Da, je odgovoril Lucien.

— Torej, povežite nogo!

Mož je potegnil iz žepa samokres in pomeril na svojega nasprotnika.

— Toda ...

— Nič toda ... naprej, ali pa ustrelim ...

Mož sam je potegnil nogavico raz njeno nogo, ki je bila otečena.

— Hitite!

od pretnjo s samokresom je položil Lucien svoje neizkušene roke na njeno ranjeno in zateklo koleno. Pri tem dotiku je Germaine od velike bolečine glasno zakričala.

— Kot zdravnik pač nimate lahke roke, je rekel mož. Z jeznim pogledom je zasledoval delo nespretnih prstov na mučenem mesu svoje žene.

Naročila in vse dopise, tičoče se malih oglasov, je poslati na Oglasni oddelek Jutra, Ljubljana, Prešernova 4. Tel. št. 2492

Mali oglasi

Vsi pristojbine je vposlati obenem z naročilom, ker se oglasi, za cer se pristojbina ne vpošilja, ne bodo priobčili.
Čekovni račun poštna hranilnica Ljubljana št. 11.842

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socijalne namene občestva, vsaka beseda 50 par. — Najmanjši znesek Din 5·—. Pristojbina za šifro Din 3·—

Ženitve, dopisovanja in oglasi trgovskega ali reklamnega značaja: vsaka beseda Din —·—. Najmanjši znesek Din 10·—. Pristojbina za šifro Din 5·—

Službo dobi

Trg. pomočnik

vešč manufakturne stroke, se sprejme takoj. Ponudbe z navedbo plače in dosedanjega službovanja na poštni predal 25, Kranj. 22516

Tesače

za trame sprejme v trajno delo takoj lesna trgovina V. Brax, Ljubljana, Sv Petra cesta 2. 22504

Mesarskega vajenca

močnega in iz poštene hiše sprejme Verdir Janez, mesar in prekajevalec, Tržič, Gorenjsko. 22427

Trg. vajenca

sprejmem. Naslov v oglas. oddelku «Jutra». 22417

Kletarja

prvovrstnega išče za takojšnji nastop veletrgovina z vinom v Ljubljani. Prosilec mora dokazati, da je dovršil kletarsko šolo in tudi že dalje časa praktično izvrševal kletarstvo, razumeti se mora tudi na razna vina. Večje družinsko stanovanje pri tvrdki na razpolago. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Prvovrsten kletar». 22118

Učenca

z primerno šolsko naobrazbo sprejme A. Šušnik, železnina, Ljubljana. 21488

Učenca

sprejme v manufakturno trgovino tvrdka Ivan Cvikl v Ptuju. 22607

Krepkega učenca

za kovaško obrt sprejmem takoj. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 22589

Dekle

mlado in pošteno, veščo nekoliko gospodinjskih del — sprejme boljša družina za celodnevno zaposlitev. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Pošteno dekle». 22538

Prodajalko

začetnico, pridno in pošteno, z nekaj kavcije, iščem za večji industrijski kraj v Sloveniji. Ponudbe s sliko in zahtevkom plače na oglasni oddelek «Jutra» pod «Delikatesna trgovina v Trbovljah». 22404

Trg. pomočnik

dober prodajalec mešane stroke ter izložben aranžer, zmožen slovenskega in nemškega jezika, dobi službo takoj. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Zmožen in soliden». 22682

Mesar. pomočnika ali vajenca

sprejme Anton Debeljak, mesar, Dravlje št. 79 — nad Ljubljano. 22698

Vrtnar

dober vzgojevalec cvetlic, samski, dobi službo z nastopom po dogovoru. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 22726

Vajenko

iz dobre rodbine, z zadostno šolsko izobrazbo sprejme trgovina Belihar & Velepič, Mestni trg št. 13. 22718

Trgovsko vajenko

s 3 razredi srednje šole, takoj sprejmem. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Konfekcija». 22720

Trgovski vajenec

popolnoma zdrav, dober računar, ki je ravnokar dovršil z dobrim uspehom dva razreda mešč. šole ali realke, dobi takoj mesto v trg. mešanega blaga pri R. Rutner nasl. — Ivan Tramšak, Vrhnika. 22744

Kuharica

popolnoma zdrava, zmožna samostojno kuhati navadno in meščansko hrano ter opravljati tudi druga kuhinjska in sobna dela, ki se razume tudi na šivanje, pranje in likanje, dobi stalno in dobro službo pri Iv. Tramšaku, trgovcu na Vrhniki. 22745

Sobarico

pošteno in zdravo, z dobrimi spričevali sprejme gospa Benko, ljekarna — Zemun. 22743

Delavce granitnih kock

in drobnega tlaka (strojno izdelovanje) pridne, sprejmemo takoj proti dobri akordni plači. Orodje, stanovanje in posteljnino preskrbi tvrdka. Firma A & E. Ehrlich, granitolom «Cezlak», p. Oplotnica. 22746

Za hišnika

gre mizar, ki popravi vsa dela pri hiši. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Mizar». 22704

Službo sluge (laboranta)

odda lekarna pri «Orlu» v Celju. 22688

Za raznašanje peciva

sprejmem treznega, pridnega, 20—30 let starega moškega, ki zna nekoliko hrvatski. Dobra plača. — Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 22692

Zaslužek

Zastopstva

za Dalmacijo prevzamem. Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod šifro «Bivši trgovec». 22711

Psa

Nemško

poučujem praktično in lahko umljivo. Konverzacija. — Učne ure po izbiri dopoldne, popoldne in tudi lahko zvečer. Honorar zmeren — Prijave z natančnim naslovom poslati na oglasni oddelek «Jutra» pod značko «A. Ž. 381». 22496

Dama

inozemka, išče letovišče na deželi proti nemškim konverzacijskim uram. Naslov Stari trg 3/II — desno. 22740

Instruktorja

za grščino in latinščino, strogega in vestnega, potrebujem takoj za dobo počitnic. — Ponudbe pod šifro «Strog» na oglasni oddelek «Jutra». 22689

Službe išče

Absolvent rud. šole

dober risar, z enoletno jamomersko prakso, želi primerne službe. Ponudbe prosi pod šifro «Spretnost» na oglasni oddelek «Jutra». 22514

Šofer

30 let star, išče službo. — Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 22461

Natakarica

srednje starosti — zmožna 5000 Din kavcije, želi službo v mestu ali na deželi. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 22637

Knjigovodkinja

saldo-kontistka, zmožna slovenske in nemške stenografije ter vseh pisarniških del, išče službe. Cenjene ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod značko «Knjigovodkinja». 22542

Kot učenka

želi stopiti v boljšo trgovino z vso oskrbo 14 let stara deklica, boljših staršev, z zadostno šolsko izobrazbo. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 22604

Hlapec h konjem

alj trg. delavec išče službe Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 22717

Natakarica

vajena vseh gostilniških poslov, ker je že nad 3 leta v gostilniški službi, želi premeniti službo, najraje v Ljubljani ali bližnji okolici Naslov v oglas. oddelku «Jutra». 22748

Strojnik

popolnoma verziran tudi v elektriki — želi nastopiti stalno službo. Absolviral je strojno podčastniško šolo mornarice. Naslov v oglas. oddelku «Jutra». 22747

Trg. pomočnik

vojaščine prost, želi mesta v trgovini z mešanim blagom. Gre tudi na deželo. Cenjene ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod šifro «Vesten». 22703

Prodajalka

dobro izurjena, zmožna voditi trgovino, želi premeniti službo Najraje gre na deželo. Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod šifro «Dobra moč». 22680

Prodam

Pozor, peki!

Prodam dobro ohranjen mešalni stroj (Mischmaschine) na električni alj ročni pogon. Cena nizka. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Stroj 22». 22337

Motor

30 HP, na plin in dinamo 105 voltov, 40 amperjev, s stikalno desko, v najboljšem stanju prodam. Naslov se izve v trgovini Lepi pot št. 3, Ljubljana. 22106

Lep, velik kovčeg

zelo pripraven za letovišča je poceni prodam Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 22545

Kuhano maslo

prvovrstno, večjo množino oddam po ugodni ceni Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 22408

2 lepa oleandra

kovčeg, 2 fini moški obleki za srednjo postavo in nizke čevlje št. 41 prodam Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 22723

Motorna vozila

Avtomobil

štirisedežen, fine znamke, skoro nov, le 4000 km prevožen, proda globoko pod ceno tujec, ki odhaja v inozemstvo. Pojasnila daje iz prijaznosti drogerija Gregorič, Ljubljana, Prešernova ulica 5. 22570

Tovorni avtomobil

štiritonski, tipa Saurer, v jako dobrem stanju prodam. — Istotam se dobe rezani posamezni deli za isti tip. Naslov v oglas. oddelku «Jutra». 22727

Avto Puch

tipa VIII, šestsedežen, z Bosch razsvetljavo in zaganjačem poceni naprodaj. Pojasnila daje Valant, Zagorje ob Savi. 22752

Motorno kolo

zelo poceni naprodaj v Šiški, Knezova ulica št 28 22710

Kolesa

Damsko kolo

po ugodni ceni prodam. — Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 22597

Moško kolo

skoro novo, znamke Puch, prodam. Na ogled v mehanični delavnici Gorec, Gosposvetska cesta. 22728

Vozovi

Polpokrit voz

(Gumiradler) v zelo dobrem stanju zelo ugodno proda A. Z., Dunajska cesta 86 22442

Otroški voziček

dobro ohranjen, po nizki ceni naprodaj na Sv. Petra cesti 3/III. 22735

Les

Hrastovih pragov

500 kom. 12 × 18 × 1.80 m in 400 kom 2.50 in 2.20 m prodam za takojšnjo dobavo po ugodnj ceni Ponudbe pod «Ribli 500» na oglasni oddelek «Jutra». 22508

Pohištvo

Pohištvo

omare, postelje in šivalni stroj, zelo dobro ohranjeno, radi selitve poceni naprodaj. Kodeljevo 209 — hiša «Jelen». 22708

Oprava

za salon, iz mahagonija, skoro nova in jedilnice iz poliranega hrasta radi preselitve v drugo mesto, poceni naprodaj. Ponudbe na naslov: Ljubljana, poštni predal 182. 22449

Spalnica

kompletna, iz trdega lesa, zofa, razno drugo pohištvo, 2 lepa oleandra, naprodaj na Dunajski cesti 9, leva dvorišča stavba, I. nadstr. (Tavčar). Ogled po 6. uri zvečer in v nedeljo ves dan. 22756

Oblačila

Svileno obleko

svitlomodro, popolnoma novo, krasno, moderen vzorec, z enakim slamnikom, radi žalovanja prodam skoraj za polovično ceno — Istotam naprodaj otroški

sportni voziček

Naslov pove oglas. oddelek «Jutra». 22635

Preproge

damski plašč, svileno obleko, čevlje in klobuke poceni prodam. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra» 22715

Pridelki

Malinovec

zajamčeno naraven, iz domačih gorskih malin, samo z rafinado sladkorjem doma zakuhan, kateri tehta liter 130 dkg, prodajna cena Din 17 kg Malinova pristna oceda (succus) po Din 10 kg Na razpolago imam tudi naravne mineralne vode po konkurenčni ceni. Lovro Rogelj, Vrhnika. 22668

Malinov sok

pristen, dobite pri Lovro Sebenik — Ljubljana, Knezova ulica 22709

Kupim

Bukova in hrastova drva

ponudite z navedbo cene družbi «Ilirija», Ljubljana, Vilharjeva cesta. 22426

Vodovodne cevi

majhne dimenzije, rabljene kupi Svetič, Gerbičeva 7. 22701

Kapital

Družabnika

z najmanj 50.000 Din kapitala želim za takoj k rentabilni trgovini na deželi. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 22605

Trg. poslovodjo

s 50.000 Din kavcije išče že nad 50 let obstoječa trgovina na najbolj prometni točki. Eventuelno sprejme

družabnika

Prosto stanovanje in hrana v hiši. Dopise pod šifro «Promet 200.000» na podružnico «Jutra» v Celju. 22594

Družabnika

s sodelovanjem ali trgovsko agilnega namestnika s kapitalom najmanj 100.000 Din išče nova tvornica prvovrstnih predmetov, za razširjenje delokroga na Hrvatsko, v Srbijo in druge kraje Jugoslavije. Ponudbe pod «Sigurna bodočnost» na oglasni oddelek «Jutra» 22713

Družabnico

z večjim kapitalom, čedne zunanjosti, do 30 let staro, iščem za izdelovanje dobičkanosnega predmeta. — Dopise na oglasni oddelek «Jutra» pod «Bodoča sreča». 22751

Posest

Krasno vilo

moderno, vsega davka prosto, za 400 000 Din, kakor več drugih vil in stanovanjskih hiš v Ljubljani prodaja Realitetna pisarna Prvega društva hišnih posestnikov, Ljubljana, Salendrova 6 22488

Posestvo, ozir. hišo

manjšo, v ali v bližini Maribora ali Ljubljane kupim Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod šifro «Dom» 22500

Enodružinsko hišo

s 4 sobami, prodam Naslov v oglasnem oddelku Jutra. 22362

Hišo v Ljubljani

ali predmestju kupim v ceni do 100 000 Din in plačam takoj — Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Prazna hiša». 21763

Vile

hiše, restavracije hotele, posestva in zemljišča proda Realitetna pisarna v Ljubljani, Kolodvorska ul. št. 29. 22755

Več stavbnih parcel

po ugodni ceni proda Sokol Štepanja vas na Planirju (Kodeljevo). Pojasnila daje Fr. Slana, Poljanska cesta 87/I. 22759

Lesena hišica

z opeko krita in notranjo zidavo, z majhnim vrtom poceni naprodaj Hladnik, Zavodna 25, Celje. 22687

Hiša

z majhnim posestvom, v bližini Ljubljane naprodaj Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 22694

V najem

Majhno trgovino

z mešanim blagom in vinotočem za stoječe goste, oddam v najem na zelo prometni točki v Laškem srezu, blizu železnice in tovarne, pripravno za samca, ki si hoče ustanoviti eksistenco. Za prevzem blaga je potrebno nekaj kapitala. Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod šifro «30.000». 22671

Mesnico

na prometnem, dobičkanosnem kraju na Gorenjskem oddam v najem proti večletni pogodbi, s stanovanjem in vsem inventarjem ter potrebnimi prostori v to svrho Naslov v oglas. oddelku «Jutra» 22487

Veliko klet

suho, oddam takoj v najem v centru Maribora Komaver, Maribor, Aleksandrova cesta 12. 22611

Trgovino

dobro vpeljano, tik farne cerkve, s 60.000 Din mesečnega prometa, s kompletno opravo in stanovanjem takoj ugodno oddam v najem Pogoj je prevzem zaloge, ki obstoji iz manufakture, železnine in špecerije. Pri prevzemu je še več drugih ugodnosti. Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod «Dolenjsko». 22678

Lokali

Obrtne trg. prostore

s stanovanjem oddam takoj na glavni prometni cesti v Ljubljani Naslov v oglas. oddelku «Jutra». 22590

Pisarniški prostor

z majhnim skladiščem iščemo. Ponudbe pod «št 2839» na oglasni oddelek «Jutra» 22524

Brivnico

dobro idočo, prodam radi bolezni Naslov pove oglas. oddelek «Jutra». 22458

Dva lokala

prav lepa, zidana, suha in svetla, betonirana, 90 m² površine, uporabna za vsako obrt ali skladišče, oddam takoj na Domobranski cesti št. 1. Lep dovoz in prostorno dvorišče 22712

Brivski lokal

v večjem kraju Slovenije takoj oddam. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra» 22753

Rentabilno podjetje

z detajlno trgovino v centru Ljubljane naprodaj — celotno ali delno. Plačilni pogoji ugodni. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Ključ do sreče». 22757

Lokal

oddam in prodam nekaj galanterijskega blaga. — Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 22758

Stanovanja

Stanovanje

2—3 sob s pritiklinami — event. s kopalnico, išče boljša rodbina za takoj ali pozneje. Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod šifro «Jesen 1928». 22130

Stanovanje

2—3 sob in pritiklin, event. s kopalnico išče višji uradnik (3 odrasle osebe) za takoj ali pozneje. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Zdravo stanovanje 100». 22629

Stanovanje

v novi hiši s 1. avgustom oddam. Naslov v oglas. oddelku «Jutra». 22600

Stanovanje

1, 2 ali 3 sob, kuhinje in pritiklin (kopalnice) išče boljša mirna družina — po možnosti v centru mesta. Plača do 2000 Din mesečno Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod «Stanovanje 2000». 22697

Stanovanje

v novi hiši s 1. avgustom oddam. Naslov v oglas. oddelku «Jutra». 22600

Stanovanje

3 sob. ozir. 2 sob in kabineta, s pritiklinami, četudi na periferiji Ljubljane iščem za september ali kasneje. Ponudbe na naslov: V. Presl, Kamnik 22685

Stanovanje

1, event 2 sob. kuhinje, kleti in pritiklin ter nekaj vrta oddam stranki brez otrok s 1. avgustom — Ogledati v nedeljo, 8. julija. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 22725

Stanovanje

2 ali 1 sobe in kuhinje želi mlad zakonski par. — Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Za takoj» 22721

Gosposko stanovanje

3—4 sob, s kopalnico in po možnosti z garažo takoj vzamem v najem. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «št. 80». 22742

Stanovanja

v novih vilah — bližnja periferij
2 sobi, kabinet, kuhinja, kopalnica, veranda, balkon;
Soba, kuhinja in pritikline
2 sobi kuhinja, terasa, čistilni balkon, za 1. avg.;
2 sobi, kuhinja, veranda, takoj prosto;
3 sobe, kuhinja, kopalnica — za 15 julij
oddaja posredovalna pisarna na Dunajski cesti 7. 22760

Opremljeno stanovanje

2—3 sob, s kuhinjo, poleg morja oddam čez sezono. — Vprašati na Kopališče Villa «Alice», Opatija — Italija. 22762

DIJAŠKA STANOVANJA

2 dijaka (nižješolca) sprejme v dobro oskrbo — event. s instrukcijami. dobra rodbina v sredini mesta, v lepem stanovanju. Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod «Dobro 22». 22521

Sobe

Snažno sobico

s posebnim vhodom oddam takoj ali s 15 Naslov pove oglasni oddelek «Jutra» 22579

Sobo s kuhinjo

oddam takoj. Poizve se na Starem trgu št. 19, Krojna šola. 22558

Opremljeno sobo

takoj ali s 15. avgustom išče višji uradnik. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Lepa zdrava soba 100» 22628

Opremljeno sobo

s separatnim vhodom ter trgovski lokal oddam takoj v Florijanski ulici 31/I. 22702

Opremljeno sobo

v Gledališki ulici oddam solidni uradnici. Ogledati od 12. do 14 ure Naslov v oglasnem oddelku Jutra 22722

Lepo spalnico

malo rabljeno, po nizki ceni prodam. — Naslov v oglasnem oddelku «Jutra» 22719

Sobo

oddam na Dunajski cesti št. 3. 22749

Opremljeno sobo

skromno, išče uradnica. — Dopise na oglasni oddelek «Jutra» z navedbo cene pod «1. avgust». 22761

Lepo sobo

z eno ali dvema posteljama oddam. Naslov v ogl oddelku «Jutra». 22683

Opremljeno sobo

s klavirjem takoj oddam na Rimski cesti štev 7, vrata 17. 22730

Kot sostanovalca

sprejmem delavca na Vidovdanski cesti 7. 22569

Sobo

v pritličju, s separiranim vhodom in električno bližnji gl. kolodvora oddam takoj s pisarniško ali stanovanjsko opremo Poizve se na Resljevi cesti 26/I. desno. 22456

Sobo

iščem kot sostanovalka v Vodmatu, Mostah ali šentpeterskem okraju Ponudbe na oglasni oddelek Jutra pod značko «Sostanovalka» 22714

Dopisi

2 fletni mladenki

želita znanja z inteligenti, ki znajo ceniti ljubezen — ne pa denarja. Dopise na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Vsakemu svoje». 22669

Franjo M., Krani

Hvala za pesmico! Pridem v Kranj. Odslej samo ustmeno; vse drugo izključeno. Srčno pozdravljam in poljubljam V. 22741

Ivanka H—č

Moste, Zaloška 158
V spomin na 7. in 8. julija 1927 na Brezjah pošilja p + p — i — 22696

«Daj mi tolažbo!»

Dvignite pismo. 22705

Mlad žandar. podoficir

želi znanja z boljšo gospodično od 18—25 let. Dopise po mogočnosti s sliko poslati na oglasni oddelek «Jutra »pod «Janko» 22763

Intel. spremljevalca

išče mlada dama. Dopise na oglasni oddelek «Jutra» pod «Tudi sam». 22602

Ženitve

Katera gospodična

ali mlajša vdova posodi 10—15.000 Din poštenemu obrtniku. Poznejša ženitev ni izključena. — Le resne ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Poštenost 616». 22750

Kateri gospod

resen in trezen nižji uradnik v Ljubljani, okrog 40 let star, bi hotel poročiti preprosto, čedno, neomadeževano gospodično srednjih let, s 20.000 Din lastnega prihranka. Ponudbe na oglasni oddelek Jutra pod šifro «Dobra gospodinja». 22693

Glasba

Kratek črn klavir

radi odpotovanja poceni proda Dobrajc, Maribor — Frančiškanska 21. 22615

Pianino

dobro ohranjen, ugodno prodam Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 22559

Godbenik

dobro izurjen pianist, za solo ali z orkestrom, išče mesta. Ponudbe na oglas oddelek «Jutra» pod šifro «Pianist». 22507

Živali

Volčjega psa

čistokrvnega, 1 leto starega, prodam. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra» 22676

Razno

Podnart—Brezje avtozveza

zopet upostavljena. Avto čaka vsak dan pri običajnem jutranjem ljubljanskem vlaku. Avtopodjetje Bole & Cvenkelj. 22403

Solnčne zastore

(plahte) platnene, po najnižji ceni po meri izdeluje

Rudolf Sever

tapetnik, Marijin trg št. 2. Pred nakupom drugje zahtevajte moj prospekt. 47

HEMOROIDI

Merz-serum zoper hemoroide, Recto-Serol pronikne avtomatično v sedeče bolezenskih kali in kmalu odstrani nadlego (srbečico v zadku, skelenje, bolečine) in povzroči, da se hemoroidi posuše.
Zahtevajte ga v lekarni. 6.06

Veletrgovina vina išče
sposobnega povsem zanesljivega ter uvedenega 7926
zastopnika
za prodajo vina na veliko. - Ponudbe z navedbo pogojev ter prepisi spričeval pod „Marljiv i pouzdan P-1050“ na „Interreklam“ d. d., Zagreb, Marovska 28.

Tiho družabnico 8560
v svrho povečanja obrti sprejme krojačica v prometnem kraju. — Reflektanti, event. tudi brez sirokovne izobrazbe naj vpošljejo svoje ponudbe z navedbo razpoložljive gotovine pod „Eksistenca na podruž. „Jutra“ Celje.

Tvrdka Srečko Potnik in drug
parna destilacija 8540
LJUBLJANA, Metelkova ulica 13
nudi naravni MALINOVEC in druge sadne soke, sadne marmelade i. t. d.

Gozdno veleposestvo
40.000 m².
Smrek in macesna odvoz 9 km v Mozirje, naprodaj. — Ponudbe na: »Veleposestvo, Spodnji Berložnik«, Šoštanji — Velenje 7642

Štev. 1000/S-6. 8566

Razglas.

Oddajo se potom ofertalne dražbe gradbena dela prizidave in nazidave ter adapcijska dela dveh občinskih poslopij v Prevaljah. Tozadevni načrti in dražbeni pogoji ležijo v razpisni dobi ob delavnikih od 8. do 12. ure na vpogled. Oferte je vložiti do vključno 22. 7. 1928 na podpisanem županstvu.

Županstvo občine Prevalje
dne 5. julija 1928.
Župan: LAHOVNIK.

Opozarjamo
da uraduje oglasni oddelek Jutra v Prešernovi ulici št. 4 danes (sobota)
samo do 2 popoldne.
Naročite oglase pravočasno.

Skok, Cmok in Jokica

Izvirna pravljica s slikami za deco.
Spisala tetka Metka.

28.

Drugo jutro, ko je pospravil vse, kar je še imel v nahrbtniku, je s težkim srcem krenil dalje. Opoldne mu je že na ves glas krulilo v trebuščku, a nikjer ni bilo videti niti ene borovnice ali maline. Ves obupan je obstal sredi poti in žalostno gledal okoli sebe. Tedajci pa opazi gnezdo, ki je bilo polno jajec. Od samega veselja je zarajal in skočil k njemu.

✝

Vsemogočni je poklical k sebi nad vse ljubljenega moža in nenadomestljivega očeta, gospoda

dr. Leva Brunčka

sreskega poglavarja

danes zjutraj ob pol 2. uri, previdenega s svetotajstvi za umirajoče.

Pogreb dragega pokojnika bo v soboto 7. julija ob 17. uri iz hiše žalosti.

Sv. maša zadušnica se bo brala v ponedeljek 9. julija t. l. ob 7. uri.

Ljutomer, 6. julija 1928.

Matilda Brunčkova, soproga; Vilko, Mira, Boris, otroci.

Stanley Weyman: 63

Rdeča kokarda

Roman.

Delj nisem prišel. Komaj sem bil izrekel to besedo, mi je prižvižgala mimo ušes svinčenka in se zarila za menoj v stenski omet. In kakor da je njen žvižg razbrzdal ves gnev množice, me je mahoma ogrnilo srdito rjovenje. Nekateri so mi žvižgali, drugi so me psovali, tretji so tulili: »Doli izdajalec!« in »Obesite ga na svetilnik!« Ta burja ogorčenja je porušila nevidne zatvornice; množica se je usula z obeh strani in navalila na vrata v strnjeni gruči, ki me je mahoma pogoltnila in odnesla s seboj.

Mislil sem, da me bodo raztrgali na kose; a namestu tega so me samo neusmiljeno zbili in pahnili v stran. Izgubil sem se v vrtincih človeške reke, ki je butala ob vrata, padala vse vprek in udrihala drug po drugem v besnosti svojega zaleta. Na stotine nog je teptalo pravkaršnje ranjence, toda nihče se ni zmenil za njihovo vpitje. Še dvakrat je počil iz hiše strel, in oba sta zadela; a gneča pred vrati je bila tolikšna in besnost naskakovalcev tako slepa, da ni nihče opazil ranjencev, ko sta se zgrudila na tla in izdihnila, poteptana po svojih lastnih tovariših.

Prijel sem se za železno ograjo stopnic, kamor so me bili pritisnili, in se z veliko težavo ustavil na mestu. Toda ganiti se nisem mogel nikamor; ostal sem, kjer sem bil, ter z grozo čakal razpletka drame, med tem ko je tolpa razsajala okoli mene. Naposled so se polnila v vratih razklala in podrla. Najsprednji napadalci so planili v vrzel. Toda okvirje vrat je še viselo na tečajih in jih je oviralo, da niso mogli v hišo. Naposled je odnehala tudi ta zapreka in vrata so se ropotaje podrla v vežo. Vrgel sem se v hudournik in sreča mi je dala, da sem prišel med prvimi v dvorec, ne da bi bil pal, kakor se je zgodilo nekaterim.

Moj namen je bil, da prehitim ostale in dospem pred njimi na vrh, tako da bi se vsaj boril za Denizo, če je že ne bi mogel oteti. Zakaj obča razburjenost se je bila lotila tudi mene in kri mi je kar vrela v žilah. Nikomur iz množice se ni bolj hotelo ubijati nego meni. Toda ko sem prišel do znožja stopnic, sem z ostalimi vred zagledal oviro, ki nas je ustavila na mestu.

Ta ovira je bil gospod de Gontaut, ki se je v tej uri skrajne opasnosti povzdignil nad samega sebe. Čisto sam je stal na stopnicah in z viška smehljaje se ozrl na napadalce. Vsaka sled nebogljenosti in lahkomiselnosti mu je bila izginila iz obličja, ki je izražalo samo še otmenost in hrabrost njegovega stanu. Videl je, kako se maje njegov svet, kako ga zalivata sodrga in blato in kako se pogreza vse, kar mu je bilo drago in zaradi česar je živel; videl je smrt, ki ga je čakala ob znožju stopnic, in se je smehljal. S tankim mečem preko roke je trepljal po svoji tobačnici in gledal na nas z vrha; to ni bil več blebetavi, vetrnjaški in v plehkobi svojih spletkarskih istorij in svoje epikurejske vere malone klavrni baron de Gontaut; bil je ponosen plemič, gotov samega sebe, z očmi polnimi izzivajočega poguma.

»Aha, psi!« je dejal. »Radi bi si zaslužili vešala, jelite?«

Nekaj sekund se ni nihče ganil. Navzočnost starega plemiča in njegova neustrašnost st ašli tudi najbolj zakrknjenim do živega; z odprtimi usti so buljili vanj, ukročeni po njegovem pogledu. Nato se je zganil. Z odmerjeno kretnjo, kakor pozdraviš nasprotnika pred dvobojem, je dvignil ročaj svojega meča in naperil konico proti nam.

»Dajte, dajte,« je rekel z glasom polnim trpkega zaničevanja, »ne obotavljajte se. Kdo izmed vas bi rad prvi v pekel? Enega vsekako pošljem k vragu.«

Čar je bil razbit. Tucat zlikovcev se je tuleč zagnala po stopnicah. Videl sem, kako je jeklena ostrina enkrat, dvakrat svetlo blisknila v zraku in kako je eden izmed napadalcev omahnil nazaj ter se zakotalil tovarišem pod noge. Nato se je vzdignil ogromen železen drog in usekal po nasmejanem obrazu; stari plemič se je zrušil brez glasu v toči udarcev, ki so ga v malo trenutkih izpremenili v krvavo truplo.

Vse to se je zgodilo kakor bi trenil, tako da nisem utegnil skočiti vmes. Trenutek nato se je kakih dvajset mož s strašnim rjovenjem zapodilo preko njegovega trupla in po stopnicah navzgor. Dohitel sem jih. Na levi in desni so bila zaklenjena vrata, prekrita s slikarijami po Watteaujevem načinu. Vtrli so jih v trenutku in divja tolpa se je razlila po razkošnih sobanah, uničujoč spotoma vse, kar je našla, ter besno razbijaje vaze, kipe, kristalnino in minijature. Z zmagoslavnim vpitjem so vdrli v veliki salon, ki je bil že sto in sto let kraljestvo ljubkosti in prelesti življenja, in njihove cokle so zaropotale po zlikanih parketih, ki so jih tako dolgo božale samo vlečke krasnih žena. Vse, čemur niso vedeli rabe, so strgali z mesta in vrgli na tla; v nekaj trenutkih so bila velika beneška zrcala razbita na kose, slike preluknjane in razcefrane, knjige zmetane skozi okna na cestni tlak.

„OLLA" GUM..?

»OLLA« je kot dokazano še desetletja vodilna kot najstarejša in dokazljivo tudi najsenzitivejša. 1305

Lep naj bo Vaš dom!

Slikarije in pleskanje naj Vam vedno preskrbi **Ivan Košak, Bleiweisova c. št. 15.** Slikarstvo in pleskarstvo. Najmodernejši vzorci. 65

Malinovec

iz lekarne **dr. G. Piccoli** v Ljubljani, Dunajska cesta, je staroznan kot **pristni naravni izdelek z najfinejšim sladkorjem vkuhan, brez umetne barve** in ne vsebuje **nikakih kemičnih pridatkov** za konserviranje.
Oddaja na drobno in veliko.
Cena nizka 878

Agilnega, dobro uvedenega
mlinskega zastopnika
s sedežem v Ljubljani s konsignacijskim skladiščem iščemo za naše mline v Kuli in Djakovu. Za delkredere se zahteva bančna garancija. Obširne ponudbe na **»Cereale« d. d.** za mlinsko industrijo, **Zagreb 67.** 8501

Kupim hišo z dobro trgovino
v prometnem kraju ne predaleč od železnice.
Ponudbe na ogl. odd. „Jutra" pod „Najrajši takoj". 8514

TORPEDO Din 89.500·—
Najcenejši šestcilindrnik te kategorije. 8555
Jugoslav. FIAT-Automobilno Prometno d. d., Beograd
Avtorizirana prodajalca za Slovenijo:
Ljubljana : TRIUMPH-AUTO, D. Z O. Z. Centrala, Ljubljana, Dunajska c. 36
Maribor : TRIUMPH-AUTO, D. Z O. Z. Podružnica, Maribor, Frančiškanska ul. 13

PRISTNA JAPONSKA SVILA
V VSEH MODNIH BARVAH
DIN 48·—
I. & E. SKABERNE, LJUBLJANA

Oglas.
Delavnica državnih železnic v Zagrebu prav nujno potrebuje
strugarje
za kovino.
Ponudbe na Upravo Radionice drž. željeznica v Zagrebu. 8562

Restavracija „Lloyd"
v Ljubljani priporoča **Kernov cviček** (gadova peč), **štajerska bela vina.** Priznana dobra domača kuhinja. — Danes, soboto zvečer kot nekaj posebnega na ražnju pečena odojad. 8574

Trgovski lokal
v Ljubljani z veliko izložbo v sredini mesta
iščem v najem. 8569
Ponudbe na poštni predal 201, Ljubljana.

Velika banka v Beogradu **sprejme**
mlajšega uradnika
z dovršeno trgovsko akademijo, ki poleg materinščine popolnoma obvlada nemški ali francoski ter češki jezik in stenografira. – Ponudbe na ogl. odd. „Jutra" pod značko „Korespondent 5982".

Podzastopstvo:
Ing. Adolf Pfenningberger, Sarajevo
Dušan Marinković, Mostar
Braća Manucci, Osijek
Ing. G. Tönnies, Ljubljana
August Bachinger, Novi Sad
Johann Schmidt, Vršac
8518

Knjigovoda vsestransko verziran, prvovrstne reference **išče službe** za takoj. Cenj. ponudbe pod „Točnost 95" na ogl. odd „Jutra". 8549

Prva Belokranjska parna opekarna
ZURC v Gradacu
nudi vsako množino zidne
prvovrstne OPEKE
franco vsaka postaja, konkurenčne cene. Glasom mnenja keramičnega inštituta ta opeka vzdrži 800° vročine — nadomestek **šamota,** po dosedanji izkušnji izvrstna opeka za topilne peči, pekarije itd. Radi bližine konvenira nakup z ozirom na nizko žel. tovorno.
Krajevni zastopniki se sprejemajo. 8523

†

Umrla nam je po dolgi mučni bolezni naša nadvse ljubljena, srčno dobra mama, stara mama, teta, svakinja in tašča, gospa

Božena Gromes
roj Hejsak

dne 5. julija t. l. ob 6. uri popoldne.

Pogreb predrage rajnice se bo vršil v soboto, 7. julija ob 5 uri popoldne iz hiše žalosti Rožna dolina cesta IX. štev. 3, na Vrško pokopališče.

8 70 **Žalujoči ostali.**

†

V globoki žalosti naznanjamo, da je naša srčnoljubljena, dobra soproga, ozir. mati, hčerka in sestra gospa

Frančiška Sašek
soproga pekovskega mojstra

v petek dne 6. t. m. po kratki mučni bolezni, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb nepozabne pokojnice bo v nedeljo, dne 8. julija ob 4 uri pop iz mrtvašnice Stara pot 2 na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 6. julija 1928. 8577

Mestni pogrebni zavod **Globoko žalujoči ostali.**

Kurja očesa
Najboljše sredstvo proti kurjim očesom CLAVEN le mast

Skladišče v lekarnah ali drogerijah ali naravnost iz tvornice in glavnega skladišča
M. Hrniak
lekarnar, SISAK.

†

V globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom in znancem prežalostno vest, da je naš s čnoljubljeni soprog, oče, brat, stric in svak, gospod

prof. Rudolf Jakhel
akademični slikar

dne 4 julija, po mučni bolezni, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega pokojnika se bo vršil 6 julija ob 5 ur iz mestne mrtvašnice na mestno pokopališče.

Ptuj, dne 5 julija 1928.

5 1 **Žalujoči ostali.**

Urejuje Davorin Ravljen. Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek. Za mesečna dela odgovoren Alojzij Novak. Vsi v Ljubljani.